

Příloha D: Přepisy rozhovorů realizovaných v rámci bakalářské práce
*„Prestiž knihovnického povolání v současné informační společnosti
(výzkum v menších místních knihovnách)“*

Dotazující: Patricie Slaničková

Obsah

Rozhovor s účastnicí výzkumu Alicí.....	2
Rozhovor s účastnicí výzkumu Barborou.....	9
Rozhovor s účastnicí výzkumu Cecílií.....	19
Rozhovor s účastnicí výzkumu Danou.....	31
Rozhovor s účastnicí výzkumu Evou.....	38
Rozhovor s účastnicí výzkumu Františkou.....	48
Rozhovor s účastnicí výzkumu Gabrielou.....	56
Rozhovor s účastnicí výzkumu Helenou.....	64
Rozhovor s účastnicí výzkumu Ivanou.....	70

Rozhovor s účastnicí výzkumu Alicí

Dotazující: První okruh otázek máme otázky sociodemografické a otázky k Vašemu povolání a Vaší knihovně. Kolik je Vám let?

Dotazovaná: [věková skupina 35-49 let]

Dotazující: Děkuji. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Dotazovaná: No v tuto chvíli středoškolské. Věřím, že tento rok bude i vysokoškolské.

Dotazující: Máte odborné knihovnické vzdělání nebo jinou knihovnickou praxi?

Dotazovaná: Studuju knihovnické vzdělání a 9 let pracuju v knihovně. Teda v malé obecní.

Dotazující: Myslíte si, že je pro knihovnickou profesi potřebné knihovnické vzdělání?

Dotazovaná: .. no je to dobrý, no. Jako musím říct, že já jsem předtím pracovala bez vzdělání úplně a vlastně jsem postupně začala zjišťovat, že by mě vo tý profesi něco zajímalo víc a na vysoký jsem vlastně získala spoustu informací, který jsou mi teďka jakoby vhod. Že bez nich si říkám, že přece jenom je to jako lepší, protože hrozně získáte informace z toho oboru, jako je to dobrý. Myslím si, že to je jako jediné velký plus. Samozřejmě ho doženete i praxí no, ale jako je to prostě (,) dobrý.

Dotazující: A na závěr ještě popište stručně knihovnu, ve které pracujete a Vaši současnou pozici v této knihovně. Například na co se specializuje knihovna, nebo jak je velká.

Dotazovaná: No (,) tak pracuju v malý obecní knihovně, ve vesnici, která má [zhruba 200] obyvatel. Takže knihovna je malá a specializuje se no, co můžu povídat no, většinou hodně na děti se snažim, ale tam se snažim spíš, že spolupracuju s okolníma obcema se školou, protože my nemáme v obci ani školu ani školku, nic. My nemáme žádnou vybavenost, jenom knihovnu a úřad. Takže děti se snažim přitáhnout z okolí (,) no a víceméně nejvíc si půjčujou lidi .. toho středního věku, tak já nevím třicet čtyřicet let, takže i na ně jakoby se snažim. Myslela jsem si, že se budou hodně obracet důchodci, ale těch je nejmíň jakoby. No a pracuju jako knihovnice.

Dotazující: Teď přejdeme k otázkám o výběru profesí. Vykonávala jste v životě i jinou než knihovnickou profesi?

Dotazovaná: No jo já jsem pracovala jako manažerka. Než jsem šla na mateřskou, tak jsem dělala pro velkou firmu oděvní.

Dotazující: Jak jste se k práci v knihovně dostala? Bylo Vaším přáním pracovat v knihovně?

Dotazovaná: No to byla náhoda. Já jsem, když jsem byla na mateřský tak mi vlastně nabídli tu práci jestli nechci pracovat po mateřský, což se mi hodilo, protože jsem že jo měla malý děti a neměla jsem školku pro ně, tak jsem, jako prostě knihovna byla pro mě vždycky srdcová záležitost no, já už jako dítě jsem byla jako pořád v knihovně a to, takže jsem to vlastně vzala jakoby (,) tu

práci.

Dotazující: A pracuje někdo z Vaší rodiny nebo blízkých lidí v knihovně?

Dotazovaná: Ne, nikdo.

Dotazující: Děkuju. Tak teď k Vaší současné profesi. Jste se svou profesí v knihovně spokojená?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Připadá Vám práce v knihovně náročná?

Dotazovaná: No .. no to je, těžko říct to ... jako ani nepřijde, ale tím, že jsem v tý malý knihovně jo, vono zase kdybych byla v nějaký větší tak tam bude třeba nějaký jako zádrhel, ale v tý malý mi to přijde jako dobrý. To mi zas k náročný nepřijde.

Dotazující: Třeba časově náročný?

Dotazovaná: Ne to ne, to vůbec.

Dotazující: Co Vás na této profesi baví a co naopak ne?

Dotazovaná: Co mě baví? Co mě nebaví, tak to vim, tahat bedny s knihama, to mě nebaví. Protože teďka jsem vyhazovala v knihovně pět set knížek a vlastně jsem tahala ty bedny na nádraží do těch knihovniček, takže to jako to mě nebaví teda, protože to je, zaprvé mi to bere čas a ještě to je dřina. Ale jinak mě to baví, mě to baví moc, musím říct, že jo, protože to je .. jako člověk se pořád někam jako posouvá a vzdělává se díky tý profesi, je to jako (,) je to fajn.

Dotazující: Jaká spatřujete pozitiva a jaká negativa na knihovnické profesi?

Dotazovaná: Tak negativa je asi plat. Protože ty knihovníci jsou jako málo ohodnocení. Netýká se to mě přímo, já si nemůžu vůbec stěžovat, ale myslím si, že jako ty lidi opravdu, který jsou v těch knihovnách větších, že berou malý peníze, za to jaký mají jakoby na ně nároky a jaký musí mít vzdělání a zkušenosti tak si myslím, že mají hrozně nízký plat. No a pozitiva. No je to celoživotní vzdělávání prostě, tam vidim v tom, jako je to (,) to se mi líbí na tom.

Dotazující: A práce s lidma třeba, to je to příjemný.

Dotazovaná: No, vlastně a to máte jakoby takový, že když nechcete vidět lidi, tak je vidět nemusíte, že se můžete tam furt někde točit jako střídat se, to je to dobrý, pokud je teda ta šance v tý knihovně, že si můžete jít z jednoho oddělení do dalšího a tak se různě měnit. Jo, protože někde mají že jo dětský oddělení, pro dospělý, tak když nechcete bejt s dětma zrovna, jako máte jich plný zuby, tak se můžete jako domluvit a posunout se třeba na dospělý, prostě, nebo můžete jít do skladu a nevidíte nikoho, je to takový prostě různorodý, můžete se jako .. protočit, no.

Dotazující: Jste spokojená s pracovním prostředím a atmosférou ve Vaší knihovně?

Dotazovaná: Já jo. Ale já mám tu knihovnu zrekonstruovanou, já ji mám úplně novou, takže já jsem spokojená, protože my jsme ji otvírali po patnácti letech, takže já ji mám teprve, teď to bude příští rok deset let máme otevřeno, takže já mám novou, já si nemůžu stěžovat.

Dotazující: Jasně. A jaké máte vztahy s kolegy a kolegyněmi v knihovně?

Dotazovaná: No já jediné dobrý teda, neznám moc jakoby (,) je pravda, že ze začátku když jsem začínala, tak jsem si byla objíždět okolní knihovny a byla jsem se tak jako podívat a pozeptat, jak to u nich funguje, jak si, jak to jako dělají a tak, tak někde jsem se setkala s takovým tím lepším přijetím, s otevřenou náručí, někde to bylo takový, že to pokulhávalo (,) ale když třeba jedu na to setkání knihovníků, tak tam většinou si jako s každým prostě rozumím, tam ty lidi jako jsou fajn, ale jsou ne jenom jako, nejsou v mém okolí úplně okolí, ale je to prostě, já nevím, ze všech možnejch jo, to je prostě Středčeskej kraj, takže se tam sejdem .. takže to je dobrý. Ale okolo [název obce] se najdou i knihovny, se kterýma třeba jako se .. nespolupracujeme, nebo ani se nenavštěvujeme, nic.

Dotazující: Existuje něco, co Vám na pracovním prostředí vadí a co byste ráda změnila?

Dotazovaná: Tak mě vadí to, že nemáme bezbariérový přístup, ale ten bohužel, s tím asi nic neudělám, tam prostě stejně není šance, já jsem v patře, a jako myslím si, že do budoucna to ani nepůjde, takže (,) už jsem se s tím smířila.

Dotazující: A teď ještě (,) připadá Vám práce knihovnice platově adekvátně ohodnocená?

Dotazovaná: No .. ne, no. Jako já musím říct, že říkám, já se mám dobře, protože mě zaměstnávají jako knihovnici, ale vlastně ty mé kolegyně, který jsou na .. jakoby dobrovolníci, tak většinou nedostávají vůbec nic, a nebo je to opravdu jenom prostě nějak .. almužna no, je to jako málo ohodnocený.

Dotazující: Jak se k Vám uživatelé knihovny obecně chovají? Jestli pozitivně, negativně?

Dotazovaná: No ke mně pozitivně no, ale říkám, to je ta výhoda ty malý knihovny. Protože my se všichni, nebo skoro všichni se známe, tím pádem jakoby to chování těch lidí vůči mně a já zase vůči nim je prostě dobrý no, ty vztahy jsou tam dobrý.

Dotazující: Jak často se dostáváte do kontaktu s uživateli?

Dotazovaná: Máme otevřeno třikrát týdně .. takže třikrát týdně tak nějak. Pondělí, úterý, čtvrtek mám otevřeno. No někdy se stane, že nepřijdou no, ale většinou se tam vždycky alespoň někdo jako ..

Dotazující: To se opravdu stalo, že jakoby nikdo nepřišel celý den?

Dotazovaná: No stane se to, stane no, ale já mám otevřeno tři hodiny, čtyři hodiny, tři (,) od tří do sedmi, takže čtyři.

Dotazující: Přichází za Vámi uživatelé knihovny s prosbou o radu?

Dotazovaná: Jo tak (,) přichází, třeba naposledy jsem dělala rešerši pro diplomovou práci. Že jako mají ten zájem, jako že přijdou.

Dotazující: Dokonce i v malý knihovně o rešerši?

Dotazovaná: No už jsem dělala rešerše .. takže i pro diplomku i pro bakalářku, jo ... ale to je zase jenom vo tom, že se tam jako známe, že oni to vědí. Nebo si třeba přijdou a chtěj knihy, to se taky stane, jo. Teďka chtěla holka, taky psala bakalářku, nemůže to sehnat .. nevědí kam se mají podívat, kde to najít, takže vlastně přijde se poradit a já jí to většinou (,) my víme takže jí to hned najdu, takže to je dobrý u těch knihovníků.

Dotazující: To je paráda ... Tak teď si dáme otázky srovnání s ostatními profesemi. Jste na svou profesi hrdá?

Dotazovaná: Jo, já myslím, že jo.

Dotazující: Jo? Nestydíte se za to?

Dotazovaná: Ne ne to vůbec ne, dokonce já jsem teďka (,) pracuju na půl úvazku jako asistent pedagoga ve školce .. a protože zase jsem chtěla vyjít vstříc paní ředitelce, která mně vyšla vstříc, protože já jsem tam dělala případovou studii pro svoji bakalářku právě na informační studia, takže jsem se rozhodla, že tam budu, na půl úvazku, a musím říct, že jakoby cítím, že je mi smutno po tý knihovně .. no že bych se chtěla jako posunout do nějaký větší prostě, baví mě to, takže se určitě nestydím.

Dotazující: Připadá Vám knihovnická profese v porovnání s ostatními profesemi nedoceněná?

Dotazovaná: No s ostatními profesemi ano, je nedoceněná. Jako na to, že chtěj po nás vysokou školu, docela náročnou tak ty peníze tomu neodpovídají. Když bych mluvila za kolegy ve větších knihovnách, jako to prostě ..

Dotazující: Tam požaduju vysokou školu, nějaký vzdělání.

Dotazovaná: No voni většinou ve všech knihovnách požaduju. Nebo jako když vidím, když čtu jakýkoliv inzerát, tak vždycky tam je aspoň středoškolský knihovnický (,) a nebo vysokoškolský a teďka .. nevím jestli to střední vůbec ještě je ta knihovnická, jestli už není jenom vysoká totiž mám za to. Takže jako vysokou školu chtěj, ale potom vám nabídnou hrozně směšnej plat. No tak, to jako ..

Dotazující: Připadá Vám knihovnická profese méně oblíbená v porovnání s ostatními profesemi?

Dotazovaná: .. těžko říct, no. Je pravda, že já znám mnoho knihovnic, který vůbec knihovnici nedělaj. Prostě jako tenkrát to vystudovaly a dělat to nechtěj, no je to zvláštní. Tak a u mladejch lidí moc neslyším, že by chodili studovat knihovnictví, málo. I mezi mými spolužáky, byla většina starších lidí ... a nebo to jsou knihovnice, který to dělaj celej život a to vzdělání nemaj, tak si to dodělávaj, jakoby že se tam jakoby našly, no ale že bych takhle viděla, že by mi někdo řekl z mladejch lidí „já chci studovat knihovnictví“ tak to se mi jako teda nestává.

Dotazující: Já mám taky spolužáky, spíš který chtěj jít .. tou informační cestou, nebo ty informační technologie je zajímaj, a to knihovnictví až tak ne. Třeba zrovna mě jo.

Dotazovaná: No protože to je, ty mladý lidi dneska viděj jenom prachy, bohužel jako, je to smutný, ale a v tom samozřejmě, že když pak pracujou pro nějaký firmy, že jo, tak ty peníze tam jsou, kdežto ty knihovny prostě jsou nedocenený no, takže to málo kdo jakoby .. já si myslím, že to je práce .. já to říkám furt, to je práce z lásky. Jakože člověk když tam je tak .. prostě to musí mít nějak to srdce prostě pro tu knihovnu otevřený ... bez toho aniž by potřeboval jakoby mít tolik peněz prostě no.

Dotazující: Uvažovala jste někdy o změně profese? Myslí se tím teď v současné době třeba. Co by Vás případně k takovému kroku vedlo? Že byste musela změnit profesi teď?

Dotazovaná: No to nevim, to bych se asi musela rozvést. Protože já tu práci vlastně můžu vykonávat i za míň peněz, protože mám doma muže, takže se nepotřebuju jakoby honit za prací, abych brala (,) jo hodně peněz, takže mně to je jedno jako, jakoby mám živitele rodiny muže, takže ..

Dotazující: Jo takže kdybyste byla najednou sama, tak byste možná ..

Dotazovaná: ... musela bych být v nějakých asi životních jakoby podmínkách špatnejch, že bych se jako rozhodla pro novou profesi. Dokonce jsem si i říkala jestli to knihovnictví, který jsem začala studovat vlastně pozdě, nebo na starý kolena, jestli je to pravý pro mě, protože kamarádka mi tvrdila „já tě úplně tam vidim, je to pro tebe“, ale já jsem furt neměla ten pocit jako já (,) ale teďka když jsem nastoupila do té školky tak .. tak si myslím, že jo (,) že to je to pravý pro mě, že jsem zjistila, že mě to fakt jako baví a .. že to jako dělám ráda.

Dotazující: To je dobře. Doporučila byste knihovnickou profesi mladému člověku? Třeba svým dětem?

Dotazovaná: No to asi jo, určitě (,) jo, vždyť je to hezká práce, taková jako ..

Dotazující: A teď ještě na závěr poslední dvě otázky. Jak se bude podle Vás vyvíjet oblíbenost a zájem o knihovnickou profesi do budoucna?

Dotazovaná: U mladých lidí? No mladý lidi vzhledem k tomu, že chtěj dneska vydělávat velký peníze tak to moc oblíbenej obor nebude. Jako je to smutný, ale ..

Dotazující: Ale bez knihovníků to nejde, knihovna.

Dotazovaná: Ale bez knihovníků to nejde no, ale už i bohužel jsou takový (,) úvahy, že by to i šlo. Oni už chtěj i knihovníky nahradit, aby byly boxy, aby to fungovalo jo, prostě že ..

Dotazující: Samoobslužný ..

Dotazovaná: Samoobslužný ty, a to už potom nás nahradí že jo, je to smutný no, ale myslím si, že ten kontakt s lidma by tam měl být, mělo by to být jakoby zachováno tak jak je to teď. Jako neříkám, že to je špatný, že lidi jdou vrátit knížku do boxu jo, to je jako super, ale (,) zase, že by ty knihovníky úplně nahradili, to bych se teda ohradila (,) proti tomu.

Dotazující: A poslední otázka. V médiích se často objevují zprávy týkající se příchodu nových technologií a nutnosti přizpůsobení se tomuto novému trendu. Pociťujete tuto změnu nějak ve Vaší knihovně? Třeba, že jste musela zavádět internet, nebo počítač...

Dotazovaná: No jo tak bez toho jakoby bych ani já nechtěla dneska fungovat, to jako ..

Dotazující: Takže jakoby (,) jestli se něco mění třeba?

Dotazovaná: No tak samozřejmě, tak mění. No já mám že jo knihovnickej systém, my už nejedem, nebo já jsem teda ani nejela na ty kartičky. Předtím ta knihovna jela na kartičky (,) ale prostě to já už si myslím, že ta doba jde dopředu, a že se právě jí máme držet. Jako to mě ta škola jako dost taky naučila, se na to dívat úplně z toho druhýho úhlu pohledu, protože já jako matka dětí (,) jsou věci který, nevím, jsem neměla ani Facebook předtím, na co? Jo a když jsem začala studovat vlastně knihovnictví, tak my jsme si jenom přes Facebook dávali vědět, všichni mezi sebou jsme komunikovali. A prostě najednou člověk vidí, že musí držet krok s tou dobou, jinak je úplně ztracenej. A jsou věci, který jsou dobrý. Já mám teďka (,) my jsme měli Clavius REKS a teďka jsme přešli, máme novejš, máme Tritius, je teda náročnější trošku, jako oproti tomu když to srovnám, ale jako je to super prostě. Jako vopravdu prostě, jako jo, je to dobrý ty technologie, zase musím říct že, to já jako jsem spokojená, že to jde dopředu, že se jako držíme.

Dotazující: No a existuje na tomto místě něco, co byste ráda k rozhovoru dodala? Něco, co jsme tady třeba nezmínily důležitýho?

Dotazovaná: Těžko říct, no. Asi si můžeme vzájemně popřát co nejvíc čtenářů, aby chodili .. aby byli. Ta návštěvnost knihoven, aby vzrůstala. (pauza) I když si myslím, že ty velký knihovny jako fungují. Různý ty akademický a to, nebo školní jakoby na vejšce a to, že tam se fakt jako .. ty studenti to vyhledávají jako. Myslím si víc třeba než když já byla mladá jako .. když jsem studovala no (,) to určitě. Mně jako třeba když jsem studovala vůbec jakoby nenapadlo jít do knihovny studovat.

Dotazující: Aha, to jsem myslela, že je spíš naopak právě. Že to tak jako upadá, že lidi ..

Dotazovaná: Já jsem se s tím setkala teďka na vejšce (,) že ty vysokoškoláci opravdu v těch knihovnách ten čas tráví. Kdežto na těch středních školách ty studenti tam ten čas netráví. To prostě, to ani nemají potřebu.

Dotazující: No já jsem taky neměla ještě před čtyřma rokama, že jo ..

Dotazovaná: No ale na vysoký už ta potřebu tam je, že jo, tam totiž máte tolik těch úkolů a potřebujete tolik odborný literatury, že prostě ten čas si jako tam strávíte. A nehledě vám, oni sami vám zadávají i knížky třeba (,) mně literaturu, která byla jenom prezenčně, takže já jsem třeba seděla v knihovně a musela jsem si to tam nastudovat, že jo. Ale když jsem chodila na střední školu, já jsem to vůbec nepotřebovala .. to mě ani nenapadlo jít do knihovny. Jo, že já jsem třeba tu (,) v

knihovně jsem strávila celou svoji základní školu, ale potom už ne. Pak zase se člověk koukne někam trošku jinam, je v pubertě, a prostě má úplně jiné zájmy, takže jsem v knihovně vůbec nebyla. A pak na té vysoké najednou jsem zjistila, že zase vlastně potřebuju s tou knihovnou bejt v kontaktu. Takže opravdu ty střední (,) záleží, vony některý ty školy mají vysoký požadavky na ty studenty, takže tu knihovnu si najdou, ale jako teda víc vidím, že tam jsou ty vysokoškoláci, než to ..

Dotazující: Ale i v těch malejch vesničkách nebo těch místních knihovnách tak tam .. to taky jakoby lidi potřebujou, ne? Nebo .. ti senioři (,) no vy jste zrovna říkala, že senioři moc ne.

Dotazovaná: No u nás moc nechoděj (,) ne. Ale u nás spíš jako já mám opravdu čtenáře spíš jenom jako, že si přečtou nějakou beletrii. Jo, že to není jako, že by vyloženě chtěli něco odbornýho. Málo kdy přijde někdo, že chce něco odbornýho. Takže to je takový, a většinou potom to sháním že jo meziknihovní výpůjčkou, což je jakoby dobrý .. no a nebo i ty rešerše teda, to taky jsem měla no, a to je jenom protože jako vědí, že tam pracuju, a že to studuju, že se na mě obrátěj ..

Dotazující: Takže tam máte dobrý kontakty vlastně jakoby s těma místníma?

Dotazovaná: Je to možný, no .. no, jakoby kdo mě zná a ví, že to studuju, tak se na mě obrátí. Ale jinak jako si (,) nikdy jsem neslyšela ty kolegyně třeba, co jsou v těch (,) jako taky jen takhle malejch, že by říkaly, že by třeba někdo přišel, že chce rešerši. To jako já ani nevím, jestli voni by jako vůbec věděly jak to jako .. co to, no .. jako a jak to zpracovat a tak.

Dotazující: Tak jo, tak .. moc Vám děkuju.

Dotazovaná: Není zač.

Dotazující: a .. ještě Vám jenom nabídnu na závěr, že až budu mít práci hotovou, tak Vám klidně můžu poslat vlastně ty výsledky, a budu tam mít i vlastně záznam tohoto rozhovoru, takže Vám to klidně můžu pak poskytnout. Takže ještě jednou děkuju a na shledanou.

Dotazovaná: Děkuju.

Rozhovor s účastnicí výzkumu **Barborou**

Dotazující: Takže můžeme začít. Tak kolik je Vám let?

Dotazovaná: [věková skupina 65-84 let]

Dotazující: Dobře, paráda, děkuji. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Dotazovaná: Vysokoškolské.

Dotazující: A v jakém oboru?

Dotazovaná: Elektro (,) elektroinženýr.

Dotazující: Aha, hezké .. to bych nečekala od knihovnice, že bude mít takový vzdělání.

Dotazovaná: Tam potom mám k tomu něco.

Dotazující: Tak jo, paráda, takže máte odborné knihovnické vzdělání nebo jinou knihovnickou praxi?

Dotazovaná: .. no, já jsem právě po ... roce 89 dělala ve svym oboru, co jsem vystudovala, jako hned po mateřský, a pak přišel rok 89, a já jsem se snažila se dostat někam do humanitního oboru, a vlastně nejbližší mi přišla tak ta knihovna takže já jsem potom asi dva až tři roky dělala v [název knihovny] a .. takže to byla ta knihovnická praxe, ale zase já jsem dělala tam v databázovém centru a tehdy někdy kolem toho roku 90 tak se teprve [název knihovny] vybavovala počítačovou technikou jo, takže vlastně jsme zaučovali knihovníky s tím pracovat a ovládat to.

Dotazující: Jasně, takže Vás vzali i bez knihovnického vzdělání?

Dotazovaná: No to bylo .. tak já jsem vlastně, když jsem odešla z knihovny, tak jsem asi přes 25 let učila na střední škole informační technologie ... takže to byla trojrozměrná grafika, počítačový sítě a nějaký ty uživatelský programy.

Dotazující: Jo, přesně to, co mě ve škole nebaví.

Dotazovaná: Bez toho to asi nikde nejde.

Dotazující: Dneska už ne. Tak jo (,) tak budeme pokračovat, jo?

Dotazovaná: Jo a ještě tady vlastně to odborné knihovnické vzdělání (,) já jsem si vlastně když jsme se přestěhovali sem na chalupu už z Prahy, tak jsem si dělala .. to knihovnické minimum, no to je ten online kurz. Myslím, že to dělala Slezská univerzita. Bylo to, já teď Vám neřeknu na kolik, jestli dva semestry to byly, to teď přesně nevím .. a bylo to hrozně zajímavý.

Dotazující: A to bylo dálkově?

Dotazovaná: To bylo dálkově. To bylo .. vlastně testy a všechno bylo jako (,) vlastně se to dělalo přes vyučovací program Moodle. Já Vám to kdyžtak napíšu tady asi.

Dotazující: Jo, my používáme Moodle i ve škole, takže vim, co to je.

Dotazovaná: Takže to znáte no (,) takže přes ten Moodle vlastně to dělala ta Slezská univerzita

taky.

Dotazující: Paráda (,) super, tak jo. Můžu další otázku?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Myslíte si, že je pro knihovnickou profesi potřebné knihovnické vzdělání?

Dotazovaná: Já jsem dospěla k závěru, že ano, protože když jsem si dělala to distanční knihovnické minimum (,) tak vlastně jsem se dozvěděla spoustu věcí z té oblasti knihovnický, který jsem předtím prostě neznala, protože se s tím člověk nesetká, jen tak nějakou tu terminologii a hlavně zdroje .. zdroje a kontakty třeba v knihovnický konferenci elektronický. Tak (,) asi tak.

Dotazující: Takže je Vám to užitečné, že máte aspoň to minimum.

Dotazovaná: Určitě to bylo přínosný. Dokonce jsem to i tady kamarádkám, co dělají knihovnice (,) doporučovala, no bylo to zajímavý.

Dotazující: Paráda, tak a popište stručně knihovnu, ve které pracujete a Vaši současnou pozici v této knihovně.

Dotazovaná: .. knihovna byla ve strašnym stavu když jsem ji v roce 2014 přebírala, a paní, co tam vlastně .. já nevím asi jednou za 14 dní seděla .. tak vlastně nabízela jenom knížky, co jí přišly z regionální knihovny, jo jak jsou vždycky ty svazky takový, co se dodává .. a v podstatě nikdo tam nechodil, a já jsem tu knihovnu převzala s tím, protože jsem měla představu, že vytvořím mobilní knihovnu. Do našeho auta jsem vždycky naházela bednu knížek (,) ať už prostě z knihovny tý mojí tam, tý místní (,) plus nějaký, co jsem vybrala v regionální knihovně v [název obce], kam spadám .. a měla jsem přesnej rozpis, jak jsem jezdila po těch obcích. Ale co bylo na tom nejkrásnější, že ty lidi si strašně rádi povídali, když jsem tam přijela. A všechno to byli vlastně důchodci na těch chalupách a jedna maminka, mladá holčina na mateřský dovolený, a .. vlastně s těma knížkama jsem jezdila jednou za měsíc, tak to bylo vždycky jako setkat se se starejma přítelem. Oni si nabrali ty knížky a (,) takže ta mobilní knihovna, to fungovalo několik let. No a vlastně ze začátku, ty první roky mi naopak do té knihovny, do té kamenný v tom [název obce], kde to sídlí, tak vlastně nikdo nechodil, ale teď zase naopak, jak jsem ztratila ty čtenáře pro tu mobilní knihovnu, tak ale mi chodí tam lidi z toho [název obce]. Chodily tam i děti .. ta první druhá třída. Potom už ne, protože voni jezdí někam do té základní školy (,) a ta základní škola vlastně má program .. s tou knihovnou, že já nevím jak často chodí (,) na hodinu na dvě týdně vždycky s tou třídou nějakou prostě do té regionální knihovny, takže ty malý děti už mi tam pak už přestaly chodit, ale jinak si tam lidi knížky půjčují .. a chodí mi tam lidi třeba si i poklábosit a na kávu.

Dotazující: Už ani ne kvůli knížkám ..

Dotazovaná: Sice třeba, já nevím, oni si něco půjčí, nebo naopak si popovídáme, co voni čtou (,) a co já čtu (,) a mně už se tak jako prolínají knížky tady, co máme na chalupě (,) s tím, že to půjčuju

těm svejm čtenářům, protože jsou mnoho z nich samozřejmě přátelé naši, a .. jo není to prostě funkce knihovník a čtenář, ale tady na tom venkově prostě ty lidi .. aspoň některý jo, svým způsobem to je zase bublina .. jo, klasický prostě starousedlíci, tak .. ty moc nečtou.

Dotazující: Takže choděj jenom prostě za Váma.

Dotazovaná: No a jsou to většinou náplavy .. teda lidi, co se přistěhovali z Prahy, z Plzně, Kladna. Tak to je k tý mojí knihovně. Jo ještě takovou, to je moje radost .. protože to si myslím, že to je nejdůležitější aktivita, která přetrvává a vyvíjí se ... já vlastně taky od roku 2014 jednou měsíčně promítám filmy.

Dotazující: V knihovně?

Dotazovaná: .. ta knihovna má malej prostor, takže jsem to dělala u nás v obýváku .. tady na chalupě, ale bylo to inzerovaný pro veřejnost, a dokonce vždycky ty pozvánky sdílí i obecní úřad a i ty sousední vesnice to taky inzerují. Pak jsem byla s těma projekcema a s těma akcema v jinym prostoru (,) a vlastně i v knihovně jsem zkoušela promítat, ale tam to bylo maličký. A od začátku letošního roku jsme .. teda jako knihovna pořádáme projekce a přednášky, besedy v [název obce] u kamaráda ve stodole.

Dotazující: Je to pěkný .. ale půjdeme dál. Takže já se budu ptát dál. A další otázku tu máme (,) vykonávala jste v životě i jinou profesi než knihovnickou?

Dotazovaná: Ano. A to je právě, že poté, když jsem odešla z [název knihovny], tak jsem vlastně nějak přes 25 let učila ty informační technologie na gymnáziu [název gymnázia], a pak jsem nějak 10 let, nebo přes 10 let byla na průmyslovce, která vyloženě byla zaměřená na informační technologie, a tam jsem pomáhala s rozběhem .. certifikací v oblasti počítačových sítí .. jako lektor.

Dotazující: Zní to zajímavě teda.

Dotazovaná: Jsem ráda, že už je to všechno za mnou.

Dotazující: Tak jo (,) a jak jste se k práci v knihovně dostala? Bylo Vaším přáním pracovat v knihovně?

Dotazovaná: .. no, já jsem nebyla nikdy nějak úplně spokojená s tím silnoproudem, který jsem vlastně vystudovala a .. vždycky jsem tíhla víc jako k těm humanitním otázkám, a můj muž nestudoval, takže jakmile byla příležitost, tak jsem se dívala na inzeráty, protože to jsem 2 roky učila vlastně na [název školy], to bylo nějak vlastně hned po mateřský. A jako teda po tom roce 89, tak jsem narazila na ten inzerát, že shání [název knihovny] někoho .. tak, byť to bylo databázové centrum, tak jsem byla ráda, že už prostě jsem v takovém prostředí.

Dotazující: Jo, jste za to ráda.

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Tak jo, a pracuje někdo z Vaší rodiny nebo blízkých lidí také v knihovně?

Dotazovaná: (pauza) z rodiny nikdo. Z rodiny nikdo, ale blízcí, tak předpokládám kamarády ..

Dotazující: .. tak to máte asi (,) kamarády z oboru ..

Dotazovaná: .. ale mám velmi dobrou kamarádku [jméno], která vlastně .. já už jsem se s ní znala dřív, a vlastně ona taky v době, když jsem přišla, někdy v tom roce 90 do [název knihovny] (,) tak tam pracovala v oddělení anglický literatury. A potom, no o několik let později (,) tak vlastně pomáhala zařizovat malé knihovny na vesnicích. Někde v okolí Prahy, protože to byla doba, kdy ty knihovny prostě tam neexistovaly na těch malejch vesnicích. To už muselo bejt zázrak, když nějaká ta knihovna (,) na těch vesnicích přežila, že jo, to období .. těch čtyřicet let třeba, tak .. takže to byla dobrá kamarádka, a s tou jsem i jako konzultovala nějaký svoje začátky s tou činností tý mobilní knihovny tady. Zná se s ní teda už (,) dlouhá léta.

Dotazující: Tak jo ... a půjdeme dál. Jste se svou profesí v knihovně spokojená?

Dotazovaná: Dělá to velmi ráda (,) a dokonce jsem si i pořídila .. elektronickou .. evidenční knihu, nebo jak se to jmenuje, takovej ten (,) jak se píšou výpůjčky (,) do těch sešitů. No, tak to mám v digitální formě, a vlastně takže když se dělá roční výkaz, tak ty statistiky, je to udělaný v Excelu, takže je to ke stažení prostě. To jsou právě ty zdroje, o kterých bez tý (,) bez toho knihovnickýho minima bych jako o tom nevěděla .. takže jsem si stáhla tu digitalizovanou knihu, a vlastně ty statistiky pak se lehko už vyplňují, protože v tom Excelu se to .. dobře srovná, sečte.

Dotazující: Paráda, tak jo. Připadá Vám práce v knihovně náročná?

Dotazovaná: (pauza) náročný na tom je (,) sehnat a udržet si čtenáře nebo ..

Dotazující: .. organizačně náročné ..

Dotazovaná: .. nebo ty návštěvníky. Jo, mít je čím zaujmout.

Dotazující: A časově, fyzicky náročná?

Dotazovaná: Tady je to jiný. Já tam jsem vlastně (,) jednou týdně .. v pondělí vždycky od jedny do čtyř .. takže časově náročný to není. Spíš zaberou čas pak ty přípravy těch akcí a komunikace nebo vyjednávání s distributorama, když jde o nějaký filmový projekce .. ale v podstatě je to životní koníček. Takže tam se na čas nehledí.

Dotazující: A (,) co Vás na této profesi baví a co naopak nebaví? Je něco, co Vás na tom nebaví?

Dotazovaná: .. moc mě baví právě (,) jaká se kolem tý knihovny a těch akcí vytvořila komunita .. těch přátel, který když třeba, já nevím, teďko ten Covid zapůsobil, že prostě (,) skončilo to setkávání, tak když už s někým jsme se někde potkali třeba, já nevím, při nákupu nebo někde na výletě (,) tak všichni se ptali „kdy zase?“, „kdy bude setkání?“ (,) jestli to sleduju (,) „kdy budou zase ty setkání pokračovat?“.

Dotazující: Už se na to těší.

Dotazovaná: No a co se mi nelíbí, je úřadování. To je ten výkaz .. proto ho mám digitálně, aby se to

sečítalo samo.

Dotazující: Tak jo. Jaká spatřujete pozitiva a jaká negativa na knihovnické profesi? Jestli má nějaké výhody, nevýhody.

Dotazovaná: (pauza) jo, úspory. To jsou skutečně .. protože pro mě zřizovatel, nebo ten, co vlastní knihovnu, je obec. A v podstatě ... musím teda zaklepat, že s předchozím i současným panem starostou se vždycky velmi dobře domluvim. Když jsem přebírala v roce 2014 tu knihovnu, tak tam prostě nebyla ani funkční kamna na uhlí, tam prostě nebylo nic, to bylo hrozný. A když se podíváte na ty tituly, na ty knížky, tak to byl samej Lenin, Stalin (,) ty řady těch knih, který prostě šly tyhle ty tisky, takže to bylo hrozný. A já to tam teda sakumprásk jako obnovila. Dokonce ještě pak od kamarádů, když narazili, že se někde vyřazovala nějaká knihovna nebo .. tak ti dodávali nějaký novější knížky. A s panem starostou byla hrozně příjemná domluva, když jsem žádala počítač. Ale musela jsem začít internetem, protože tam nebylo nic. Takže vlastně mi do té knihovny (,) a musím říct, že žádná .. tedy pod tou obcí [název obce], tak je osm, nebo devět obcí. Z toho asi čtyři, nebo pět (,) teď nevím (,) má místní knihovnu, ale jediná ta, co vedu v [název obce], má internet a počítač. No protože (,) já jsem si bez toho nedovedla představit práci. A dokonce (,) to jsem teda o to taky žádala tehdy, tak mi poskytl, byly to nějaký repasovaný .. repasovaná výpočetní technika, takže to bylo levnější, a vlastně nějaká už použitá multifunkční tiskárna, takže v podstatě můžu i skenovat a barevně tisknout. Takže to je bezvadný, a hrozně opravdu záleží jednak určitě na tom knihovníkovi, jaký má představy, co vlastně v té knihovně chce dělat, aby to mohl dělat nějak, že jo, prostě bez té výpočetní techniky jsem si to nedovedla představit (,) a bez internetu. Byla schůdná domluva s tím zastupitelstvem, který je vlastně zřizovatelem. No a ty negativa, to je prostě, že všechno vlastně je omezený (,) finančně. Takže záleží na té domluvě, že opravdu to nebyla nová výpočetní technika, ale repasovaná, která už kvalitně slouží několik let.

Dotazující: Paráda. Děkuju. A jste spokojená s pracovním prostředím a atmosférou ve Vaší knihovně?

Dotazovaná: No, jak jsem říkala, tak když přijde někdo (,) na tu návštěvu, popovídáme, uděláme kávu (,) poslouchám tam rádio Jazz (,) a dotyčný si ještě půjčí knížky, tak je to skvělá atmosféra.

Dotazující: Skvělý .. tak to slyším ráda. A jaké máte vztahy s kolegy/kolegyněmi v knihovně?

Dotazovaná: Jsem tam sama ..

Dotazující: .. jste tam sama, no. Tak to můžeme jít dál. Existuje něco, co Vám na pracovním prostředí vadí a co byste ráda změnila?

Dotazovaná: (pauza) ta knihovna je v budově, která patří obci .. a je to škola, nebo pardon, byla to škola ze začátku dvacátýho století. A vlastně bylo třeba tam .. udělat spoustu věcí ..

Dotazující: .. jo, zrenovovat to ..

Dotazovaná: .. jo, museli tam dělat topení, snižovat stropy kvůli tomu, že tam byly vopravdu vysoký stropy, že jo, jak se dřív dělalo v těch místnostech, a tím pádem to teplo prostě nebylo tam, kde je knihovnik. A .. jsou tam hezčí místnosti, který míří na jih, a tohle je místnost, která míří na sever, má patnáct čtverečních metrů a .. v zimě je tam vopravdu zima, je tam prostě, i když tam mám topení samostatný nějaký akumulácky, aby to nebylo jako třeba zase s těma, co tam si pronajímají něco jinýho, tak nezávislý to topení pro tu knihovnu, tak prostě čtrnáct stupňů (,) takže v zimním období tam vydržim dvě hodiny.

Dotazující: Já bych nevydržela ani hodinu. Já jsem taková teplomilná.

Dotazovaná: Musíte být teple oblečená, ale zažila jsem právě, co vim, tak někde ty knihovny jsou vopravdu (,) no takže .. to jsou knihovny, který tam už byly předtim, tak v podstatě jsou to v nějakých budovách, který patří obci, a ta obec je v podstatě nepotřebovala. Takže do nich ani neinvestovala. Tak tady ještě je štěstí, že tam vlastně ve vedlejším podloubí ty samý budovy je pohostinství, takže přece jenom tam nějak museli dělat nějaký to topení.

Dotazující: Jo, paráda. Připadá Vám práce knihovnice platově adekvátně ohodnocená?

Dotazovaná: Tohle (,) tohle vůbec nedokážu posoudit. Je fakt, že když jsem, to byl rok 90, 91, 92, nebo tak nějak, když jsem byla v tý [název knihovny], tak ... moc velkej plat to nebyl. Jako tehdy si (pauza) a teď vlastně nevím, kolik berou ostatní knihovnice v těch ještě tady, jak jsou ty další vesničky, protože ty si tam vopravdu jako ty dvě hodinky za tejdén odsedí .. a rozhodně nedělají žádný jako aktivity navíc. Takže když mi dávali tu částku v obci, že ji budu teda pobírat, tak říkali „no, abys aspoň měla na benzín“.

Dotazující: Jo, ale takže jste s tím v pohodě. Jste spokojená.

Dotazovaná: Já jsem spokojená, protože vlastně dělám to, co mě baví a setkávám se s lidma, s kterejma mě to těší.

Dotazující: Jo. Tak jo, tak půjdeme dál. Jak se k Vám uživatelé knihovny obecně chovají? Asi přátelsky ..

Dotazovaná: .. přátelsky a (,) to jsou ty, s kterejma, jak jsem říkala, jsme se prostě sblížili, až jako zkamarádili, navštěvujeme se, chodí na ty kulturní akce, chodí do knihovny, ale pak jsou ty další, kteří mě samozřejmě taky znají .. když tam přijedu, ví, kdo jsem, ale koukaj na mě jako na podivína.

Dotazující: Aha. Jak to?

Dotazovaná: (pauza) no, nechápou, proč něco takovýho dělám, nebo já nechápu, proč oni to nechápou .. prostě jsou to .. dvě sociální bubliny, který prostě se na sebe asi takhle koukaj. Prostě já tohle vim, že mě mají za podivína, ta druhá skupina. Ale čemu nerozumím, to bych Vám musela zavolat manžela, to je psycholog .. ten by to vysvětlil ..

Dotazující: .. ten by to vysvětlil. Ne, to je dobrý. Tak to stačí. Jak často se dostáváte do kontaktu s uživateli knihovny? Tak to je jasné, teda jednou týdně?

Dotazovaná: Jednou týdně a vlastně jednou měsíčně při těch pravidelnejch setkáních na těch kulturních akcích a (,) tady vlastně spousta lidí, protože je tady po těch chalupách a chodí tady po jinejch institucích .. spousta lidí, který se přistěhovali, jak říkám, z Prahy, z Plzně, z různých jinejch míst a (,) ty tu dělaj nějaký kulturní akce. Takže třeba to jsou farmáři nebo .. čajovna tady .. a takže vlastně na těch kulturních akcích, ať už je dělám já, pořádám (,) nebo někdo jinej, tak se vlastně potkávaj zase ty stejný lidi ..

Dotazující: Jo, takže vlastně častěji než jenom v knihovně.

Dotazovaná: .. no a nebo přivedou zase svý kamarády, a ty se tak jako na to nabalí (,) takže vopravdu se tady vytvořila prostě neuvěřitelná, jako docela rozšířená komunita lidí, s kterejma se strašně rádi setkáváme. Vím, že když třeba pojedeme tady vlastně .. tady kousek od Plzně, já nevím, kousek taky od nás je zámek [název zámku], kde se dělají pouze ty celoročně (,) a když tam pojedeme, tak se zákonitě můžeme těšit, že tam potkáme kamarády. Jo, prostě po těch kulturních akcích jezdí furt stejná snůška lidí, a zase jejich kamarádi (,) naši kamarádi se na to nabalujou, takže (,) není nedostatek návštěvnosti.

Dotazující: Tak jo. Děkuju. A přichází za Vámi uživatelé knihovny s prosbou o radu?

Dotazovaná: (pauza) to bych řekla, no asi dvakrát se stalo, nebo že .. třikrát, vlastně taky, jak dělám tam si chtějí zřízovat nějaký klub (,) a chtěli by si promítat filmy, nějak se jim to neujalo, tak jsem (,) nějak jako v pondělí právě na mě (,) ten jeden známej, taky místní chasník ptal ... jestli nemám problémy třeba s .. jak se jmenuje ta organizace, co sleduje autorský práva .. nevím, ale to se dá najít, organizace sledující autorský práva. Takže s tím vopravdu nemám problémy. To jsem mu říkala, že všechno jde legálně, přes distributory. Když se platí, tak musím vybírat vstupný, z kterýho vlastně knihovně nezůstává vůbec nic. Ani těm kamarádům, kteří třeba začali dělat ty akce. A všechno jde na zaplacení kina, filmu a nebo .. na toho přednášejícího. Jsme tam měli teď pana cestovatele (,) takového ambasadora ... kterej vlastně přijel z Prahy a přednášel, takže všechno je legálně .. takže (,) takhle se nebo ... no a pak tam mám taky jednoho pána, takovej starej pán, kterej jezdí na chalupu vždycky na celou sezónu až z Brna (,) je mu už asi pětasedesát. Nikdy v životě neměl automobil, a ten chodí, pak když je tam na chalupě, každý týden do knihovny, a .. ten sedí třeba hodinu, hodinu a půl na počítači. Vlastně ten počítač jsem žádala kvůli němu, on říkal „já musím stahovat poštu“ v těch pětasedesáti, nemá tady internet, takže chodí do knihovny, což je chvályhodný. No a ten se mě kolikrát ptal na něco, třeba když si chtěl něco vytisknout, tak jak si tam počínat. Třeba má rád tady ty národopisný spisy jako (,) pan [jméno], to je docela kapacita místního, nebo místní kronikář pan [jméno], to si poznamenejte (,) no to byla úžasná veličina, kterej

psal knihy o tady vlastně na tom Plzeňsku. Takže takový (,) sem tam nějaký dotaz, poradit.

Dotazující: Rozumím. Tak půjdeme dál. Jste na svou profesi hrdá?

Dotazovaná: .. já jsem si tady udělala poznámku „těší mne“.

Dotazující: Jo, jste s ní spokojená.

Dotazovaná: Jsem spokojená.

Dotazující: Připadá Vám knihovnická profese v porovnání s ostatními nedocenená?

Dotazovaná: (pauza) já jsem nad tím přemýšlela, a zase mám poznámku „nemám dostatek informací“. Nevím. (pauza) myslím si, že knihovníci dělají (,) to vim, třeba za tu [název knihovny] dělají úžasné věci na mezinárodních úrovních (,) a vlastně vzájemný jako (pauza). Vim vlastně, že si navzájem (,) jsou to lidi, který jsou vstřícný se nějak domluvit. Myslím si, že tady v tý knihovnický profesi, aspoň co ještě v Praze nějak jsem se setkala, tak nebylo (,) nebylo v [název knihovny] nějak znát něco, že by tam někdo vyloženě si nějak razil nějakou kariéru, jo nějaký kariérismus .. že to vždycky bylo velmi takový, jako vstřícný lidi, s kterejma se člověk dobře domluvil. Ale to není úplně .. počkejte, nedocenená.

Dotazující: Nedocenená. Jestli lidi oceňují to, že jste třeba knihovnice?

Dotazovaná: Právě, že to je takovej typ lidí (,) teda teď si vymyslím .. je to takovej typ lidí, kterej prostě nepovykuje po nějaký .. prostě z potřeby nebo, že to prostě asi hodně lidí, podobně jako učitelé, dělají prostě, že to je poslání.

Dotazující: Z lásky.

Dotazovaná: Tak.

Dotazující: A připadá Vám knihovnická profese méně oblíbená v porovnání s ostatními profesemi? Jestli .. by lidi chtěli dělat to knihovnické povolání.

Dotazovaná: .. já si myslím, že není tak na očích.

Dotazující: Kdyby si měli vybrat, tak jestli by si třeba tu knihovnickou profesi vybrali?

Dotazovaná: (pauza) já tady mám u toho takovou poznámku, protože vlastně já jsem v [název knihovny] byla krátce, jsem tam přišla krátce po listopadu, a co vim, tak ještě z 80. let, a prostě z dřívějšíka, co tam byli kolegové, kolegyně (,) že tam v podstatě .. profesně fungovali .. i když to byli třeba programátoři .. že to byli lidi, který se tam podíleli, jako před tím establishmentem.

Dotazující: Jo, já rozumím.

Dotazovaná: Nemohli tam, nevím, jak je to dneska (,) ale mám pocit, že to asi nebyla jenom záležitost třeba [název knihovny] (,) že tam dělalo spousta lidí, kteří byli věřící. Jo, což (pauza) já bych to řekla to slovo, který jsem si tady napsala. Ono ale není (,) já bych si vymínila, že Vám třeba paní profesorka pomůže to slovo trochu nahradit, protože mně se nedostává nějaký správný výraz. Já jsem si tady napsala .. „zašívárna“. Ale není to, že by tam ty lidi neměli co dělat, že by nedělali.

Ale ukřývali se před tou mocenskou buzerací .. a v poklidném prostředí té knihovny tehdy prostě mohli nějak adekvátně pracovat, a člověk cejtíl nějakou potřebu, že je užitečnej, že dělá něco smysluplnýho (,) a v tý knihovně to bylo takový jako trošku ..

Dotazující: Tak jo, půjdeme dál. Uvažovala jste někdy o změně profese? Co by Vás případně k takovému kroku vedlo? Jaké máte důvody v knihovnické profesi setrvat?

Dotazovaná: Tak to už v podstatě tam dřív bylo řečený.

Dotazující: Tak jste spokojená.

Dotazovaná: Já jsem se dostala zpátky k tomu knihovnictví, a protože to dělám (,) už teď rozhodně nehodlám nic měnit. A těší mě všechny ty akce, který vlastně pod hlavičkou tý knihovny můžu dělat.

Dotazující: Jo, to je dobře. A doporučila byste knihovnickou profesi mladému člověku? Třeba svým dětem, vnukům, vnučkám?

Dotazovaná: (pauza) já tady mám poznámku „musí mít ten mladej člověk lásku ke knihám“. Bez toho by to nešlo. Opravdu bych řekla, že se to dá srovnávat s tím učitelským povoláním (,) že ten kantor třeba zase musí mít .. pocit jakoby když může jako ..

Dotazující: .. někomu něco předat ..

Dotazovaná: .. vědomosti předávat dál. Šířit nějakou tu osvětu nebo zpracovávat, evidovat ty knihy, prostě musí to bejt láska ke knihám, aby ten dotyčnej, ať už je to učitel nebo knihovník, věděl, co za materiál mu prochází rukama. Jo, takže já skutečně první, co bylo když jsem tady do knihovny přišla, tak jsem vyřazovala ty Leniny .. a nahrazovala to kvalitnějšími svazky.

Dotazující: Takže primárně tam musí bejt ta láska.

Dotazovaná: Láska ke knihám, určitě. A pak si tam nějaký zázemí, třeba v té knihovnické profesi určitě najde, ať je to třeba .. tam vlastně v [název knihovny] bylo oddělení tiskovin, časopisů, tam taky pracovala kamarádka. S tou se stýkáme do dneška. Takže spousta, nebo starý tisky, to jsou úžasný věci, a pak ty starý tisky, to je nějaký (,) ty pergameny a prostě ty kůže vázaný .. a pak tam prostě chodili ty chemici, kteří se o to starali, aby to ty brouci nesežrali (,) prostě je to (,) no a pak samozřejmě, aby ty deposity měly vyhovující podmínky.

Dotazující: Jasně, rozumím. Tak a poslední dvě otázky. Jak se bude podle Vás vyvíjet oblíbenost a zájem o knihovnickou profesi do budoucna? Myslíte, že bude mezi mladými lidmi oblíbenější knihovnictví v budoucnu?

Dotazovaná: .. já si myslím, že právě v posledních letech je taková tendence, aby ty knihovny, aby to nebyly jenom samoúčelně prostě „přijdu si pro knihu, odnesu si knihu, vrátím knihu, vezmu si jinou“, ale právě, aby to byly ty takový komunitní centra, aby se ..

Dotazující: .. aby se tam setkávali lidi ..

Dotazovaná: .. aby lidi, dospělí, senioři měli možnost se nějak setkávat, rozvíjet .. takže prostě ty knihovny (,) nebudou jenom tak úzce profilovaný, ale prostě nabalí se na to spousta těch vzdělávacích a kulturních aktivit.

Dotazující: Jo, takže knihovník nemusí být jenom knihovník, ale může dělat i různé programy pro lidi.

Dotazovaná: Ano. A to zase (,) to jsou vlastně nějaký, a to už jsou třeba, to jsem se setkala vlastně tady v muzeu, to je profese vlastně pedagogické pracovník, kterej vyloženě .. vytváří programy (,) třeba pro školní mládež (,) a pracuje v knihovně. Je to profese .. měl by být knihovník, ale zaměřenej nějak prostě, aby měl tu metodiku toho vzdělávání, co ta knihovna, čím chce, jak chce spolupracovat se školou, se seniorama. Chce to tu metodiku. Takže knihovnické vzdělávání.

Dotazující: Ano. A v médiích se často objevují zprávy týkající se příchodu nových technologií a nutnosti přizpůsobení se tomuto novému trendu. Pociťujete tuto proměnu nějak ve Vaší knihovně? Musela jste třeba pořizovat nové technologie?

Dotazovaná: To bylo, to jsem říkala, že vlastně v tom roce 2014 tam nebylo vůbec nic (,) a já když jsem tam nastoupila, tak vlastně, já jsem celý život vlastně tu informační technologii učila, tak jsem si bez toho nedovedla představit, že bych pracovala. Takže jsem si zažádala, aby mi tam dali ten internet, počítač, multifunkční tiskárnu. Dali mi notebook.

Dotazující: A bez toho byste se asi už neobešla.

Dotazovaná: Bez toho by to nešlo. I vlastně, že to umožňuje dělat taky propagaci, že na tom jde dělat propagace té knihovny a všech těch akcí.

Dotazující: No a jsme na konci. Existuje na tomto místě ještě něco, co byste ráda dodala?

Dotazovaná: Já Vám ještě pošlu odkaz přímo na mé webové stránky.

Dotazující: Na to se ráda podívám ... tak děkuju Vám za veškerý Váš čas (,) a až budu mít práci napsanou, můžu Vám poslat odkaz na tu práci. Ještě si třeba napíšem.

Dotazovaná: Děkuju.

Rozhovor s účastnicí výzkumu **Cecílií**

Dotazující: Tak můžeme začít. Takže, kolik je Vám let?

Dotazovaná: [věková skupina 65-84 let]

Dotazující: Děkuju. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Dotazovaná: Tak, mám vysokou školu, Karlovu univerzitu, teda Filozofickou fakultu. A náš obor .. to znamená Knihovnictví a odborné informace.

Dotazující: Tak se to jmenovalo dřív?

Dotazovaná: Já si to přesně nepamatuju, jak se to jmenovalo.

Dotazující: Já studuju Informační studia a knihovnictví.

Dotazovaná: To už ne. To už se takhle nejmenuje. Jmenovalo se to myslim Knihovnictví a odborné informace původně. Já jsem si dělala původně ještě po gymnáziu nástavbu. A to bylo zase Knihovnictví a vědecké informace, takže to se vyvíjelo ten název. A já jsem se vždycky specializovala na odborné informace.

Dotazující: Děkuju. Máte odborné knihovnické vzdělání nebo jinou knihovnickou praxi? Tak to jsme vlastně řekli.

Dotazovaná: Tak to jsem vlastně zodpověděla. A knihovnickou praxi mám (,) už ani nevím (,) čtyřicet šest let nebo dohromady teda když vezmu, kde jsem všude pracovala.

Dotazující: Myslíte si, že je pro knihovnickou profesi potřebné knihovnické vzdělání?

Dotazovaná: No, je otázka .. jaký činnosti se vykonávají. Co se týká čistě knihovnické profese, tak si myslim, že pokud ten člověk si doplní to vzdělání .. dalším vzděláváním, kurzama nebo si udělá rekvalifikaci (,) tak že, že je to možný to provádět dobře. Ale myslim si, že lepší je samozřejmě, když to knihovnické vzdělání je. Ale co se týká té další části, to je práce s odbornýma informacema. Třeba řešeršování nebo další ty činnosti, které s tím souvisejí na, ve vyšší úrovni. Tak si myslim, že to může bejt klidně člověk, kterej má odborné vzdělání v určitém oboru. Možná někdy je to i dobře. Když je to třeba biolog a je to třeba výzkumnej ústav, kterej se zabývá .. i biologií nebo nějakým takovým, takovou problematikou, tak myslim, že je to fakt dobře, a takový kolegy jsem měla na různějch pracovištích. A je i dobře, když ten kolektiv je smíšenej. Jsou tam i teda knihovníci, informatici i odborníci, který vystudovali ten určitej obor. Tak si myslim, že to je ideální. A to třeba zažívám na tom svém pracovišti (,) na [název instituce], kde vlastně to tak je. A kde potom, když je potřeba, tak zasáhne odborník a když on potřebuje pomoc v tý metodice, tak to hlídá zase knihovník.

Dotazující: Jo.

Dotazovaná: Tak já myslim, že je to fakt moc dobrý.

Dotazující: Děkuju. Tak a popište stručně knihovnu, ve které pracujete a Vaši současnou pozici/funkci v této knihovně.

Dotazovaná: Tak vzhledem k tomu, že už jsem v důchodovém věku, tak co se týká mé pozice teda v odborné knihovně [název instituce] .. ono to patří vlastně pod oddělení (,) jmenuje se to [název]. Protože jsou tam taky informatici, tak já jsem teďko už, já jsem tam dřív byla jako vedoucí, před asi pěti lety, sedm let, ale teď jsem teda tam na třetinku, to znamená že mám na práci agendu překladů, zadávání překladů, vyúčtování a kontakt s uživateli a s překladatelskou agenturou. Takže, a dělám monitory. Teď dělám monitory. Jinak teda jsem tam, než jsem se stala vedoucí, tak jsem měla na starost třeba informace z Evropské unie. Předtím jsem byla hodně řešeršerka, protože jako řešerše mě vždycky strašně bavily a .. jak byla, i dneska tady vlastně zodpovídáme různé dotazy, děláme i řešerše z oblasti historie [název obce].

Dotazující: I tady v knihovně?

Dotazovaná: I tady v knihovně .. jsou dotazy. A co se týká mého druhého pracoviště, to je teda [název knihovny] (,) tak tady vlastně jsem (,) od roku asi devadesát tři do roku dva tisíce jedenáct byla úplně sama. Několikrát se ta knihovna stěhovala, a tak jsem dělala všechno .. jako vedla jsem si tu knihovnu, i si vykonávala všechny ty odborné práce. A vždycky jako dobrovolná knihovnice, vždycky na pár hodin. V podstatě to bylo mnoho hodin navíc, že jo, soboty, neděle a tak. A v současné době jsme tady tři. Nejdřív jsme byly dvě do roku dva tisíce patnáct, a paní odešla jako už do důchodu, tak jsme tady tři. A jako ... děláme taky, dá se říct všechno, kromě toho .. já teda navíc dělám účetnictví, teda ekonomiku a objednávání knížek, akvizici a vedení té knihovny. To je asi vše.

Dotazující: Máte hodně práce. Tak přejdeme dál. Vykonávala jste v životě i jinou profesi než knihovnickou?

Dotazovaná: No, já jsem .. já jsem vlastně .. moc nedělala nic jinýho. Jenom .. vlastně ano. Když jsem byla v [název instituce], to bylo moje první zaměstnání, tak jsem tam byla asi sedmnáct let a čtyři roky předtím než [název instituce] zrušili, tak jsem měla hroznou chuť dělat něco jinýho. Já jsem hodně dělala, dělala jsem všechno v té informační práci jako vydávání zpravodaje odborného, řešerše .. dělala jsem dokumentaci odborných časopisů a jezdila jsem na konference, pracovala jsem pro jeden odbor ve [název instituce]. A pořád mně vadilo, že když byl nějaký dotaz řešeršník, tak tehdy to nebylo tak, že se to jako našlo v databázi nebo někde na internetu nebo nějak jinak přes internet. Ale tehdy to bylo tak, že se opravdu muselo pátrat. Musela jsem chodit konzultovat s odborníkama na vysoké školy, na výzkumné ústavy a firmy a tak. A musela jsem konzultovat hodně s těmi lidmi, pro které to bylo, abych se vůbec dopátrala toho .. musela jsem si nastudovat (,) to je stejný (,) musí si člověk nastudovat, většinou se dostane do té problematiky aspoň trochu. No a

právě mně hrozně vadilo, že jsem třeba několik dnů nebo týdnů, když to byla obsáhlejší práce, tak jsem se věnovala té problematice a pak mě to začalo hrozně bavit a těšilo mě to. Já jsem nikdy nedělala jenom záznamy, já jsem vždycky se snažila celé články (,) plus teda rozhovory a plus (,) prostě dát co nejvíc faktografickejch informací ... a pak jsem to předala a už jsem o tom neslyšela. A to mně přišlo hrozně líto. Takže se mi splnil sen vlastně, kdy jsem přešla na ten odbor, se kterým jsem spolupracovala, a zúčastnila jsem se práce na dvou výzkumnejch úkolech. A ten druhý byl významnej, to byl [název úkolu]. Tak to byla úžasná práce. Dělali jsme anketu, chodili jsme s dotazníkama, rozdávali jsme to .. a tak to se mi splnilo, ale nakonec jsem zjistila, že mě to úplně nenaplňuje (,) a vrátila jsem se do toho svého oboru, ale už ne v tom [název instituce], ten zrušili, ale začínala jsem pak pracovat v [název instituce], které nahradilo [název instituce]. Takže tam jsem byla dva roky a pak jsem přešla na [název instituce]. Ale tam opravdu to byla velká škola, tam jsme seděli, internet nebyl ještě v té době, začínal mail, pak nás zacvičovali do internetu, ale to bylo opravdu prostě ještě daleko všechno. Takže když byl dotaz, tak knihy, encyklopedie, katalogy, dojet někam (,) a telefony, konzultace. A mohli se nás zeptat na cokoliv. Já jsem měla nejrůznější dotazy. Opravdu nejrůznější. I složité životní situace lidí, kteří mi volali, že se jim něco přihodilo. Já jsem to musela řešit, ale bylo to zajímavý. Dá se říct, že se mi ta práce líbila moc. Tak to je asi ..

Dotazující: Jo. Já myslím, že stačí. A jak jste se k práci v knihovně dostala. Bylo Vaším přáním pracovat v knihovně?

Dotazovaná: No, já jsem se dostala úplnou náhodou. Já jsem vlastně, pokud jsem si něco přála, když jsem, když jsem teda studovala, tak to byla chemie. Já jsem chtěla dělat, ale to jsem ráda, že jsem ji nedělala. To je hodně těžká škola. Otázka, jestli bych ji vystudovala. Ale to bylo, tak mě to bavilo v laboratoři a tak, v deváté třídě. A pak vlastně jsem nevěděla. A chtěla jsem být učitelka, ale to mi všichni říkali, abych to nedělala, že se na to nehodím povahově. Ale pak teda jedna spolužačka říkala, že dává přihlášku na nástavbu (,) na střední knihovnickou školu, na nástavbu po gymnáziu. A já měla hodně nemocnou maminku, takže jsem nemohla jít na vysokou školu z finančních důvodů. Tak jsem zatím šla na tu nástavbu. A prostě jsem tam udělala pohovor a šla jsem na ní. A tím jsem se dostala vlastně do toho našeho oboru ..

Dotazující: .. a tam už jste zůstala ..

Dotazovaná: .. no, a potom zase ta stejná spolužačka říkala, že šla ulicí a tam byla cedule, že [název instituce] hledá knihovnice. Takže jsme se tam šly zeptat a oni nás obě dvě vzali.

Dotazující: Tyjo.

Dotazovaná: Takže to byla taková náhoda. A tam se mi to hrozně líbilo. To bylo hezký, hezkej začátek. A tak jsem se dostala vlastně ke knihovnictví ..

Dotazující: Jo, náhodou.

Dotazovaná: .. aniž bych si to přála.

Dotazující: Děkuju. A pracuje někdo z Vaší rodiny nebo blízkých lidí také v knihovně?

Dotazovaná: Rozhodně ne. Rozhodně ne, a dcera, která s tím byla hodně spjatá, jako dítě, že jsem ji s sebou vodila nebo tak .. tak vystudovala [název školy] (,) a ta je úplně jinde. Má to ráda, ale rozhodně je jinde. Chodila sem mi pomáhat pár let moje maminka. Ale když knihovna byla jinde, tak tam chodila, chodila ráda, protože mě aspoň mohla vidět. Takže to asi, to je všechno.

Dotazující: Jo. Děkuju. A jste se svou profesí v knihovně spokojená?

Dotazovaná: .. no, jako v globálu bych řekla, že .. jako konkrétně na pracovištích nebo vůbec? Jako obecně s tou profesí v knihovně?

Dotazující: Současná. Jde o současnou profesi.

Dotazovaná: Jo, já bych řekla, že jsem spokojená, ale měla bych k tomu nějaký připomínky. A to možná se k tomu dostaneme. Jako obecně k tomu povolání ..

Dotazující: Obecně. Jste spokojená. A připadá Vám práce v knihovně náročná?

Dotazovaná: No (,) fyzicky. Teď jsme tady stěhovali a měla jsem v ruce asi sedmnáct tisíc svazků. Myslím si, že jsme to tolikrát stěhovali a vyřazovali, že .. no tak sedmnáct tisíc ne, ale mnoho tisíc ano. Tak rozhodně teda fyzicky, pokud se něco dělá. Pokud se jenom půjčuje, tak to ne. To určitě ne. Ale pokud se přenášej ty knížky (,) a stěhuje, tak jo. Jinak co se týká, jako po stránce psychický nebo odborný, tak bych řekla, že práce v klasický knihovně musí patřit nutně k těm pracím, který jsou klidnější. Neříkám, že vždycky je tam klid. Protože když vám stojí u výpůjčního pultu sedm lidí a někteří spěchají na vlak nebo tak, tak to zrovna není nejpříjemnější. Ale jsou rozhodně zaměstnání, kde to je daleko horší. A co se týká ty druhý části, to znamená ta informatika a informační činnosti, tak tam samozřejmě může bejt nějaký větší tlak, když je něco potřeba rychle zodpovědět, najít informace jako a stalo se mi to mockrát (,) tlak nadřizenejch nebo výše postavenejch lidí dokáže udělat své. Když teda chtějí třeba rychle, je to odbornej dotaz a chtěj tabulku a člověk se musí nejdřív do toho trochu dostat a najít si to, je to třeba v cizím jazyce, to samozřejmě v té chvíli člověk pocítuje jako nějakou nervozitu, ale většinou, když potom přijde do té fáze, jak to udělá, tak už potom je to dobré. Nejhorší je (,) tam jsem zažila hodně služeb nebo hodně dotazů, kdy dotyčnej u mě seděl. A pak jsem třeba byla trochu nervózní, než jsem se zorientovala .. na mě vysype dotaz a já musím rychle reagovat. To jsou takový chvíle. A to si myslím, že se normálně při katalogizaci nebo tak tyhle horký chvílky nestávají. Ty katalogizace knih, ty mají takové jiné stránky, že jsou to třeba cizojazyčné knížky ..

Dotazující: To dělám já, takže to znám. Tam je klid, ale vobčas mě to taky potrápí.

Dotazovaná: .. tam je to náročný, že člověk to musí udělat dobře. A hlavně tomu musí porozumět, aby to udělal dobře tu anotaci. Ta je tam důležitá.

Dotazující: Tak jo. Děkuju. Co Vás na této profesi baví a co naopak ne? Na knihovnické profesi.

Dotazovaná: .. no, baví mě .. já ráda pracuju s lidma. A potom teda že vlastně ta knihovna se rozvíjí, že to není mrtvá činnost, že se rozvíjí podle vás, a podle těch lidí, co chtěj. A tady jde o to, jestli ten knihovník pochopí ty lidi a jestli jim vyjde vstříc. Protože (,) znám knihovníky tady v okolí, kteří prostě (,) jako jim stačí, když obslouží ty lidi a tečka .. a už nerozvíjej tu knihovnu a nerozvíjej ji v souvislosti s tím místem, kde ta knihovna působí. To je myslim hodně důležitý. Nám se sem stahujou lidi z okolí. Jako my tím, že škola tady má (,) do školy teda dojíždí děti z několika obcí, tak když sem choděj, tak oni potom stáhnou nám sem i ty rodiče. Jo, ale taky knihovna tady není v každé obci a nebo to jsou knihovny, který mají dva tisíce kníže a nemají vůbec dětskou literaturu. Takže tím pádem to je .. takže mě vlastně baví hrozně .. rozvíjet tu činnost a vidět, že ty lidi přicházejí, a že to třeba i někdy ocení.

Dotazující: .. že je to užitečný ..

Dotazovaná: .. že je to užitečný. A musím teda říct, že tam v tý [název knihovny], tak tam je jiná situace. Tam jsem se párkrát setkala s nějakějma nepřijemnejma lidma, opravdu nepřijemnýma, který dusili. Tady bych řekla, musím zaklepat, že tady je docela pohoda. Hodně choděj rodiny s dětma, a to se nám líbí. Jo, to je na tom hezký, ta zpětná vazba. Že to tady člověk vidí. Když potom jste ve velké knihovně a jste uzavřená v kanceláři a děláte tam tu svojí práci a odevzdáte ji, tak vlastně nemáte tu zpětnou vazbu. A to je hrozně hezký na těch menších knihovnách.

Dotazující: A jaká spatřujete pozitiva a jaká negativa na knihovnické profesi? Myslíte, že má nějaké výhody nebo nevýhody být knihovník?

Dotazovaná: ... výhoda je asi v tý podstatě toho zaměstnání, že se toho docela hodně dozvídám. Že člověk vlastně, když dělá odborné věci, tak vlastně jakoby studuje pořád, a že je to celkem klidné prostředí, pokud není nějakěj velkej provoz, tak samozřejmě to neplatí, a že ho většinou maj lidi rádi. Že má tu kladnou odezvu .. v takovýhle knihovně. Nevýhodou je, že to povolání není prestižní, není moc uznávaný. Jako, že se řekne knihovník, tak „no, ty si tam čteš, vyndáš knížku z regálu a zase jí vrátíš“ (,) a nikdo nevidí tu velkou práci za tím. A jako příklad uvedu, stalo se mi, že se mi v tom [název instituce], že tam přijela Čechoitalka a přála si informace o nějakějch firmách českějch. Já jsem to tehdy zpracovala, ona si přijela pro ten výsledek a mělo se to vyfakturovat. A říkala „kolik budete za to chtít?“ Já jsem se domluvila s paní vedoucí. Řekla čtyři a půl tisíce. Tak jsem to řekla a ona říkala „hm, samozřejmě, já vám to dám v pohodě, ale pro příště si pamatujte, že v Itálii by to bylo daleko víc, šidíte se.“ A to je právě to, že vim, že v některějch zemích to je daleko prestižnější povolání (,) když je někdo teda knihovník. Ale u nás to tak není. U nás dokonce (,) já jsem zažila období .. když jsem nastoupila do zaměstnání (,) já jsem si vlastně vysokou školu dělala až asi deset let potom, co jsem nastoupila .. po tý nástavbě, tak jsem zažila období .. kdy vlastně ..

jak bych to řekla ... kdy se řeklo knihovník, to prostě může dělat každé .. a do toho [název instituce], tam uklízeli lidi, který byli politicky nepohodlný. Já jsem tam ze začátku ty první roky, jsem byla překvapená s jakějma lidma jsem se tam setkala. To byli doktoři, prostě to byli lidi, který byli velký odborníci, leč někdo .. šli buď do archivu, nebo do knihovny. Jakože tam se řeklo „tam voni stačej.“ Takže to si myslím, že snad teď už nebude tenhle problém, ale nicméně třeba na [název instituce], když jsem teda byla vedoucí a lidi třeba přišli o místo, bylo tam propouštění nebo tak, tak chodili za mnou jako a říkali „já jsem si myslel, že bych mohl nastoupit u vás do oddělení.“ Jakože, jako oni to vítali jako „bezva, tak půjdu do knihovny, nějak to překlenu, a je to bezva, tam to zvládnou.“ Asi v tom smyslu. Nikdo zatím neviděl (,) nikdo se nepozastavil „a zvládnou to?“ „zvládnou, je to jenom knihovna.“

Dotazující: Budu tam sedět, budu si tam číst knížky.

Dotazovaná: Přesně. A to nám řekl jeden pán „budu si tam číst, vy se máte, vy si tady čtete.“ Takže to si myslím, že je, že nějak přetrvává tohle. Že už to není tak strašný, jako to bejvalo. Ale že takový ty šedý myšky v těch šedejch pláštích, že jo.

Dotazující: Naprosto tomu rozumím. Taky se s tím setkávám, s těmahle názorama. A nelíběj se mi.

Dotazovaná: Mně taky ne. A proti tomu celej život se snažim bojovat právě, aby ta činnost byla jiná, aby byla zvláštní, aby ty lidi přitahovala. To je asi to, že má člověk takovej komplex .. vlastně danej tady tím .. ale musím říct, že na tý vysoký škole nás bylo asi dvacet (,) nás končilo. A z těch, co pracujou v knihovně, tak vim jenom o jedny paní. Jinak všichni zmizeli do jinejch oborů. To je zase výhoda týhle školy, a to ještě nebylo tak promakaný jako teďko, že .. ta škola jako, já si myslím, že není tak .. že je docela náročná jako, protože kolegyně, no daleko náročnější než dřív. Kolegyně si dělala bakaláře k práci a z některejch zkoušek šílela. Jako a jeden kolega jí to tam učil. Je programátor a pomáhal. Ale zase to využití z té školy je různorodé, to je daleko lepší. To znamená, že mnoho těch absolventů potom končí někde jinde než na těch knihovnickejch pracovištích, ale já proti tomu nic nemám. Dokud nebude to pořádně ohodnocený, tak se nedá nic dělat. Každý se musí nějak žít. Ale i ta práce jinde může být hodně zajímavá.

Dotazující: Jo. Děkuju. Takže .. jste spokojena s pracovním prostředím a atmosférou v knihovně?

Dotazovaná: No, obě dvě pracoviště jsou, jako co se týká vztahů, musím zaklepat, jako už několik let bezkonfliktní. Tady máme fakt dobrý seskupení. Tady my jsme jako neprofesionální knihovna. A pracuje se mnou .. jedna kolegyně je magistra, je teda vystudovaná knihovnice, a druhá je inženýrka ekonomie a učí na vysoké škole. Takže my jsme tady vlastně všechny tři vysokoškolačky. A každá jsme jiná. Takže ta ekonomka, ta si to nějak vynahrazuje, kompenzuje to, co dělá v práci, že (,) jednak je bezvadnej pegagog .. a vlastně se tady věnuje dětem, těm třídám. A věnuje se těm dětskejm věcem hlavně. A [jméno], ta je tam, ona hraje dobře šachy a má takový logický myšlení,

tak se stará o výpočetní systém o knihovnickej a o tuhle stránku ..

Dotazující: .. doplňujete se hezky ..

Dotazovaná: .. o zařazování knížek a knihovní fond z takového toho strukturálního hlediska. Takže to je fajn, že se opravdu doplňujeme. A samozřejmě se někdy střetneme s názorami. Ale jsme tři, tak vždycky dvě převýšej tu třetí. A osobně teda tady (,) si myslím, že (,) doufám, že by mi to kolegyně potvrdily (,) nevystupuju tady jakože, že jsem jako vedoucí. Protože to beru, že jsme parta. A některý věci teda dělám, ale vždycky chci, aby byly v souladu s tím, co si myslí kolegyně. Protože my jsme tady všechny de facto navíc. Jako navíc .. není to jako naše zaměstnání. [Jméno] má plnej úvazek. [Jméno] je teda v důchodu, jako já. Ale jako beru to, že je to jejich vůle tady být, a že bysme, že by nám tady mělo bejt dobře. Aby to potom (,) ono se to odráží na všem. A co se týká toho pražského pracoviště, tam to je taky v pohodě. Tam je hodně mladejch lidí. Jsou tam dokonce i pánové, kluci. Což je dobře. Takže to je .. s nikým tam nemám problém. Tak doufám, že oni taky ne se mnou.

Dotazující: Já myslím, že ne. Tím jsme zodpověděli i tu další otázku (,) jaké máte vztahy s kolegy/kolegyněmi v knihovně? Takže jsme říkali, že dobré vztahy. A existuje něco, co Vám na pracovním prostředí vadí a co byste ráda změnila?

Dotazovaná: Vyloženě na pracovním prostředí?

Dotazující: Vyloženě .. když se podíváte.

Dotazovaná: Tady si myslím, že by ta knihovna potřebovala jednu malou místnůstku na .. máme regály, to jo, ale máme málo úložnýho prostoru na takový ty pomocný věci. Takže se snažíme, aby to lidi neviděli. Takže to je asi, to je jediný. Zvykla jsem si na to, že vedle se musí pořad svítit. Že tam je nedostatek světla (,) u toho výpůjčního pultu. A tak to, to mi nějak (,) my tady nejsme zase tolik hodin jako na těch službách .. se střídáme. Tady to bude lepší. Tam nemáme ještě zapojenej ten počítač, tak tady ta místnost je světlá. Takže kdo bude tady .. ale jako myslím si, že to není tak úplně podstatný. Zažila jsem sedět i v suterénu.

Dotazující: Jo, ve skladu někde.

Dotazovaná: No, nejrůznější místa mají knihovníci.

Dotazující: Tak jo, děkuju. A připadá Vám práce knihovnice platově adekvátně ohodnocená?

Dotazovaná: Rozhodně ne. To teda nikdy, nikdy .. i když třeba v tom [název instituce] jsem si polepšila, když jsem tam nastoupila, oproti [název instituce]. Tak pořád vim, že je to podhodnocený. Vždycky ten náš obor byl. A aby člověk ty lidi zaplatil, tak vlastně se musí snažit je zařadit do jinejch činností podle katalogu pracovních činností (,) musí to, musí hodně složitě, aby ty lidi udržel. Speciálně muže. A to, že dělám jeden monitoring na gender a vim že teda v tomhle státě jsou ženy podplacený oproti mužům, jako docela hodně. A je to velkej problém. Takže v tom

knihovnictví je většina žen. Ale to, jako když to vezmu obecně, ty veřejný knihovny, tak to jednou říkala [jméno], že jak dělali průzkum, že platy ředitelů knihoven, třeba ve městech nebo tak, když jsou normálně na pracovní úvazek, se odvíjí od platů výše nadřizenejch. To znamená, že když patří pod Odbor kultury a vzdělávání řekněme, tak tam je nějaký ředitel a ten má nějaký plat, a ten ho musí mít vždycky vyšší. Ten spadá pod starostu nebo pod náměstka nebo tak. A ten musí mít ještě vyšší. Takže když se to tak vezme, tak se to odstupňuje a na toho ředitele té knihovny, byť teda velké třeba někde, prostě zbyde nějaká třída, která je a nemůže vejš. Jiné je to ve státní správě, kde teda je příplatek za tu státní správu, tak tam vlastně jsem si polepšila. Tam ty platy jsou vyšší. A i lepší zařazení do těch tříd. Ale v rámci [název instituce] jsou samozřejmě nižší. Jako jo, protože teďko speciálně když je služební poměr, tak oni dělaj zkoušky a mají jiné zařazení. To už jako (,) tady tahleta knihovna spadla do zaměstnanců, kde já jsem, já jsem teda na dohodu, já mám něco úplně jinýho, ale myslím ty zaměstnance, kdežto na některých resortech jsou jako ve služebním poměru. Jo, tady to vůbec není, bych řekla, že to je .. není to spravedlivé v tomto státě. A samozřejmě ty činnosti jsou všude stejné, ale jsou různé tabulky a různě ohodnocené. Takhle asi bych řekla ..

Dotazující: Souhlasím. Tak (,) a jak se k Vám uživatelé knihoven obecně chovají?

Dotazovaná: Přátelsky. Určitě. Jako zažila jsem několik nepřjemnejch lidí, ale za mnoho, mnoho let. Jo, to není jako .. já bych, tady bych řekla, že přátelsky. I na tom pražském pracovišti. Teď už já vůbec nemám problém, protože tam nemám nic společnýho s tím půjčováním nebo tak. Dělam ty překlady a monitory, takže dobrý.

Dotazující: A jak často se dostáváte do kontaktu s uživateli knihovny?

Dotazovaná: No, co se týká teda toho pražského pracoviště, tak jenom mailem, když posílám monitor. A ta odezva tam je malá. Protože ty lidi si něco objednaj a dostávají to pravidelně, pak už na to nereagujou.

Dotazující: A tady?

Dotazovaná: Občas někdo třeba napíše „dobrý, děkuju.“ Tady je to samozřejmě pořád o kontaktu. Tam taky, ale já nejsem na tom místě.

Dotazující: Jo. A přichází za Vámi uživatelé knihovny s prosbou o radu?

Dotazovaná: Ano, přicházejí.

Dotazující: Často?

Dotazovaná: Často. Co se týká, když jsem teda jako byla v kontaktu ještě na tom pražském pracovišti, tak to bylo pořád (,) jako nejrůznější dotazy a tak. To šlo na vedoucího. A tady taky přicházejí. Jako jsou to, hodně jsou to dotazy z historie. Pak jsou nejkrásnější (,) to už tak není, protože děti teď googlujou. Ale byly krásný dotazy, když teda přišel ustaranej rodič, že druhý den

potřebuje dítě mít zpracovaný to a to, a že on to musí večer zpracovat a hledá literaturu. Jo, takže to je tohle. A taky jsou to dotazy prostě nejruznější no. Tím, že jsem dělal ty odborné informace a rešeršerku a tak, tak myslím, že mám docela velkou zkušenost. Jeden třeba, v té odborné části, jeden dotaz byl, že volal nějaký pán, že teda mu zadrželi kamion celníci na hranicích a že tam má mražený výrobky, že mu to rozmrzne, co má dělat. Nebo nějaký pán, že ho stěhují, že je na invalidním vozečku a někdo mu ze stěhováků ukradl osmdesát tisíc, co má dělat. Prostě nejruznější .. jako samozřejmě se může kdokoliv i tady vlastně obrátit s nějakým dotazem. Takže to jo.

Dotazující: Tak jo. Děkuju. Jste na svou profesi hrdá?

Dotazovaná: No, tak ... jak to mám říct? Tak, mám radost z té knihovny, to je jako moje práce. Ale obecně na tu naši profesi tak úplně ne. Vadí mi tam ten pohled těch uživatelů. Ano, to je tady paní knihovnice, nebo slečna knihovnice no. Tak jo, takový to, když se řekne „ano, to je paní doktorka“ a přitom to vzdělání jako je také na Karlově univerzitě, že jo? A někdo má doktorát nebo tak a prostě .. ale rozhodně to není (,) od normálních lidí to není doceněný.

Dotazující: A připadá Vám knihovnická profese v porovnání s ostatními profesemi nedoceněná?

Dotazovaná: Tak to jsem vlastně říkala. Tak jsou ještě horší profese.

Dotazující: Jsou. A připadá Vám knihovnická profese méně oblíbená v porovnání s ostatními profesemi?

Dotazovaná: A to zase si myslím, že tak úplně ne. Jako že by lidi tady chtěli pracovat, to věřím. Oni si nedovedou představit, jako co to je. Co se týká financí, tak rozhodně kdo chce peníze, tak nepůjde. Ale jako při výběru povolání tak možná méně oblíbená z hlediska existence člověka, protože musí počítat, že bude mít pravděpodobně míň peněz. Ale co se týká jako takového dělat něco hezkýho, to jo .. a zajímavýho, to taky. To ano. Důležitý je ten pohled na to, co se od toho očekává. Někdo, kdo je dobře zajištěnej manželem, nebo má .. no tak si to může užívat opravdu.

Dotazující: Je potřeba dělat to z lásky.

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Uvažovala jste někdy o změně profese? Co by Vás případně k takovému kroku vedlo? Jaké máte důvody k tomu v knihovnické profesi setrvat?

Dotazovaná: Tak já jsem to už říkala. Uvažovala jsem o tom z hlediska toho, že jsem si řekla pořád ty informace .. jak to mám říct? .. dávám. A pak nevidím tu odezvu, co z toho je. Takže to mi na tom vadilo, a že vlastně mi to přišlo jako taková práce, která není nikde vidět. Jo, co se týká těch rešeršerů nebo tak (,) prostě to udělám a je to pryč. To mi na tom vadilo. Takže o změně jsem uvažovala, taky jsem jí provedla (,) jednou .. a myslím, že jsem jí provedla ještě jednou .. já jsem totiž ještě pracovala v [název instituce]. To bylo vlastně, to bylo meziobdobí .. takže to bylo úplně pro mě jiná

práce, s lektorama a prostě zajistit provoz a tak. A to se mi líbilo, ale celej život bych to nechtěla dělat. Ale pak jsem se vrátila k tomu svému do toho [název instituce]. Takhle to bylo vlastně. Já jsem to .. to člověk pozapomene.

Dotazující: Tak jo. A doporučila byste knihovnickou profesi mladému člověku?

Dotazovaná: No já bych klidně doporučila.

Dotazující: Svým dětem?

Dotazovaná: Svým dětem to ... pokud teda budou mít zájem. Protože aby to jenom vystudovaly, to si myslím, že není dobře. Musí tam bejt ta láska ke knihám nebo k těm informacím, nebo k tomu, protože to je vlastně dvouoborový studium. Určitě. To jako, doporučila bych to, ale asi bych řekla, jaké to má taky negativa. Že to není jenom pohled na hezké knížky a práce s těma novejmá knížkama (,) taky hodně bacilů celej život. A třeba nevděčnějch lidí a vzteklejch lidí a ... tak to je v každý práci.

Dotazující: Jasně. A jak se bude podle Vás vyvíjet oblíbenost a zájem o knihovnickou profesi do budoucna?

Dotazovaná: ... no.

Dotazující: Myslíte si, že se to nějak změní, nebo to bude pořád stejné?

Dotazovaná: Já myslím, že to nebude úplně stejný. Že se, ten obor se hodně vyvíjí.

Dotazující: A myslíte, že k lepšímu, nebo k horšímu?

Dotazovaná: Já si myslím, že se vyvíjí k lepšímu. Mně třeba trochu vaděj, vadí ta propagace těch .. elektronickéjch knih. Nevadí mi čtečky, nevadí mi u odborné literatury, tam je to opravdu úplně skvělý, na vysokejch školách, to je jako bezvadný. Ale propagovat knížky pro děti na čtečkách si myslím, že je zruďný, že to není dobře. Taky ta knížka má svoje hodnoty, takhle tištěná kniha a to dítě to vnímá jako obrázky (,) všechno jako celek. Když to má na tý čtečce, tak je to jako když kouká do počítače. To si myslím, že je dobrý pro někoho, kdo třeba cestuje vlakem nebo tak. A když mi někdo řekne „já nemusim chodit do knihovny, já mám na čtečce deset tisíc knížek“, tak je mi z něj špatně, protože on si koupí balík a v tom balíku si tam nějak hledá knížku místo toho, aby si hledal knížku předně. To je jako když má doma knihovnu a teď co si přečtu. A jde do tý knihovny. Ale takhle, to se mi nelíbí. Jinak, co se týká těch moderních technologií, to je všechno úplně skvělý. To se hodně změnilo za můj pracovní život. A k lepšímu. To je úžasný. Vadí mi tam u těch moderních technologií to, že tam je menší kontakt s těma lidma, který chtějí ty informace. Že to člověk .. já jsem měla takovýho kolegu a ten vždycky řekne „vemu naběračkou“, ale to prostě nejde. Já jsem byla zvyklá na na kontakt s těma lidma. Takže když vyřizuju nějaký dotaz, tak se na to podívám, ale pak chci s tím člověkem mluvit, chci vědět, na co to potřebuje. Co je to za člověka. Jestli je to teda .. odbornej pracovník, novinář, nebo jestli píše diplomku nebo prostě jen tak ho to

zajímá to téma. To má, to se musí projevit v té odpovědi. A tak. To si myslím, že když někdo (,) my máme zaplacenou databázi, mrknu na to, ano je to fajn, je to rychle, ale jako kdyby se nad tím zamyslel, tak by třeba přišel ještě na další zdroje. Jo, že takhle to vyřídí dotaz, ten člověk si to vezme a neví, že je to úzký pohled nebo užší pohled, než by to mohlo být. Takže to si myslím, že ten obor se vyvíjí výborně. Že je to fajn, ale že by se nemělo zapomínat na nějaký takový ty, takovej ten lidskej prvek, kterej si myslím, že jako v jiných oborech vlastně ten člověk jakoby trošičku mizí. A aby to neskončilo tak .. ale to srovnávám nesrovnatelný, jako když voláte třeba do [název instituce] a teďko je „chcete-li tohle, zmáčkněte jedničku“ a pak se dostanete k tomu, že zase začínáte od začátku a vlastně je tam automatická odpověď. Mě to děsí. Já teda osobně potřebuju toho člověka. Nemůžu si pomoci. Tak doufám teda, že tenhle obor si ponechá toho člověka tam. Pro toho člověka to děláme. Samozřejmě pro záchranu těch informací, těch knih, všeho, ale je to všechno pro lidi. Takže tak.

Dotazující: A poslední otázka. V médiích se často objevují zprávy týkající se příchodu nových technologií a nutnosti přizpůsobení se tomuto novému trendu. Pociťujete tuto proměnu nějak ve Vaší knihovně?

Dotazovaná: No, jak kde. Tak na tom [název instituce] je to tak, že IT má zásadní slovo a .. hlavně bezpečnost informací a tak. To chápu. Tak tam, aby prošlo něco nového, musí bejt to jako povolený, musí to projít nějakou kontrolou a tak, takže tam vlastně, ačkoliv by tomu nemělo nic bránit, tak speciálně tam je docela problém. Jako novej systém výpočetní nebo server nebo něco takového. To prostě opravdu musí být kontrolovaný. Ale to všechno jenom z důvodu bezpečnosti. Aby neunikly další informace. Jasný, chápu to. Tady v těch veřejnejch knihovnách, v těch menších, je to zase někdy problém, že knihovníci se toho bojejí.

Dotazující: Počítačů?

Dotazovaná: Znáám takové knihovnice. Ne, systému knihovního. Nechtěj, maj sešit, v tom maj dva tisíce těch knížek, že jo. Ale jinak si myslím, že je to otázka toho vedení, toho úřadu, jestli prostě ty peníze ..

Dotazující: A je na tomto místě něco, co byste k rozhovoru dodala? Co jsme nezmínily. Co si myslíte, že je důležité.

Dotazovaná: Asi nic. Asi né.

Dotazující: V pohodě.

Dotazovaná: Jen .. asi nejdůležitější je tu práci mít rád.

Dotazující: Přesně tak.

Dotazovaná: Aby to člověka bavilo. Aby to k něčemu bylo. Jenom tak vykonávat, to je sice dobrý, ale ono se to odrazí pak.

Dotazující: Jo. Takže na závěr Vám mockrát děkuji za rozhovor a až budu mít práci napsanou, pošlu Vám odkaz na práci, na přepis našeho rozhovoru, abyste viděla ty výsledky, co z toho budou.

Dotazovaná: Děkuju. A já Vám přeju hodně úspěchů.

Dotazující: Děkuju.

Rozhovor s účastnicí výzkumu **Danou**

Dotazující: Takže kolik je Vám let? Nemusíte samozřejmě odpovídat na některé otázky, kdybyste nechtěla.

Dotazovaná: [věková skupina 65-84 let]

Dotazující: Děkuju. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Dotazovaná: .. střední odborné s maturitou. Tenkrát to byla obchodní akademie.

Dotazující: Máte odborné knihovnické vzdělání nebo jinou knihovnickou praxi?

Dotazovaná: Ne, jenom .. asi třicet let ve zdejší knihovně ..

Dotazující: Takže praxi třicetiletou. Myslíte si, že je pro knihovnickou profesi potřebné knihovnické vzdělání?

Dotazovaná: No, pro větší knihovny určitě ano. Tady tu naší, co mám, tak na to stačí, co mám. Ale stejně jsem absolvovala .. kurz v Klementinu, kde jednak, když se dávaly všechny informace do počítačů .. no takže většina knihovnic, vlastně nikdo to neuměl.

Dotazující: Jo.

Dotazovaná: No takže jsme si musely udělat takzvanou .. jak se to říká? ..

Dotazující: Nějaké knihovnické minimum?

Dotazovaná: No, knihovnické minimum taky, ale hlavně jsme se musely naučit na počítači, takže jsme, takže jsem tam rok jezdila (,) každé měsíc teda, to bylo na celý den a .. udělala jsem vlastně řidičák na počítač (,) se tomu říkalo. A tam jsme se učily právě i takový ty základy knihovnictví.

Dotazující: Jo, děkuju. Tak a popište, prosím, stručně knihovnu, ve které pracujete a Vaši současnou pozici v této knihovně.

Dotazovaná: No, tak v knihovně jsem sama, protože je to malinkatá knihovna. No a stačí otevřeno jednou týdně dvě hodiny. Tak to je na půjčování. Potom je tam něco administrativy .. no takže ta se zvládne většinou tentýž den. No když tam člověk chvíli zůstane nebo když je odpis nebo nákup knih, no tak se tam musí ..

Dotazující: Tak jste tam dýl.

Dotazovaná: .. tak se tam musí zajít a udělat se to mimo půjčovní hodiny.

Dotazující: Tak to stačí, děkuju. Vykonyvala jste v životě i jinou profesi než knihovnickou?

Dotazovaná: Ano. Byla jsem ve [název instituce], který se zabýval tím, že jsme vydávali učebnice a zpracovávali učebnice pro odborné školy.

Dotazující: To zní hezky. A jak jste se k práci v knihovně dostala? Bylo Vaším přáním pracovat v knihovně?

Dotazovaná: Jo. Vždycky jsem knížky měla ráda. Když jsem byla jako holka, tak jsem si vedla

svoji knihovnu taky. Měla jsem na skříní napsáno prostě (,) kolik (,) každá knížka měla číslo. To jsem měla seznam, když jsem někomu půjčila, tak jsem si tam napsala, kdo ji má půjčenou. No a byla jsem na knížky strašně jako opatrná. A bavilo mě číst. Odmalička.

Dotazující: To jste rozená knihovnice skoro.

Dotazovaná: No, to nejsem. Ale bavilo mě dělat s knihama vždycky. No, a jak jsem se dostala tady sem do knihovny. No, pracovala jsem na obecním úřadu ..

Dotazující: Tady?

Dotazovaná: .. v komisích, no. A prostě tak nějak to vyplynulo, že když jsem šla do důchodu, tak abych nezůstala prostě jen tak viset bez práce, bez ničeho .. a zrovna paní knihovnice odcházela, tak mně to bylo nabídnutý, tak jsem si to ráda vzala.

Dotazující: Ráda jste to vzala. A pracuje někdo z Vaší rodiny nebo blízkých lidí také v knihovně?

Dotazovaná: No, tak .. v knihovně .. takhle, je to dcera mojí přítelkyně. Sice už je taky v důchodovém věku ta její dcera, poněvadž jsme (,) ona byla ještě starší než já. Ta vystudovala knihovnictví taky na univerzitě. A dodnes ještě pracuje, sice už jako důchodkyně pracuje (,) v [název knihovny] .. takže, dodnes je tam zaměstnaná.

Dotazující: Jinak nikdo jiný?

Dotazovaná: No, jinak mám samý učitelky.

Dotazující: Učitelky? No ono to s tím trošku souvisí to knihovnický a pedagogický povolání.

Dotazovaná: To můj vnuk začal študovat pedagogiku (,) no a zdrhl z toho k muzice.

Dotazující: To je hezký. A jste se svou profesí v knihovně spokojená?

Dotazovaná: Jo. Tak .. jistě.

Dotazující: Jste spokojená. Připadá Vám práce v knihovně náročná?

Dotazovaná: No, jak kdy ... to je.

Dotazující: Fyzicky, časově, psychicky?

Dotazovaná: No, tak fyzicky pro mě už vlastně fyzicky, já už .. se tím moc nezaobírám, protože mám lidi na to. Když je potřeba něco přivést, odvézt ..

Dotazující: .. tahat nějaký knihy ..

Dotazovaná: .. no, nebo knížky nějaký, když se vyřazují, tak oni to všechno zařídí.

Dotazující: Jinak časově to náročné není? Jste tam jenom ty dvě hodiny.

Dotazovaná: No tak že jo, tak to vyjde tak na tři hodiny, protože tam přijdu dřív, abych to tak nějak (,) se připravila, urovnala. A odejdou lidi, tak jsem tam zase dýl, abych si dopsala takový ty věci, co je potřeba a srovnala to a .. takže jsou to tak ty tři hodiny.

Dotazující: Co Vás na této profesí a co naopak nebaví?

Dotazovaná: No, tak baví mě ... no, to je těžký říct. Jednak mě na tom baví to, že (,) všechny

knížky, který jsou zajímavý si můžu přečíst jako první.

Dotazující: Jo. Novinky Vám přijdou do ruky.

Dotazovaná: Protože máme výměnný soubor s [název města]. Jo, a prostě oni nám vozí úplně nové knížky. No a některý jsou výborný, některý nestojí za nic. No a potom, co je na tom dobrý, a to už teď není v takovém rozsahu, ale dřív jsem vlastně přečetla každou knížku, kterou jsem tam měla, protože přicházeli čtenáři a říkali „tak a doporučte nám nějakou knížku“. A většinou přišli, posadili se, povídali a já vybírala. A já říkám „tak se aspoň podívej, co tam je, jako jestli se ti to bude líbit“ „jo, ty mně vybereš vždycky dobře. Já si vždycky vyberu takový krávovinu, že to potom nečtu. Ty mně to vybereš aspoň“.

Dotazující: Takže je musíte znát, ty knížky.

Dotazovaná: No, jenže ovšem to množství .. to bylo dřív, když ještě nebyly ty výměnný soubory, když se knížka koupila, no tak já jsem si jí přečetla, abych o ní něco věděla a mohla sem ji nabídnout tomu, tomu, tomu. Jak kdo jsem věděla, o co se zajímá. No, takže .. to bylo v pohodě tady tohle.

Dotazující: Jo. A jaká spatřujete pozitiva a jaká negativa na knihovnické profesi?

Dotazovaná: No, pozitiva, že vlastně člověk, když je v knihovně, že ho to donutí číst. Že si rozšiřuje slovní zásobu. Že se prostě dokáže vyjadřovat ke spoustě věcí, když nečte nějakou brakovou literaturu pochopitelně. Že dostane prostě takovej širší pohled na svět. To bych řekla. Což je jako pozitivní. No, a negativní profese .. málo peněz asi v těch knihovnách. No, prostě, to vim, podle [jméno], že prostě to není žádná sláva.

Dotazující: K tomu tam pak ještě bude otázka dál. A jste spokojená s pracovním prostředím a atmosférou ve Vaší knihovně?

Dotazovaná: No, to určitě. Protože jsem tam sama, jakou si tam udělám atmosféru, takovou ji mám .. si tam lidi přijdou popovídat taky. Je to trošku o komunikaci tam. Protože ... je to vždycky „tak co, jak se máš?“ „ale zase jsem byla u doktora a zase mě bolí tohle, a co ty?“ „no víš, a já mám taky starosti s vnučkou, jak teď má jet do Prahy. Ona je v Číně a teď se nemůže dostat z Číny. Má tady teď dělat zkoušky“. No, takže takhle si to .. takhle si jako povídáme. Takže to je příjemný.

Dotazující: Není to jenom o těch knížkách, ale i o tom setkávání.

Dotazovaná: Je to o tom setkávání no. Komunikace s lidma, je to taky.

Dotazující: A jaké máte vztahy s kolegy/kolegyněmi v knihovně?

Dotazovaná: No výborný, no v knihovně ne, ale na obecním úřadě jsou super lidi. Pan starosta je mladej, pružnej, co mu řeknu, že bych tam chtěla, tak to tam mám. Zařídí.

Dotazující: Výborný.

Dotazovaná: Takže i ta paní účetní, co tam je ..

Dotazující: Takže výborný. A existuje něco, co Vám na pracovním prostředí vadí a co byste ráda změnila?

Dotazovaná: No, takže vadí, že je to tam strašně přečpaný všechno, je to malý.

Dotazující: Malej prostor.

Dotazovaná: Malej prostor. Tam prostě (,) tam není k hnutí. Tam musí .. maximálně dva zákazníci se tam vejdou, aby si moc nepřekáželi. Já tam mám stůl. Na ten, když vyložeš knížky, tak už nemám co kam jinam dát .. no a nakonec to je tak všechno asi.

Dotazující: Dobrý. Děkuju. A připadá Vám práce knihovnice platově adekvátně ohodnocená?

Dotazovaná: Ne, nepřipadá.

Dotazující: Nepřipadá.

Dotazovaná: Ne, já neříkám jako sebe. Já to říkám obecně, protože vím, že jsem právě za tou .. dcerou přítelkyně byla. Taky jsme se o tom bavily. Znáš její, znala jsem její příjem. I když umí několik světových jazyků, dělá jako velmi odbornou práci, tak to není teda jako řádně ohodnocený.

Dotazující: Já s tím souhlasím. Tak půjdeme dál. Jak se k Vám uživatelé knihovny obecně chovají?

Dotazovaná: Jo, velmi dobře.

Dotazující: Přátelsky?

Dotazovaná: Přátelsky .. až na jednu výjimku. To Vám schválně taky řeknu. Prostě .. byla jsem .. musela jsem na pohřeb ... otce snachy. A věděla jsem, dověděla jsem se to na poslední chvíli. Tudíž jsem zavřela knihovnu, aniž bych to oznámila. Načež tam přišla jedna paní ze vsi, která ale je známá tím, že prostě všechno kritizuje. No a jelikož nesla si pět knížek .. i když to nemá daleko, musím podotknout, tak se natolik rozčílila, že .. je knihovna zavřená, a že jí to nikdo nedal vědět, že prostě řekla, že tam nebude chodit. A že vystoupí. Takže vystoupila.

Dotazující: Aha.

Dotazovaná: Takže jsem řekla „dobře tak“.

Dotazující: Je to její problém.

Dotazovaná: No, je to její problém.

Dotazující: Tak jo, děkuju. Jak často se dostáváte do kontaktu s uživateli knihovny?

Dotazovaná: No .. tak v knihovně .. potom my tam ale chodí i lidé, s kterejma se znám i třeba ze svazu zahrádkářů, takže se setkáváme i mimo.

Dotazující: A stává se, že do knihovny nikdo nepříjde, když tam jste?

Dotazovaná: Jo. Tak výjimečně, ale stane se to taky. A to je buď protože jsou to ty dvě hodiny, tak to buď je bouřka, prší nebo je velká zima, že se nikomu nechce. No a nebo je zase takový vedro, že prostě .. vždycky to má nějakou takovou tu, protože přijdou a říkají „my jsme sem chtěli jít, ale to vedro strašný“. A přitom já mám posunutý hodiny v létě (,) od čtyř do šesti, aby nebylo takový

horko. A v zimě kvůli světlu zase od tří do pěti. Takže se to posunuje kvůli lidem.

Dotazující: Tak jo. A přichází za Vámi uživatelé knihovny s prosbou o radu?

Dotazovaná: No, taky se stane, že .. hlavně když hledají knížku ..

Dotazující: Tak chtějí poradit.

Dotazovaná: .. nějakou určitou. A hlavně školní četbu. Takže to jsem už psala několikrát do knihovny do [název města], aby nám poslali určitou knížku. Taky se stane, že ji tam taky nemají, že je půjčená, když zrovna to dostanou. No, a tak se snažím. A někdy ji mám taky doma. Tak ji vezmu z domova a půjčím jí.

Dotazující: Paráda. Jste na svou profesi hrdá?

Dotazovaná: No tak ... pro mě je to spíš zábava.

Dotazující: A děláte to i z lásky.

Dotazovaná: Jistě, dělám to, protože se mi to líbí. Tak to ano no.

Dotazující: Připadá Vám knihovnická profese v porovnání s ostatními profesemi nedoceněná?

Dotazovaná: .. no, já bych řekla, že .. to je tak uprostřed.

Dotazující: Jak kdo asi ..

Dotazovaná: Jak kdo, no. Protože jsou lidi, pro který by tato profese vůbec nemusela existovat, protože spousta lidí vůbec nečte.

Dotazující: Bohužel stále míň a míň.

Dotazovaná: Ano. Bohužel stále míň a míň lidí čte. Hlavně děti vůbec nečtou teď. No, takže to jako říkám, to jako je, to je špatný no.

Dotazující: A připadá Vám knihovnická profese méně oblíbená v porovnání s ostatními profesemi?

Dotazovaná: Já si myslím, že .. bych ani neřekla. Zase to záleží na lidech.

Dotazující: Jakej má zájem ten člověk.

Dotazovaná: Jakej má zájem. Když někomu řeknete „ty děláš v knihovně, to je prima, ty si tam můžeš půjčit knížky. A teď jsou tak drahý a ty máš přístup. Můžeš si je to ..“ a já říkám “no to je pravda, no“. A zase někdo řekne „no, prosimtě, co knížky, tak si přečtu nějaký časopis nebo si poslechnu televizi“ a ví stejně všechno. Dneska se všechno dozvíš na internetu. Takže to je takhle.

Dotazující: Tak půjdeme dál. Uvažovala jste někdy o změně profese? Co by Vás případně k takovému kroku vedlo? Jaké máte důvody k tomu v knihovnické profesi setrvat? Tak Vy už asi měnit profesi nebudete.

Dotazovaná: Já už profesi měnit nebudu. Jedině už jsem uvažovala o tom, že to asi nechám někomu mladšímu. Protože mně už bude osmdesát dva, takže .. si zase říkám, abych tam zase už pustila někoho jiného. Když to ale řeknu na obci, tak vyskakují. Protože já jsem ještě ve (,) my máme zpravodaj, tady vydáváme. No a ještě jsem v redakční radě zpravodaje taky ..

Dotazující: Vy jste šikovná.

Dotazovaná: .. a v zahrádkářích .. a říkám si, že už toho mám někdy taky dost.

Dotazující: Tak jo. Děkuju. A doporučila byste knihovnickou profesi mladému člověku?

Dotazovaná: No, ano. Podle toho zase, jak se jeví ten člověk.

Dotazující: Jestli má vůbec rád knížky.

Dotazovaná: Takhle. Já to můžu posoudit, můžu to posoudit na vnučce a vnukovi. Vnuk, kdyby ho máma nenutila číst, když byl malej, aby jí četl. Ona mu přečetla kapitolu, on jí přečetl kapitolu. Tak by vůbec knížky nečetl. Kdežto vnučka, jakmile vyšla nějaká knížka, už jí měla koupenou, přečtenou. A už ji doporučovala „a babi, tohle si přečti, to je výborný, tuhle jsem koupila mámě“. Prostě (,) sourozenci stejně vychovávaný a přesto každéj jinej.

Dotazující: Je to zvláštní, že ty dívky k tomu víc tak tíhnou než ty kluci.

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: A .. jak se bude podle Vás vyvíjet oblíbenost a zájem o knihovnickou profesi do budoucna?

Dotazovaná: No.

Dotazující: Myslíte si, že bude oblíbenější v budoucnu?

Dotazovaná: Myslím si, že asi ne.

Dotazující: Zůstane to stejný.

Dotazovaná: No kéž by to zůstalo stejný. To je .. převálcuje všechno, ten internet a tohle .. to je právě špatný, no.

Dotazující: Toho se týká pak ta poslední otázka.

Dotazovaná: No právě.

Dotazující: V médiích se často objevují zprávy týkající se příchodu nových technologií a nutnosti přizpůsobení se tomuto novému trendu. Pociťujete tuto proměnu nějak ve Vaší knihovně?

Dotazovaná: No, tak tady zatím ne.

Dotazující: Ale máte počítač, internet?

Dotazovaná: No, mám počítač.

Dotazující: Bez toho už byste se neobešla.

Dotazovaná: No, teď už to nejde, protože všechny knížky se musí zapisovat. Takže mám ten program knihovnickej, no a .. tam se mi vlastně, když koupím knihy nějaký, tak se zapisujou.

Dotazující: Evidujou.

Dotazovaná: Tam se ukládají, vždyť to znáte, ten program ..

Dotazující: Jo. A jsme na konci. Existuje na tomto místě ještě něco, co byste k rozhovoru ráda dodala? Něco, co jsme nezmínily.

Dotazovaná: Jenom to, že Vám přeju hodně úspěchů, aby Vám zkouška vyšla a byla jste spokojená.

Dotazující: Děkuju. Já Vám taky moc děkuju a až budu mít práci napsanou, tak Vám na ni pošlu odkaz, abyste práci viděla.

Dotazovaná: To bude zajímavý.

Rozhovor s účastnicí výzkumu **Evou**

Dotazující: Kolik je Vám let?

Dotazovaná: [věková skupina 50-64 let]

Dotazující: Děkuju. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Dotazovaná: Jsem vyučená. Jsem vyučená v oboru prodavačka pro obuv a koženou galanterii.

Dotazující: To je hezký.

Dotazovaná: Prodávala jsem v Brně .. v bývalé prodejně Baťa, což už v době (,) já jsem tam byla v době, když ještě vlastně byl komunistický režim a Baťa tam nebyl, ale prodávala jsem kabelky, rukavičky a peněženky.

Dotazující: To je hezký. A máte odborné knihovnické vzdělání nebo jinou knihovnickou praxi?

Dotazovaná: Když jsem se dostala sem do knihovny, tak vlastně první, co mě bylo nabídnuto od regionální knihovny, tak bylo knihovnické minimum. Takže jsem vlastně absolvovala tohleto knihovnické minimum. A pak po letech přišla druhá nabídka, kdy to bylo z Klementina. Jednalo se o rekvalifikační kurz. Ono primárně ty rekvalifikační kurzy jsou samozřejmě určeny lidem, kteří už dosáhli vzdělání středoškolského, to znamená s maturitou, což já jsem neměla. Ale oni mi vyšli vstříc, že když vlastně můj zaměstnavatel bude mít zájem na tom, aby jsem si to vzdělání dodělala a uzná mi to (,) dá se říct (,) i v platových tabulkách, takže oni s tím nemají problém. Takže oni mě zařadili do toho programu, já jsem absolvovala vlastně ten roční rekvalifikační kurz v tom Klementinu a .. můj zaměstnavatel mi to vzdělání uznal, jako kdybych byla středoškolsky vzdělaná v tomhleto oboru. S tím, že kdybych šla pracovat někam jinam jako knihovnice, tak to vzdělání mně nemusí vždycky uznat. Protože tam chybí ten mezičlánek té maturity. Já jsem dokonce jako .. ještě předtím jsem se pokoušela si dodělat tu maturitu v takovém společném jakoby oboru, kde bylo víc profesí .. a po třech měsících jsem to vzdala, protože jsem si to představovala trošku jinak a .. aby tam na mě křičeli, že nemám přezůvky a aby mě posílali na chodbu, že žvýkám žvýkačku, tak jsem říkala „tak to nic, tak takhle já se vzdělávat nechci“. Zatímco to Klementinum, musím říct .. mně bylo úplně líto, že to končí. Jako bylo to, bylo to úplně supr. Jako potkáte se vlastně (,) studujete něco, v čem pracujete, potkáváte se s jinými knihovníky z celé České republiky, máte možnost opravdu tím získat (,) jenom získat pro tu vaši profesi. Moc se mi to líbilo.

Dotazující: To slyším ráda. A myslíte si, že je pro knihovnickou profesi potřebné knihovnické vzdělání?

Dotazovaná: Dřív bych klidně řekla, že ne. Ale přesně tím, že jsem absolvovala ten rekvalifikační kurz, tak mně to hrozně moc dalo. Vlastně mě to hrozně nabilo, začalo mě to víc bavit. A samozřejmě, že knihovnu může víst i lajk, ale potom pro spolupráci s ostatními knihovnami je

hrozně důležitý, aby si ti knihovníci navzájem rozuměli. A i pro ty čtenáře, aby ta knihovna měla nějaký jednotný ráz. Je, si myslím, dobrý, aby ten knihovník to vzdělání určitě měl.

Dotazující: Hodí se Vám to. Děkuju. A popište, prosím, stručně knihovnu, ve které pracujete a Vaši současnou pozici v této knihovně.

Dotazovaná: Tak my jsme hodně malá knihovna. Disponujeme .. přibližně .. tak do deseti tisíc svazků máme knihy. Jsme opravdu, dá se říct, přestože jsme město, tak bych nás spíš jako titulovala, že jsme jako venkovská knihovna. Chodí sem přibližně deset procent populace. A .. tahleta vlastně varianta knihovny je pro knihovníka zajímavá, nebo .. prostě mně se líbí proto, protože vlastně děláte všechno. Já tady kromě toho, že vlastně ty knihy vybírám, knihy kupuju, zapisuju, balím, zároveň je i půjčuju, mluvím se čtenáři, ale i umývám záchody a vytírám podlahy (.) dělám prostě všechno. Je to přesně jako ta péče .. skoro bych řekla, že je to srovnatelný s tím, jako kdyby to bylo Vaše. Že vlastně nejdete do toho zaměstnání jenom s nějakým tím jedním zaměřením, s jedním cílem odpracovat si a odejít. Víc nad tím asi přemýšlím.

Dotazující: Skoro jako byste podnikala.

Dotazovaná: Ano. Ono teda naše knihovna je ještě specifická v tom, že tady mám kolegyni, která vlastně není zaměstnanec knihovny. Není zaměstnanec města, ale má tady pronajaté prostory na prodej knih, takže my máme knihovnu spojenou s prodejnou, s takovou pidiprodejnou. Ale je to vlastně taková zajímavá varianta i pro ty čtenáře, že vlastně se sem naučili chodit a vědí, že si tady knížky můžou i objednat, pokud se jim to nechce vozit. I pro ten nákup knih je to takový, že vlastně mi kolegyně vlastně pomáhá s těmi novinkami, co vyšlo. Je to určitě taky zajímavý, přínosný. A je to teda spojený (.) jak státní zaměstnanec, tak podnikatel. Takže je tady vlastně to skloubení profesí.

Dotazující: Děkuju. Vykonávala jste v životě i jinou profesi než knihovnickou? To jsme už říkaly.

Dotazovaná: Jak už jsem říkala, tak jsem vystudovala .. vlastně vyučila jsem se prodavačkou pro obuv a koženou galanterii. Pracovala jsem v Brně v té kožené galanterii teda. A poté, taky ještě za minulého režimu, jsem si otevřela s mojí sestrou živnost a šily jsme pěřové spací pytle .. pro horolezce. Pak jsem se provdala. Ocitla jsem se tady (.) a vlastně když mi končila mateřská dovolená, tak jsem se začala poohlížet po novém zaměstnání a .. vlastně díky i té kolegyni, která tady se mnou je a má tady ten prodej knih (.) a ona v té době hledala prostory právě na podnikání, tak vlastně se mi otevřela tahleta možnost, a ona za mnou přišla s touhle nabídkou, jestli bych nechtěla dělat knihovnici.

Dotazující: Děkuju. Jak jste se k práci v knihovně dostala? Bylo Vaším přáním pracovat v knihovně?

Dotazovaná: Tak paradoxně, ještě než jsem vystudovala, nebo se vyučila teda tou prodavačkou, tak (.) jsem po základní škole uvažovala o tom, že půjdu se učit .. ne na knihovnici, ale na prodavačku

knih .. jako knihkupec. A vím, že teda tenkrát jsem neudělala zkoušku z matematiky, takže jsem nebyla přijata. Nebyla jsem přijata a bylo mi nabídnuto v té době, protože já jsem chtěla jít do devítky teda, a že tenkrát ta možnost takhle byla (,) já jsem vycházela z osmé třídy a kdo chtěl, tak mohl pokračovat ještě do devítky. Takže já jsem vlastně si řekla „dobře, tak to zkusím za rok znova“. Měla jsem takový těžký období v té době, rodiče se nám rozváděli a bylo to takový jako jsem si říkala „počkám rok,“ a že teda puďu do té devítky. Jenomže nám přišla pak nabídka, že teda vědí, že jsem se nedostala na tuhle školu, prodavačku knih, ale že by mi nabídli prodavačku pro obuv a koženou galanterii. A já jsem na to kejvla. Prostě jsem tam šla .. a tím jsem .. takže můj sen nebyl stát se prodavačkou kabelek, ale chtěla jsem být prodavačkou knih. A přes tyhle všechny peripetie jsem se k těm knihám dostala.

Dotazující: Nakonec jste se k nim vrátila. A pracuje někdo z Vaší rodiny nebo blízkých lidí také v knihovně?

Dotazovaná: Ne. Vlastně jenom kolegyně, co tady se mnou teda pracuje, co má, ten prodej knih. Tak to je teta mého muže. Takže je to v podstatě rodina. A ona vlastně, než si tady otevřela tu prodejnu knih, tak taky pracovala, dá se říct v knihovně při nějaké pedagogicko-psychologické poradně. Takže ona byla hodně zaměřená na tu pedagogicko-psychologickou literaturu. Pak to vlastně převzala jako podnikání. Měla to jako zásilkovou prodejnu. A teď tady má vlastně prodejnu kamennou.

Dotazující: Jste se svou profesí v knihovně spokojená?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Ano. Jste spokojená, chodíte do práce ráda.

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Připadá Vám práce v knihovně náročná?

Dotazovaná: Ne, neřekla bych, že .. nebo paradoxně zrovna teďka v době koronaviru, kdy vlastně knihovna byla zavřená, tak jsme se pustily do takových těch nezáživných věcí, jako je vyřazování knih (,) a měly jsme tady i hromady darovaných knih a to jsou dny, kdy teda opravdu taháte naustále jako ty bedny. Takže v tomhle směru někdy jsou samozřejmě okamžiky, kdy je fyzicky náročná. Ale jinak že bych ji kvalifikovala, tu profesi jako náročnou, to bych neřekla. Je to spíš klidnější povolání.

Dotazující: Co Vás na této profesi baví a co ne?

Dotazovaná: Jednoznačně mě baví práce s lidmi.

Dotazující: Jo.

Dotazovaná: To jako. To bych v podstatě řekla všem, že kdo chce pracovat s lidma, musí je mít rád. To jako je jednoznačný. Samozřejmě ty knihy ..

Dotazující: Kdo chce pracovat v knihovně, musí mít rád lidi.

Dotazovaná: Ale jo. Prostě to tak je. A samozřejmě že když pracujete v knihovně, nebo aspoň na mě to tak působí, že najednou máte pocit, že jste chytřejší jenom proto, že tady jste mezi těmi knihami. Takže já třeba osobně nejsem žádný velký čtenář. Já moc knih nepřečtu. Já když už knihu vezmu, tak ji čtu docela dlouho. Ze mě by byla knihovnice vyřízená, protože já bych si ji furt prodlužovala tu knihu. Pro mě bylo jako nejlepší období, kdy jsem přečetla hodně knih, když jsem byla nemocná jako že jsem byla po operaci. Jinak jako, převážně za těch dvacet let, jako že bych byla nemocná, že mám angínu nebo podobně, to ne. To jsou už pak takový vážnější věci. Ale mám prostě to knihovní prostředí ráda, protože je takový důstojný, takový jako (,) opravdu na mě působí, že ty knihy .. jsou prostě krásný.

Dotazující: A je něco, co Vás nebaví?

Dotazovaná: Tak, přesně jak jsem říkala, že v této naší malé knihovně dělám všechno, tak třeba zrovna to uklízení.

Dotazující: Jo, jasně.

Dotazovaná: Když potom musíte uklidit a pak ještě musíte uklidit doma .. tak to třeba jsou věci, který mě úplně neberou. A navíc (,) já osobně mám fobii z pavouků. Je to jediný, jinak miluju zvířata. Já jako bych mohla třeba dělat i chroustí závody, to by mi nevadilo, ale jak to má osm nohou, tak mi to vadí. A je mi jasný, že ta knihovna je takové doupě, kde prostě ty zákoutí jsou. A přestože si tady uklízím sama a že vlastně se snažím, tak ty pavouci tady prostě jsou. Takže občas se mi stane, to jsou takové moje úplně nejhorší chvíle, když tady třeba kolegyně není, která naštěstí je teda úplně bezvadná a vůbec se pavouků nebojí .. tak já jsem schopná tady vylézt na stůl a čekat na prvního zákazníka, který přijde a odstraní mi pavouka. Takže to jsou mé nejkrušnější chvíle v knihovně. I třeba vlastně když, co se týká toho úklidu, když třeba myju ty okna zvenku, tak tam taky všude ty pavučiny a to ... tak to jenom o tom mluvím a už mám husí kůži. Pavouci to není, to nejsou moji přátelé.

Dotazující: Já na ně taky vytáhnu vysavač vždycky. A jaká spatřujete pozitiva a jaká negativa na knihovnické profesi?

Dotazovaná: No teďka, než jste přišla, tak jsem se zrovna na tuhle otázku koukala, říkala jsem to kolegyni. Tak říkala „no tak jednoznačně .. pozitiva, že je to takové,“ přesně jak jsme říkali klidnější povolání. Obzvlášť na tom malém městě. Vidíte? Tady děláme teď rozhovor a ještě nikdo nepřišel. Jsou samozřejmě dny, kdy je tady plno. My tady pořádáme i různé akce, univerzitu třetího věku, tréninky paměti. Tady jako živo je, ale teď ta doba tomu úplně nenasvědčuje, aby tady bylo tolik lidí. I čtení pro děti tady máme. Takže je tady víceméně klidněji. Ale .. negativa, řekla bych, hodně sedavé zaměstnání. Samozřejmě uklízíme knihy, to jo. Ale vlastně když Vás nic netlačí, nebo aspoň

u nás to tak je .. když vás nikdo netlačí, že něco musíte jít udělat, tak vlastně víceméně spíš vyhledáváte to sezení. A to tam je trošku špatně třeba. A určitě zase jako kontakt s lidmi (,) prostě je příjemný. A miluju vůni nových knih.

Dotazující: Já taky, ale i těch starých.

Dotazovaná: To už tady jako, jak třeba jezdí pán z Albatrosu, tak ten si ze mě dělá srandu, protože já prostě otevřu knihu a úplně fetuju. Prostě to lepidlo těch novejších knih, to je bezvadný.

Dotazující: A to mně víc voněj ty starý, takový ty, který najdu u babičky na půdě. A to už tak zatuchle voní. Tak jo. A jste spokojená s pracovním prostředím a atmosférou v knihovně?

Dotazovaná: Ano. Ale musím říct, že tahleta knihovna má jedno velký mínus v tom .. je to starý dům a je tady hodně velká vlhkost. Nejen, že to škodí knihám, ale vlastně i nám. Takže nám tady třeba běží opravdu, dá se říct 365 dní v roce nám tady běží odsávačka. Že vlastně každý den tady vylíváme vodu. A .. v době povodní, vlastně v roce 2002 byla voda až tady. Ty první regály ty byly zaplavený a .. v podstatě tam v té přední části knihovny ty regály nebyly ani rozmontovaný po povodních. Tam se to jenom uklidilo. A podle mě pod těmi regály je to bahýnko z té řeky. Takže svým způsobem i nějaký plísně. To třeba je na téhle knihovně jako jedno z největších .. mínus nebo vad. A druhá vada .. teď sedíme v části, která je vlastně celkem příjemná, je taková jako prosvětlená, ale tam, kde vlastně knihy půjčujeme a kde je největší vlastně .. nejvíc těch knih, nejvíc těch regálů, tak tam je poměrně tma. Jako není to tak prosvětlený. Tady vlastně město má rozjednaný nějaký projekty. Nejen knihovny, ale bude se jako měnit i městský úřad se bude .. bude si měnit místo vlastně s hasičárnou, a tudíž tam v tom městském úřadě vzniknou i přidružený věci, který k němu patří. Což jsme i my jako knihovna. Takže tam je vize toho, že tam bude krásná, moderní, nová, prosklená, prostě krásná knihovna. Teda doufám, že projde ten projekt, který nám se nejvíc líbí. Ale protože tam přesně bude, budou tam divadelníci, bude tam ZUŠka, bude tam informační centrum, bude tam toho hodně, a každý má nějaký svoje privilegia, jako nějaký poznatky. Takže nevím, který z těch návrhů ve finále projde a který vlastně se uskuteční. Já doufám, že ta knihovna bude hezká. Těšíme se na ni. Ale zase tahleta je na strategickém místě mezi dvěma školami. Tady je první a druhý stupeň. První stupeň je tady v těch místech, druhý stupeň je tady. Tady je jídelna, takže děti z toho druhého stupně vlastně chodí do toho prvního kvůli obědům. A vlastně my jsme tady ten roh, tak jako že ty děti tady korzují. Často sem chodí v nějakých pauzách, když maj volno hodinku, úkoly si tady dělaj, pro knihy si choděj a myslim si, že je to takový ..

Dotazující: Strategický místo.

Dotazovaná: Jo. Ale zase tam, kde se to plánuje, to nebude taky špatný. Jako budou tam muset děti teda odbočit, nepůjdou úplně k nám jako okolo nás, ale i tak si myslím, že to bude hezký místo.

Dotazující: A jaké máte vztahy s kolegy/kolegyněmi v knihovně?

Dotazovaná: Výborné.

Dotazující: Výborné.

Dotazovaná: Ale to teda není zaměstnankyně města. Má tady živnost, vlastně prodává tady knihy, ale zároveň má nějakou smlouvu s obcí asi na, plácnu, tři hodiny denně pro knihovnu. Takže ona vlastně i pro knihovnu zčásti pracuje.

Dotazující: A existuje něco, co Vám na pracovním prostředí vadí a co byste ráda změnila?

Dotazovaná: Tak to je, to jsem tady říkala s tou vlhkostí, s tím světlem. Ale zase je tady hrozně milý .. tady je jako zahrádka, pískoviště pro děti, sezení venku. To taky jako každá knihovna ty možnosti nemá. Že sice my jsme u hlavní silnice, ten hlavní vchod je u hlavní silnice, ale když maminky chtějí, tak můžou přijít tady vratama do zahrádky a vlastně si nechat kočárky v zahradě, je tam takový jako útulno. To si myslím, že je taky takový plus téhleté knihovny. Ale uvidíme.

Dotazující: A připadá Vám práce knihovnice platově adekvátně ohodnocená?

Dotazovaná: No, to jsme se o tom taky bavily, že .. já jsem asi .. takhle, samozřejmě, že bych chtěla mít víc peněz, ale já jsem asi hrozně nenáročná. Ale na druhou stranu, když to srovnáte s platem pokladní támhle, tak určitě jsem nedohodnocená, protože .. ano, ona třeba má hmotnou zodpovědnost, ale já ji mám taky. A .. určitě to vzdělání tam taky hraje nějakou roli. A když si vezmu, co vlastně všechno musím absolvovat. Nevím, no myslím si, že jo. Že bysme měly být ohodnoceny líp. Ale není to stížnost.

Dotazující: Tak .. a jak se k Vám uživatelé knihovny obecně chovají?

Dotazovaná: Přátelsky. Řekla bych, že jednoznačně přátelsky. Málokdy se najde nějaký .. blbec. Jo, prostě vždycky se to stane, že někdo je takový. Dokonce jsem se teďka .. bohužel nemohla účastnit, ale chtěla jsem jet na takový nějaký seminář o tom právě, jak jednat s problémovými klienty v knihovně. Ale .. z důvodu, že mám teďka problémy rodinný, tak jsem nemohla vlastně to absolvovat, ale hrozně by mě to zajímalo. Jako trošku ta psychologie toho, já nevím (,) jsou situace, kdy vám sem přijde člověk, který prostě třeba nevoní. Nebo je to evidentně rýpal a pořád prostě hledá něco ke konfliktu. Často se něco takového může stát. Ale asi jsem neměla žádný vážnej problém. Vlastně za těch dvacet let jsem měla vloni nejvážnější problém .. s paní, která nám nevracela knihy a nebyla jsem schopná se s ní domluvit a bylo mi to hodně nepříjemný. To teda se pyšním tím, že .. dopadlo to tak, že ona mi ve finále ty peníze za ty ztracené knihy hodila do schránky teda. Já jsem jí pak psala mail, a ona to strašně řešila, že jako potřebuje na splátky to dát a já říkám „dobře, že teda jí vyhovím, že to můžeme rozdělit tu částku.“ A já plácnu, dlužila mi dva tisíce dvě stě korun. A ona mi do schránky hodila dva tisíce. Tak jsem jí psala, že teda, že vůbec nechápu, jak to mohla hodit do schránky. Nechápu, kde vidí smysl toho rozdělení na dva tisíce a dvě stě korun. A ty dvě stovky už jsem z ní nedostala. Takže vždycky se někdo najde takový jako

nepříjemný, ale ve většině případů já tady mám hrozně milý lidi, vstřícný. Přijdou si sem v podstatě i popovídat. Já jsem spokojená se svojí klientelou.

Dotazující: Paráda. A jak často se dostáváte do kontaktu s uživateli?

Dotazovaná: Denně, pořád.

Dotazující: Denně. Každý den někdo přijde?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: A přichází za Vámi uživatelé knihovny s prosbou o radu?

Dotazovaná: Ano. Ne vždycky. V dnešní době, kdy vlastně snad všechny knihy, všechny knihovny už mají katalogy na svých webových stránkách, tak jsem .. až překvapená, kolik čtenářů chodí připravených s tím, že už mají předvybráno a že prostě jako vědí, pro co si jdou. Teďka vlastně zase v době, když jsme otevřeli po tom koronaviru, tak jsme nabídli novou službu „odložit z poličky“. To znamená, že rezervace, který se běžně dělají na půjčené knihy, tak teď to „odložit z poličky“ je vlastně služba, kdy si čtenář může zadat i knihy, které máme tady na regálu, aby se ty lidi prostě nemuseli tady příliš dlouho zdržovat. A my jim je vyhledáme, připravíme jim je. Oni vlastně jenom přijdou, načteme knihy a mají je připravený k odnesení. Takže i tuhle službu okamžitě hned začali tady místní používat. Takže se vlastně .. jako říkám, jako hodně využívají tyhle technologie, snaží se si knihy vybrat sami. Ale stává se, že někdo chce poradit, přijde s tím, že jde jenom tak okolo a že chce nějakou knihu, a co se teďka čte. Jo, určitě.

Dotazující: A jste na svou profesi hrdá?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Ano.

Dotazovaná: Teď jsem se zrovna nedávno pohádala se svojí sestrou, která vlastně má pocit, že má důležitější profesi než já, a dává mi to tak jako ošklivě najevo. Že vlastně já jsem jenom ta knihovnice, vlastně prd dělám a tak. Tak jsem se musela teda ohradit a musím říct, že se mi to hrozně líbilo, jak jsem se ohradila. Protože ona úplně sklapla. Říkala „no to jsem nikdy nevěděla, že se tě to může jako dotknout, tady ty moje řeči“. Já říkám „to se mě teda dotklo, na knihovnici mi nesahej“.

Dotazující: Připadá Vám knihovnická profese v porovnání s ostatními profesemi nedocenená?

Dotazovaná: Teď to myslíte jako finančně zase?

Dotazující: .. jestli Vás lidí oceňují za to, že jste knihovnice?

Dotazovaná: Víceméně se .. třeba mezi svými známými, přesně jak jsem Vám teďka říkala o tý své sestře, setkávám s tím, že se někdo i pozastaví nad tím jako, že ještě tahleta profese jako existuje „jako to ještě je, knihovny, to se ještě půjčují knihy?“. Takže ano .. stane se, že jako asi mají lidi ten pocit, že knihovny už zanikly a že už ta profese nemá smysl. Ale já si to zatím pořád nemyslím.

My jsme .. teda spíš opravdu tady ta stará škola. My tady nemáme ani e-knihy, půjčujeme jenom tu papírovou podobu, zatím pořád vlastně ti čtenáři o to stojí. Vlastně i (,) když vezmu moje děti, když chodily do školy, když maturovaly, dělaly i další zkoušky, tak většinou, i když ty knihy existovaly v elektronický podobě, tak si chtěly vzít tu papírovou. No, nemyslím si, že je to .. já si to nemyslím samozřejmě, ale .. jsou lidé, kteří jako to tak berou, že knihovna už ten smysl ztrácí. Že všechno už máme na internetu.

Dotazující: Je to pravda. Připadá Vám knihovnická profese méně oblíbená v porovnání s ostatními profesemi?

Dotazovaná: To asi nedokážu posoudit.

Dotazující: Kdyby někdo někomu nabídl, že by mohl dělat knihovníka, tak jestli by to vzal?

Dotazovaná: Jako nemám .. nebo neměla jsem do té doby, než jsem vlastně se začala víc mezi těmi knihovničky pohybovat, neměla jsem mezi svými přáteli knihovničky nebo jako (,) nemůžu říct, že je to profese, která by byla úplně běžná. Samozřejmě, že těch knihovníků je míň než, já nevím .. doktorů. Není to úplně takovej tah na branku. Není ta profese úplně tak profláklá. Nedokážu Vám k tomu asi víc říct.

Dotazující: To stačí. A uvažovala jste někdy o změně profese? Co by Vás případně k takovému kroku vedlo? A jaké máte důvody k tomu v knihovnické profesi setrvat?

Dotazovaná: Tak já jsem v knihovně začala pracovat z toho důvodu, že teda za prvé jsem se přestěhovala do nového prostředí. Jsem to tady neznala, nevěděla jsem, co budu dělat za práci. A .. další věc je, že jsem teda byla těsně po mateřský a měla jsem malý děti. Takže ta knihovna mi připadla .. příhodná v tom smyslu, že jedno dítě ve škole, jedno ve školce a já vlastně ve stejném městě v knihovně, kde ty děti se můžou sejít. Můžu vlastně je tady zaopatřit. V té době mi to připadlo velice příhodný. Nevěděla jsem v té době, jestli v té knihovně zůstanu, ale ta práce se mi začala líbit.

Dotazující: Nemáte žádný důvod z ní odcházet teď?

Dotazovaná: Přesně. Neměla jsem zatím důvod z ní odejít. Je pravda, že .. odjakživa tíhnu ke zvířatům. Vždycky jsem chtěla pracovat se zvířaty. Možná kdyby někdy přišla taková nabídka .. jediný, co jsem si splnila, tak mám chovatelskou stanici psů, tak to jako .. ne že by to bylo zaměstnání. A co by mě ještě mohlo vst k změně zaměstnání je to, že .. je to i možný, že se to stane, že se třeba zase odstěhuju. A že budu žít někde jinde a budu dělat něco jiného.

Dotazující: Jasně. A doporučila byste knihovnickou profesi mladému člověku? Třeba svým dětem.

Dotazovaná: ... vesměs se asi bere, že knihovnice je práce pro starší .. knihovníka, knihovnici. Já zase tím, že už se v tom pohybuju, tak to tak nevnímám, protože se mi hrozně líbí, když knihovny mají .. ne že by to byl teda případ naší knihovny, ale líbí se mi, když knihovny mají takovej ten tah

na branku a opravdu se jí snaží oživit, omladit. Když tam třeba mají opravdu mladý knihovníky i kluky. A když třeba vidím tady knihovnu v [název obce], která tam má tak šikovný kluky, že dělají i komiksy a mají tam komiksovej koutek a prostě dělají i přednášky o komiksech. Je to takový, že ty mladý lidi vlastně dokážou do té knihovny zase dostat ty mladý lidi. Je to pro ten obor asi hodně důležitý, aby ty mladý lidi se do toho dostali a začali tu profesi dělat. Nevím jako, jestli bych řekla, že bych ji doporučila. Zase .. je tam ta otázka těch peněz, že když v dnešní době někdo vybírá práci nebo co bude dělat, tak určitě se ohlíží i na peníze. Ale zase je to opravdu hrozně hezká práce prostě s těmi knihami, s lidmi .. to jako, doporučila bych jí, ale nevím jestli ..

Dotazující: Záleží na konkrétním člověku, co on chce, co si představuje. Tak, a jak se bude podle Vás vyvíjet oblíbenost a zájem o knihovnickou profesi do budoucna? Myslíte si, že pro mladý lidi bude oblíbenější?

Dotazovaná: No, nevím. To jako bych neřekla, že se všichni pohnou na knihovnickou školu. To takhle nevnímám, nevidím to tak. To nevím, co by se muselo stát. Kdo by ten obor musel tak zpopularizovat, aby jako to .. opravdu si nemyslim, nevím. Nevnímám to tak, že by tam došlo k nějakým velkým ..

Dotazující: .. tak a poslední otázka. V médiích se často objevují zprávy týkající se příchodu nových technologií a nutnosti přizpůsobení se tomuto novému trendu. Pociťujete tuto proměnu nějak ve Vaší knihovně?

Dotazovaná: Tak, jak jsem říkala, my tady třeba vůbec nepůjčujeme e-knihy, nemáme tady zatím tyhle služby, takže v podstatě každý knihovník si tu knihovnu asi trochu uzpůsobí svému nějakému rytmu. Já asi, kdybych chtěla, tak to tady prosadím, ale protože vlastně .. říkám (,) sice mluvím o paní [jméno] jako o kolegyni, ale já ji nemůžu brát jako rovnocenného partnera, že by byla zaměstnanec jako já. Takže já vlastně tuhle knihovnu vedu sama, jsem tady sama. A tudíž musím dělat věci tak, abych to všechno zvládla jako obstarat. Takže pro mě je třeba hrozně těžký, i když chci jet přesně na nějaký seminář, tak vlastně bych skoro musela zavřít knihovnu, abych mohla někam jet a třeba se ještě dovzdělávat. Stejně tak je to ... jako, co je třeba přínosný z těch technologií, tak určitě jsou ty knihovní programy, v kterých vlastně máme katalogy. Kde vlastně to máme propojený s ostatními knihovnami, kde já můžu vyhledávat knihy. To jako je pro mě velicej přínos. Sdílená katalogizace a podobně, webový stránky knihoven. Tohle všechno беру, ale .. jako nejsme moderní knihovna. Určitě nejsme my ta knihovna, která by se měla zařazovat jako mezi moderní. Já jako ty chyby tady naše .. v renonci jako spatřuju, že tady jsou velký, je to možná i moje pohodlnost přesně, ale ..

Dotazující: Ale máte pocit, že by se ta knihovna obešla bez počítače a internetu třeba?

Dotazovaná: Tak to si v dnešní době už nemyslim. To si nemyslim. Vlastně .. máme tady i počítač

pro veřejnost, to všechno je tady využíváno. Určitě by se tady půjčovaly i e-knihy, kdybychom chtěly.

Dotazující: Jasně.

Dotazovaná: Což si myslím, že asi nastane. Ale my tady trošku bojujeme i s prostorem. Že tady máme hodně málo místa. Takže doufáme, že jakmile budeme mít tu novou knihovnu, že se spousta věcí v tomhle směru vyřeší. A já, přestože jsem se snažila vzdělávat v tom oboru knihovnickém, v podstatě se dá říct, že to vzdělání je už ta dvacetiletá praxe, ale přesto si myslím, že nějaký zásah toho renomovanýho knihovníka by tady byl asi přínosem. Že by to jako nasměroval nějak, že možná kdybych jako někoho měla k sobě, tak by to nebylo špatný.

Dotazující: Paráda, děkuju. Tak a poslední. Existuje něco na tomto místě, co byste ráda k rozhovoru dodala? Něco, co jsme nezmínily, důležitého.

Dotazovaná: Nic mě asi nenapadá. Mám pocit, že jsem Vám toho i tak řekla víc, než jste se mě ptala.

Dotazující: Já jsem ráda.

Dotazovaná: Ale .. jsem ráda, že jsme se sešly, že to všechno klaplo.

Dotazující: Tak jo, tak moc Vám děkuju za všechny odpovědi. Až budu mít práci napsanou, rozhodně Vám pošlu nějaký odkaz na tu práci a na přepis našeho rozhovoru.

Dotazovaná: Bezva, jste hodná, děkuju.

Rozhovor s účastnicí výzkumu **Františkou**

Dotazující: Tak a budu se ptát teda. A nemusíte samozřejmě odpovídat. Kolik je Vám let?

Dotazovaná: [věková skupina 50-64 let]

Dotazující: Děkuju. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Dotazovaná: Středoškolský odborný.

Dotazující: A máte odborné knihovnické vzdělání nebo jinou knihovnickou praxi?

Dotazovaná: No, udělala jsem si nějakou ten (,) knihovnický minimum a vlastně jsem knihovnicí pět let. Když jsem šla do důchodu, tak tady vznikla tahle ..

Dotazující: Tak jste to tady vzala.

Dotazovaná: No, tak jsem se začla .. takže takový to mám. Ta praxe profesní, no nemám.

Dotazující: Jo. Myslíte si, že je pro knihovnickou profesi potřebné knihovnické vzdělání?

Dotazovaná: No rozhodně, určitě je potřeba nějaký znalosti mít, protože jsem se začátku tápala. To by .. byla jsem od malinka velkej čtenář a z doby, kdy jsem jako, co jsem četla, tak najednou jsem zjistila, že do té doby vznikly třeba fantasy. To jsem vůbec nevěděla, že je. A on je to vlastně Harry Potter. Takže úplně nový žánry, a asi aby člověk věděl, měl zařazeno a měl hlavně vztah ke knihám. Pak jsou tam nějaký věci potřebný legislativní, který taky, pravda, je nutný mít a znát. Takže to knihovnický minimum.

Dotazující: Dobře. A popište, prosím, stručně knihovnu, ve které pracujete a Vaši současnou funkci v této knihovně.

Dotazovaná: Ta je dobrá.

Dotazující: Stručně.

Dotazovaná: To je dobrá otázka. Takže, začínala jsem .. knihovna byla dřív tady v budově školy .. a byla to kvetoucí knihovna, protože tam bylo strašně moc plísně. A když jsem to vlastně, sem se tam dostala, tak (,) za krátko se tady upravoval obecní úřad. Tohle byl původně byt a oni to předělali. No, takže měla jsem to štěstí, že jsem si to zařizovala tak, jak jsem si to představovala. Bojovala jsem s tím trošku .. protože zastupitelstvo mi sem chtělo dát klasický dřevěný regály (,) a já jsem teda trvala na tom, že chci z Ikey.

Dotazující: .. moderní aby to bylo.

Dotazovaná: No, ne jako oni chtěli nějaký jako prostě, který .. pak mně sem chtěli dát záclony na okna a tak. Tam ten pohled, co máme v tom, tak to sem jako vlastně architekt, museli to statik, takže jsem si to vlastně, tohle vlastně to je moje .. dítě malý.

Dotazující: Dobře. A Vaše funkce v této knihovně?

Dotazovaná: Tak ta je jasná.

Dotazující: Řídíte si to celý sama.

Dotazovaná: Jsem si sama sobě knihovníkem .. nadřízeným.

Dotazující: To je dobrý. Děkuju. Vykonávala jste v životě i jinou profesi než knihovnickou?

Dotazovaná: Ano, já jsem původně teda .. mám hotelovku. A dělala jsem recepční. Pak jsem se šťastně vdala, a tím pádem to skončilo.

Dotazující: A skončila jste tady.

Dotazovaná: A skončila jsem tady. A pak vlastně jsem byla doma s dětma. A ve škole vypukl (,) nevím, kterej to byl rok, ale to vy si spočítáte, vypukla potřeba, že se budou učit cizí jazyky. A protože jsem měla němčinu a angličtinu .. a chodila jsem pro děti do školy, tak mě tady ukecali, a začala jsem tam učit angličtinu. Takže se ze mě stala nedobrovolně učitelka. Dodělala jsem si teda nějaký .. FCE. To bylo tenkrát hodně dost už. A chtěla jsem pedagogický minimum, a to nebylo potřeba. Ale když jsem končila před pěti rokama, tak jsem byla černá skvrna na pedagogický tabulce, že jsem neměla teda pedagogický vzdělání. A tady je základní škola od první do pátý. Učila jsem ještě ve školkách.

Dotazující: I učitelka.

Dotazovaná: Já nejsem učitelka, já jsem učila angličtinu. Učitelky jsou prdlý.

Dotazující: Dobře. A jak jste se k práci v knihovně dostala? Bylo Vaším přáním pracovat v knihovně?

Dotazovaná: No tak šla jsem do důchodu. Říkám, a tam už to bylo pnutí, že nejsem teda odborně pedagogicky vzdělaná. Dělala jsem tam teda ve .. statistikách. Teď by mě brali všema deseti, ale to už já nechci. A .. takže to bylo pod školou. Já jsem si tam vždycky zaběhla o velký přestávce, když jsem potřebovala. Když byly děti hodný, tak se mnou šly do knihovny. A vlastně to bylo tím, že můj muž dělá starostu tady. Dělal a ještě dělá. Ta původní paní knihovnice mu řekla, že už jí to jako nenaplňuje a neba. A on prostě přemejšlel, aby mě neměl na krku, tak říkal „hele, nechceš do knihovny?“. A já jsem řekla „a já chci“. Takže tím to vzniklo. A jsem za to moc ráda.

Dotazující: Tak jo.

Dotazovaná: Protože od malinka jsem strašně četla. Já jsem jako malá četla i toaletní papír. Teď už tam toho moc nepíšou .. ale že tam toho bylo hodně napsanýho. Všechno, co šlo, tak jsem četla.

Dotazující: Jo. A pracuje někdo z Vaší rodiny nebo blízkých lidí v knihovně?

Dotazovaná: Ne, tak to ne.

Dotazující: Dobře.

Dotazovaná: Jsem si sobě.

Dotazující: Ano. Jste se svou profesí v knihovně spokojená?

Dotazovaná: Ano, moc mě to naplňuje. Mám to tady moc ráda.

Dotazující: To je dobře. A připadá Vám práce v knihovně náročná?

Dotazovaná: Ne. Já (,) těžko říct, jak čemu říkáte náročná. Já jsem si teda jako původně myslela, že přijdu a že si tady budu číst. A to je teda to poslední, co stíhám. Za prvý, no jako jsem si dřív myslela, že budu do novinový služby a budu si číst všechny ty časopisy, ale tak tenkrát to ještě nebyly takový dreky jako jsou teď. Ale, nestíhám to. Nestíhám to, protože poměrně mně sem chodí dost čtenářů a .. jsem tu ještě s nima, mám takový ty přátelský vazby. Takže je to těžký.

Dotazující: A je to třeba psychicky náročný?

Dotazovaná: Mě to baví, takže ne.

Dotazující: Baví Vás to, takže to ne.

Dotazovaná: Ne, to ne.

Dotazující: Spíš jenom tak organizačně. Všechno to stihnout, zvládnout.

Dotazovaná: No tak jako takhle .. když budete se hloubš do toho nořit, tak zjistíte, že knihovnice jako jsou je výpůjční doba, teprve potom pracujou na tom pozadí, což je tedy, já nevím, prostě ty věci s těma knihama, jako takový. Například já už asi tak tři roky katalogizuju furt, ještě jsem tam nedošla, do konce. Teď karanténa mi trošku pomohla, ale zase jsem, už zase jsem usnula no. Mám ještě tady tu půlku celou tam nabouchat.

Dotazující: Tak není kam spěchat.

Dotazovaná: Já nespěchám. Ale kdybych náhodou třeba umřela, aby neřekli, že jsem tady nechala bordel.

Dotazující: Ne ne. Tak jo, jdeme dál. Co Vás na této profesi a co naopak ne?

Dotazovaná: Já bych řekla, že není nic, co by mě nebavilo. Jako já to tady mám, skutečně to mám ráda. Když děláte něco, co Vás naplňuje, tak vlastně není .. no takhle jo (,) na konci ty statistiky mě neba teda, to ne.

Dotazující: Jasně. Nějaký inventury ..

Dotazovaná: .. ne inventury, tady se vůbec na to nehraje. No a teď jako i se mi podařilo získat větší peníze na nákup knih. Takže jo, baví mě všechno.

Dotazující: A jaká spatřujete pozitiva a jaká negativa na knihovnické profesi? Myslíte, že to má nějaký výhody?

Dotazovaná: To určitě. Už si nezanášim svojí knihovnu, ale kupuju si to tady. Prakticky já už jsem si pak řekla, že nemůžu už ty knížky kupovat, tak jsem si pořídila čtečku. A hodně poslouchám audiotéku, to je jako výhodný. Protože za prvý cena knih je teď docela (,) však víte .. a za druhý i logisticky se to nedá zvládnout. Takže .. snažim se to tady i čtenářům vštípit, ať mi daj tipy. Nakoupim a pak už je to dobrý. Negativa teda nevidim žádný.

Dotazující: Tak jo. A jste spokojená s pracovním prostředím a atmosférou v knihovně?

Dotazovaná: Sama sobě jsem si ráda tady. Sama si ..

Dotazující: Vypadá to tady hezky. Žádný problém. A .. jaké máte vztahy s kolegyněmi v knihovně? Jste tady sama.

Dotazovaná: No, tak někdy se sama na sebe naštvu.

Dotazující: Vztah sama se sebou. A existuje něco, co Vám na pracovním prostředí vadí a co byste ráda změnila?

Dotazovaná: Ani snad (,) já bych řekla, že ne.

Dotazující: Vy jste taková spokojená.

Dotazovaná: No jako, víte .. k tomu dojdete časem, že je to lepší být spokojenější než permanentně naštvanej. Vždycky si najdete, z čeho se dá dělat radost.

Dotazující: Tak jo. A připadá Vám práce knihovnice platově adekvátně ohodnocena?

Dotazovaná: Vzhledem k tomu, že jsem důchodce, a mám teda vlastně jenom dohodu 80 hodin (,) a ještě dělám teda jako, já jsem to pojmul jako kulturní centrum, protože jsem si říkala, že toho prostoru je škoda. Takže vlastně tady pořádám přednášky, cvičení seniorský, senior fitness.

Dotazující: Tady?

Dotazovaná: No tady.

Dotazující: Tak to bych chtěla vidět. To je hezký.

Dotazovaná: To jako tady vystěhuju všechny ty (,) ke stolu se dá, ten je mobilní. No a to je vždycky .. teď ne, teď nám to ten korona trošku zrušil, ale ..

Dotazující: Jasně. A kolik sem chodí tak lidí?

Dotazovaná: Osmnáct. Dvakrát za sebou. Tamhle je jedna cvičenka zrovna. Právě se mně podařilo stejně staré dívky. Tak to, docela je to prima, protože už to máme všichni doma vypovídány ..

Uživatelka: A to ještě [jméno] pořádá pro nás výlety, takže i jezdíme na výlety.

Dotazovaná: No, tam se ve mně projevil ten cestovní ruch a hotelovka. Takže výlety. Ale jako tam zase no ..

Dotazující: Takže .. s penězma nemáte problém.

Dotazovaná: Jako takhle. Nejsem závislá na tom, ale myslím si, že asi jo. Že prostě .. se nepředaj no, ale dobrý. Ale když teda jako třeba dělám navíc, tak to jako se .. tady prostě jsou úřednice, a to je jako dohoda a ... no, tak to nechápou, takže nic.

Dotazující: Ale jste spokojená.

Dotazovaná: Jo. Čím člověk stárne, tak už nemá těch potřeb tolik.

Dotazující: No tak, já ještě mám takovejch ..

Dotazovaná: To vy to máte, ale to buďte ráda. Až Vás to přestane zajímat, tak už to není vono. Už Vás pak netěšej věci. Nebo těšej, ale jinak zase.

Dotazující: .. tak jo, půjdeme dál. Jak se k Vám uživatelé knihoven obecně chovají?

Dotazovaná: Tady máme vzoreček uživatele. Jak se ke mně chováš?

Uživatelka: Jak já se k tobě chovám? No snad dobře.

Dotazovaná: Já myslím, že jo. Teď si teda jako ..

Uživatelka: Je to takový kamarádský tady.

Dotazovaná: Teď si teda můžu říct, že jsem asi to .. já si musím .. asi si sama řeknu, že jsem oblíbená.

Uživatelka: To víš, že jo. Ano.

Dotazovaná: Já jsem dělala i nějaký průzkum, ten Vám možná pošlu, tady mně dávali. A tak jako jo, jsou většinou všichni spokojení. Neměla jsem tady vlastně za tu dobu ..

Uživatelka: Nic neříkali.

Dotazovaná: .. konflikt žádnéj nebyl.

Dotazující: Máte tady dobrý vztahy se všema.

Dotazovaná: No, jako do knihovny choděj lidi za tím, se nějakým způsobem realizovat, takže naštěstí teda žádný incidenty jsem tu neměla. A ty děti, vzhledem k tomu, že jsem je učila některý ještě v tý školce .. tak pořád (,) já pro děti dělám soutěže.

Dotazující: Tady?

Dotazovaná: No .. knihomola jsem si vymyslela vlastně a takže dělám soutěže prostě (,) nejdřív je knížka pro prvňáčka. To tady vlastně mám ... čteníček. Nutím rodiče, aby s dětma četli.

Dotazující: To je hezký.

Dotazovaná: A .. pak oni (,) to je prostě akce od SKIPu .. a pak vždycky oni jim pak dávaj jako prvňákům na konci knížku. Ale nesmí to bejt zadarmo, musí mít nějakou návštěvu knihovny. Takže na základě tohoto, není to z mé hlavy, to jsem zase někde na nějakým knihovnickým doupěti vysosala a upravila si, takže oni sem choděj a potom jsou pasovaný a tamhle se mi podepisujou. No, tak to je první třída, druhá třída, to jsou knihomolové, ty musej přechít od března do konce roku kalendářního osm knih a jsou knihomolové a maj knihovnu zadarmo, to je 20 korun na rok. A můžou tady čerpat růstový hormony. No, maj takovou kartičku knihomolskou. A pak je ještě putování napříč žánrama. To už jsou teda vyšší, upgradovaný, takže většinou dostanou nějakou knížku.

Dotazující: To je hrozně hezký (,) takhle motivovat děti k tomu.

Dotazovaná: Jenomže oni maj pak i ve škole toho dost naloženo, takže je to někdy těžký. Ale choděj sem hodně rádi. A školka sem chodí taky.

Dotazující: Tak jo. A jak často se dostáváte do kontaktu s uživateli knihovny?

Dotazovaná: No, tak ..

Dotazující: Přijde hodně lidí?

Dotazovaná: .. mám zhruba 100 čtenářů registrovaných, z toho dvě třetiny jsou děti. No a (,) docela já jsem taková laxní v tomhle, že upomínky neposílám. Ale někomu bych asi teda uříkla ucho už (,) ale některý šišky už jsou asi nenávratně ztracený. Ale není toho moc, pravidelně sem choděj ..

Dotazující: A přichází za Vámi uživatelé knihovny s prosbou o radu?

Dotazovaná: Já se snažím to mít jako rozříděný, nebo tak nějak žánrově. Až bude teda ten katalog, tak si to tam i přečtou, protože si říkám to si budou pamatovat, ale není to tak. Jo ještě dělám vlastně to .. babyclub. Babyknihomolku, s maminama.

Dotazující: S maminama? To je hezký.

Uživatelka: A taky přednášky cestovatelský.

Dotazující: To všechno organizujete Vy?

Dotazovaná: No.

Dotazující: Vy jste všestranná žena.

Dotazovaná: Já mám .. no to ne. Ale prostě tak nějak jako tím se člověk realizuje. Nemůžete sedět doma, luštit křížovky. To nejde.

Dotazující: To je dobrý. Tak jo. A jste na svou profesi hrdá?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Dobře. Připadá Vám knihovnická profese v porovnání s ostatními profesemi nedoceněná?

Dotazovaná: Asi jo, určitě. Jo, protože .. já si nemyslím, že jsem teda nějaká hvězdná knihovnice, ale snažím se ty děti (,) třeba začínám u těch dětí, aby měly tu knížku rádi. To je hned teda v tom „Knižka pro prvňáčka“ a aby se to v nich odstartovalo. V každým je nějaký čtenář (,) ale .. reakce rodičů na to „co si to ta ženská zase vymyslela? To ti mám jako číst, jo?“.

Uživatelka: Reakce dobrý. Když sem choděj, tak jsou dobrý reakce.

Dotazovaná: A pak normálně i ty největší zarputilci někdy v té třídě se objevěj děti (pauza) tak prostě i ty největší zarputilci ve třídě, který skutečně mají to prostředí takový zvláštní, tak pak jako přijdou prostě děti nadšený, že teda jako knihovna .. rodiče na to koukaj jak bacil do lékárny. Ale většinou se snažej prostě .. no tak takhle lámu děti.

Dotazující: Děláte toho hodně. I tu výchovu dětí máte v podstatě v rukou skoro.

Dotazovaná: No, mně se po té škole stejskalo. Já jsem si to s nima užívala.

Dotazující: A připadá Vám knihovnická profese méně oblíbená v porovnání s ostatními?

Dotazovaná: Já si nemyslím. Jako nedokážu to posoudit. Ale myslím si tak asi (,) já jsem ze starý školy (,) k tomu knihovníkovi a učitelovi se dřív vzhlíželo, tak teď doufám, že taky.

Dotazující: Tak jo. A uvažovala jste někdy o změně profese? Co by Vás k takovému kroku případně vedlo, nebo jaké máte důvody tady setrvat?

Dotazovaná: No, takže .. pakliže budu svižná v duchu, tak zůstávám. A dokad' mě tady budou ..

Dotazující: Teď už nemáte důvod to měnit.

Dotazovaná: Nemám. Jako asi bych nedokázala sedět doma .. to by mě nebavilo. Stejně kdyby nepřišla ta knihovna, tak jsem si určitě něco našla, něco jiného.

Dotazující: Jasně. A doporučila byste knihovnickou profesi mladému člověku?

Dotazovaná: Pakliže rád čte, proč ne.

Dotazující: Musí mít rád knihy.

Dotazovaná: Musí mít k tomu vztah. Ale nedokážu to posoudit ty velký knihovny. Ale když jsem zase jezdila na nějaký teda ty semináře nebo tak nějak, tak když to už někdo dělá, tak musí tím bejt chycenej, zrovna tak jako to učitelování.

Dotazující: Jasně. A máme tu poslední dvě otázky. Jak se bude podle Vás vyvíjet oblíbenost a zájem o knihovnickou profesi do budoucna?

Dotazovaná: Nemám kříšťálovou kouli, ale jako pořád bojujeme s těma .. médiema, co jsou ty .. ale pořád se ty knížky držej. A zdá se, že to je oblíbenější a oblíbenější. I když je to, ten knižní trh silně nepřehlednej. ... ale podle toho, že ty mladý choděj, mladý maminky s těma dětma, tak si myslim, že by to mohlo ještě chvilku vydržet.

Dotazující: Chvilku?

Dotazovaná: Já si myslim. Vlastně my máme hrozně dlouhou tradici (,) těch knihoven, nebo širokou síť (,) a podle toho si teda myslim, že jo, že to má budoucnost. To by bylo špatný ..

Dotazující: Tak jo. Dobře. A v médiích se často objevují zprávy týkající se příchodu nových technologií a nutnosti přizpůsobení se tomuto novému trendu. Pociťujete tuto proměnu nějak ve Vaší knihovně?

Dotazovaná: Já jsem byla první, kdo tady otravoval, že teda za prvý chci teda ten katalog. To jako nevěděli, co chtěj. Tak mám ho už. A pak jsem chtěla teda nakoupit nějaký čtečky. To teda jako zrovna s tím jsou nějaký peníze a tak .. a to popravdě nevim, jak bych to půjčovala. To jsou fakt velký knihovny. Ale mám tady céděčka. Nabídku céděček. K půjčení. A jako, když by bylo potřeba, nebráním se toho. Já jsem učila informatiku ještě ..

Dotazující: Vy jste učila všechno.

Dotazovaná: Na základní škole to šlo ještě.

Dotazující: To se nestačím divit. Takže počítač, internet (,) máte tady?

Dotazovaná: Jo, to je normální ..

Dotazující: Bez toho se neobejdete.

Dotazovaná: .. tady ho mám zapikolovanej, ale .. no protože je teda ještě to opatření, ale až tak někdo to moc to nevyužívá. Jako máme tady wifi samozřejmě. A támhle, jak vidíte, televize, tak tam jako přes to, když probíhají nějaký teda ty .. přednášky, tak se tam přednášející píchne.

Dotazující: Jo, jde tam promítat nějaká prezentace.

Dotazovaná: No. Ale já jsem jako původně myslela, že ten stůl (,) ten je taky z Ikey (,) v prostředku je taková odšupovací věc, že by tam se šly napojit kabely .. a nabízela jsem seniorkám, že je teda naučím, jak třeba s tím computerem. A ony nechtěly. No, ale teď tohle bude asi lepší. Protože se cejtěj handicapovaný. Já s tím nemám problém. Vzhledem k tomu, že mám dvě dospělé dcery, ty mě vytrénovaly.

Dotazující: Jasně. A existuje něco na tomto místě něco, co byste ráda dodala? Něco, co jsme nezmínily, co by Vás napadlo.

Dotazovaná: Že Vám přeju (,) ať Vám to všechno dobře dopadne.

Dotazující: Děkuju moc.

Rozhovor s účastnicí výzkumu **Gabrielou**

Dotazující: Kolik je Vám let?

Dotazovaná: [věková skupina 50-64 let]

Dotazující: Děkuji. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Dotazovaná: Středoškolské.

Dotazující: A v jakém oboru?

Dotazovaná: Kupodivu zemědělském oboru.

Dotazující: Hezký.

Dotazovaná: Úplně, úplně mimo tady ten okruh, co teďka dělám.

Dotazující: A máte odborné knihovnické vzdělání nebo jinou knihovnickou praxi?

Dotazovaná: Ne. Akorát jsem v loňském roce absolvovala v [název knihovny] knihovnické minimum. To byl pětitydenní .. no vlastně každou pátou středu, nebo každou středu pět týdnů po sobě, abych to řekla přesně, jsme tam jezdili na to zaškolení prostě, co se týká provozu knihovny.

Dotazující: Paráda. A myslíte si, že je pro knihovnickou profesi potřebné knihovnické vzdělání?

Dotazovaná: .. no .. asi ano. Jako pro každou profesi. Když mají ty znalosti do hloubky, tak je to asi důležité. Nicméně si myslím, že v malých knihovnách .. to nedostatečné knihovnické vzdělání nahradí to nadšení. Ale každopádně i tak, když někdo to knihovnický vzdělání nemá, tak se musí zajímat o to, jak ta knihovna má ..

Dotazující: Aspoň to minimum mít, no ..

Dotazovaná: .. tak, aspoň to minimum, aby věděli ..

Dotazující: .. aby věděli co kde ..

Dotazovaná: Ano, ano. Takže určitě je důležité.

Dotazující: Dobře. Paráda. A popište stručně knihovnu, ve které pracujete, a Vaši současnou funkci v této knihovně.

Dotazovaná: ... stručně. No, je to vlastně obecní knihovna. Momentálně teda druhým rokem je otevřená tady v základní škole, je v nových prostorách. Já (,) moje pozice je tady prostě .. já jsem tu jedinej zaměstnanec, takže jsem tady prostě knihovnice.

Dotazující: Vedete to celé sama.

Dotazovaná: Vedu to celé sama, ano. Nevím, jestli je k tomu ještě potřeba něco ..

Dotazující: Ne, stačí. Stačí takhle. Paráda, děkuju. A vykonávala jste v životě i jinou než knihovnickou profesi?

Dotazovaná: Spoustu, spoustu.

Dotazující: Jakou třeba?

Dotazovaná: Já nevím (,) prodavačku jsem dělala, vedoucí videopůjčovny, účetní jsem byla, taky jsem jeden čas třeba uklízela. Takže různé profese za ten život prostě (,) proběhly.

Dotazující: Jo, to je dobře. Zkusila jste si toho hodně.

Dotazovaná: Spoustu, ano.

Dotazující: Tak jo. A jak jste se k práci v knihovně dostala? Bylo Vaším přáním pracovat v knihovně?

Dotazovaná: Celoživotní. Pro mě knihovna bylo celoživotní přání. Vždycky jsem si to hrozně, hrozně moc přála. Už v podstatě od malička. Že bych chtěla být knihovnicí. Nicméně, život to zařídil tak, že bohužel se to nestalo. A dostala jsem se k tomu tak, že já jsem se nastěhovala do [název obce] v roce 2018. Čili jsem tu dva roky, no třetí rok. A začala jsem pracovat (,) otevřeli tady pobočku pošty, takže jsem začala jako první zaměstnanec na poště tady na té místní poštičce, co tady je. A někdy v létě, nebo červem před těma dvouma rokama jsem se dozvěděla, že tady teda byl nějaký pán knihovník, nicméně že teda odešel. A knihovna je takzvaně bezprizorní. Nemá se jí kdo ujmout. Tak jsem tak jako opatrně sebrala odvahu a zeptala jsem se, zda-li můžu já. No, a mohla jsem. A hurá, hurá.

Dotazující: Byla jste ráda.

Dotazovaná: Přebírala jsem knihovnu v bedýnkách sice, protože se to sem teprve nastěhovalo. Takže jsem ji celou vlastně v podstatě takhle, jak ji vidíte, vybudovala. .. ne že bych ji postavila, ale ..

Dotazující: Jo. Je to Vaše práce.

Dotazovaná: Takže tohle je jako moje práce. Takže asi takhle jsem se dostala ke knihovně.

Dotazující: Děkuju. A pracuje někdo z Vaší rodiny nebo blízkých lidí také v knihovně?

Dotazovaná: Ne. Nepracuje v knihovně nikdo.

Dotazující: Jste se svou profesí v knihovně spokojená?

Dotazovaná: Maximálně.

Dotazující: Maximálně.

Dotazovaná: Maximálně. Opravdu. Je to srdce, je to splnění životního snu. Obrovská radost. Já jsem nikdy nezažila, co se týká profese, takovou radost, jakou mám, kdykoliv sem vejdu. To jsem opravdu nezažila.

Dotazující: To zní hezky.

Dotazovaná: Takže vejdu sem a (,) srdce, radost.

Dotazující: Připadá Vám práce v knihovně náročná?

Dotazovaná: Někdy .. ano. To bylo ale spojeno s tím budováním vlastně a s tím, že se všechny knížky musely zkatologizovat, protože jsme přešli na automatizovaný provoz. Původně to bylo ten

lístečkovej, že jo, takže to bylo takový trošku náročnější období, ale .. i když někdy se mi to zdá, že je toho až nad hlavu, tak .. mně to nevadí.

Dotazující: A co Vás na této profesi baví a co naopak ne?

Dotazovaná: Co by mě nebavilo, tak to snad ani nemůžu říct, že by mě něco nebavilo. Zatím ty činnosti, který jsem vykonávala mě bavily všechny včetně katalogizace a já nevím .. nebaví mě uklízet ty knížky.

Dotazující: Uklízet knížky?

Dotazovaná: No ne, jako víte co .. prach.

Dotazující: Jo. To si děláte sama všechno tady, úklid?

Dotazovaná: Jo. Prach jako mezi knihama, to dělám já. Jinak sem chodí paní uklízečka na podlahy a podobně. Ale .. když se má utírat prach, tak to je trošku .. ale jinak taky, dobrý. Takže já opravdu nemůžu říct, že by mě něco nebavilo. Baví mě to, že jsme ve škole. V podstatě děti, když nebyla ta korona, tak sem měly o velkejch přestávkách vždycky úterky a čtvrtky volný přístup. Tak sem chodily takhle jako přes chodbu (,) normálně přišli žáci. Takže s těma pr'atama, to mě jako docela baví. A i jsme začali nějaký prográmeček s nima (,) nějak pracovat. Takže .. mě to asi baví úplně všechno.

Dotazující: To slyším ráda.

Dotazovaná: Nemůžu specifikovat úplně něco, že bych vypíchla. Prostě mě to baví.

Dotazující: Tak jo, děkuju. A jaká spatřujete pozitiva a jaká negativa na knihovnické profesi?

Myslíte, že má nějaký výhody/nevýhody bejt knihovnicí?

Dotazovaná: Já nevím, já to nedokážu tady tohle posoudit, jo ..

Dotazující: Jste spokojená.

Dotazovaná: .. protože jak jsem spokojená, tak já nějak ty negativa asi ... já je asi nevidím, protože já mám zaplat'pánbůh třeba proti poště, kde teda ještě pořád taky částečně funguju (,) tu dobrou zkušenost, že sem většinou chodí lidi pozitivně naladěný, jo. Jsou přátelský, vstřícný. Já teda samozřejmě k nim taky. Takže tohle funguje a to je asi hodně důležitá věc. Co se týká práce, jako co se dělá kolem dokola, tak to jsem Vám už říkala. To mě snad baví úplně všechno. Tady není, co by mě nebavilo. Takže .. já nevím. Možná ... no ale já nemám tuhle zkušenost. Jako třeba když čtu, protože jsme ve SKIPu zaregistrovaný a chodí maily, takže mají kolegyně v jiných knihovnách třeba opravdu špatnou zkušenost s lidma. Stěžují si na to. Pak si taky jako docela stěžujou na nějakou nedocenenost tý knihovnický profese. Což možná je .. trošku malo (,) taková nějaká přezíravost „no jo, knihovna“. Jo, to asi od těch lidí (,) ale ne od těch, kteří sem chodí. To spíš jako potom, že se mi to donese z toho okolí. Ale jinak (,) tohle fakt nedokážu nějak .. nějak říct.

Dotazující: Dobře, nevadí. Děkuju. A jste spokojená s pracovním prostředím a atmosférou v

knihovně?

Dotazovaná: Vidíte to kolem?

Dotazující: Krásná.

Dotazovaná: Musím být spokojená.

Dotazující: Máte tady naklizené.

Dotazovaná: Určitě jsem spokojená. Jsem spokojená, protože, říkám, je to moje práce. Já si to takhle udržuju, já to takhle chci. Já chci, aby sem lidi chodili rádi, aby tady cejtili .. jako možná Vám to bude připadat směšný, ale já chci, aby tady cítili to srdce. Aby se tu cítili dobře, aby to na ně dobře působilo. Tak .. tak jo no. Tak jsem spokojená.

Dotazující: Paráda. To je jenom dobře. A jaké máte vztahy s kolegy/kolegyněmi v knihovně?

Dotazovaná: Já jsem tady sama. A když mě zastupuje ve výjimečných případech kolegyňka z obce, tak já nevím .. celkem to funguje. A se školou, si myslím, že mám vztahy velice dobré. Jako s učitely, se kterými se stýkám. Taky nejsem v kontaktu se všema. Ale ti, kdo mi sem přijdou ..

Dotazující: Paráda. A existuje něco, co Vám na pracovním prostředí vadí a co byste ráda změnila?

Dotazovaná: No, to asi vyplývá přesně z toho, co jsem řekla v předchozí otázce, ne?

Dotazující: Jasně. Není tady co měnit.

Dotazovaná: Já nevím no, není.

Dotazující: To je dobře.

Dotazovaná: Momentálně fakt jako jsem tak maximálně spokojená (,) že bych potřebovala sem nějaký stoleček, kde by se daly vystavovat, nebo polici, kde by se daly vystavovat (,) ale to jsou takový detaily, který jako ..

Dotazující: Obejdete se bez toho.

Dotazovaná: Zatím úplně v pohodě. Takže jsem spokojená.

Dotazující: A připadá Vám práce knihovnice platově adekvátně ohodnocená?

Dotazovaná: No vzhledem k tomu, že .. jako já to mám ještě sloučený s tou poštou tak .. já nevím no .. když bych to vzala takhle, že ve zprávách slyším, jaká je výše průměrného platu .. tak bych docela ráda ten průměrný plat taky měla. Ale vzhledem k tomu, že mám to, co mám, a já jsem celkem (,) já nevím. Co se týká peněz, jako necejtím nějak se úkorně nebo .. necítím jako nějakou křivdu, že mám teda jenom, já nevím, tolik, co mám.

Dotazující: Ale vystačíte si s tím. Jste s tím spokojená.

Dotazovaná: S tím platem? No, musím.

Dotazující: No, musíte.

Dotazovaná: Každý musí vystačit s tím, co má. A já (,) žiju sama, že jo. Rodinu (,) teda mám tady rodinu, ale jako domácnost mám už jenom sama pro sebe. Takže ... žádný velký nároky. Ale jo,

jsem spokojená.

Dotazující: Paráda. A jak se k Vám uživatelé knihovny obecně chovají?

Dotazovaná: Velice krásně. Opravdu, opravdu dobře. Já jsem tady za ty dva roky snad měla jeden nepatrný konflikt s jednou .. čtenářkou, které se nelíbilo, že má zaplatit roční poplatek ve výši 100 korun. Protože si představovala, že .. stačí zaregistrovat svého tříletého syna, který by měl tu registraci za deset, že jo. Jenomže takhle malý děti já neregistruju. Já je sem registruju jenom od těch šesti let. A dětská registrace je opravdu dětská registrace. Takže to byl jeden jedinej konflikt.

Dotazující: Ale vyřešil se.

Dotazovaná: Vyřešilo se to. To se uklidnilo, to byla taková nepatrná přehánka. Ale jinak jako opravdu žádný problém. Chodí opravdu velice milí lidé, takže .. nemám problém.

Dotazující: Jak často se dostáváte do kontaktu s uživateli knihovny? Jste tady denně asi ..

Dotazovaná: Já jsem tady denně, no.

Dotazující: Denně někdo přijde?

Dotazovaná: Určitě. Určitě (,) v dopoledních hodinách, když jsem tady dopoledne do těch 12, tak většinou maj ve zvyku chodit (,) buď teda dětičky ze školy nebo .. důchodci, senioři .. choděj v tuhle dobu. A v těch odpoledních hodinách choděj ty maminy, sem tam nějaký tatínek zabloudí. Takže denně jsem v kontaktu .. tatínci moc nečtou obecně. Většinou ty maminky jsou takové nějaké čtivější.

Dotazující: A přichází za Vámi uživatelé knihovny s prosbou o radu?

Dotazovaná: Taky, taky. Zrovna paní, která přišla teď, jak tady proběhla, že jsem jí poradila nějakou knížku, tak tomu propadla. Ale jo, čas od času se někdo zeptá. Nebo minimálně se ptají, jestli tu knížku tady máme. Ale někteří chtěou i poradit. Takže chodí.

Dotazující: Dobře. Jste na svou profesi hrdá?

Dotazovaná: Velice.

Dotazující: Velice. A připadá Vám knihovnická profese v porovnání s ostatními profesemi nedoceněná?

Dotazovaná: To už jsme tam někde měly.

Dotazující: To už jste taky říkala, no.

Dotazovaná: Jako, já nevím, no.

Dotazující: Jak od koho ..

Dotazovaná: Jak od koho asi. Někdo se k tomu staví přezíravě. Já mám ohlas, můžu mluvit za čtenáře, kteří tady jsou. Ti jsou rádi, tak jsou vděční, za to, že tady ta knihovna je. Je .. vlastně nová v podstatě, i ty knížky, ten fond se téměř celej obnovil. Vyházely se starý knížky. Bohužel musely se teda dát pryč, protože to byly třeba, já nevím, 80 let starý knížky, který už byly v docela dezolátním

stavu. Nebudu to popisovat dál. Takže teď to tady mají, a snažím se nakupovat .. knížky podle toho, jaký jsou, jaký mají recenze a aby měly vysoký hodnocení. Takže asi tak ... teď jsem se v tom trochu zamotala.

Dotazující: To byla otázka, jestli Vám připadá knihovnická profese ..

Dotazovaná: Nedoceněná.

Dotazující: .. nedoceněná.

Dotazovaná: No, takže to jsem jako nedořekla, že jako (,) já mám ohlasy dobrý, oni si toho docela jako cení, že tady ta knihovna je. A jak jsem říkala, čas od času se donese nějaká taková hláška „knihovna, to je .. knihovna ..“. Takový to přezíravý. Ale tak (,) já to ignoruju. Mě to až tak jako nedorásá.

Dotazující: Jo. A ještě jedna otázka. Připadá Vám knihovnická profese méně oblíbená v porovnání s ostatními profesemi?

Dotazovaná: Já můžu mluvit jenom sama za sebe, jo. Pro mě to byla profese snů .. a .. když to srovnám s těmi profesemi, kterými jsem doposavad (,) a bylo jich docela dost (,) prošla, tak .. pro mě prostě ... je to nejoblíbenější. Jak to mají lidi, tak asi by to každý třeba nechtěl dělat. Každýho by to nebavilo. K tomu musí mít člověk asi vztah. Musí rád číst nebo musí ho ty knížky nějak bavit, jo. Takže tohle opravdu nejsem schopná nějak jako objektivně zhodnotit.

Dotazující: Takhle to stačí.

Dotazovaná: Jo?

Dotazující: Děkuju. A uvažovala jste někdy o změně profese? Co by Vás případně k takovému kroku vedlo? Jaké máte důvody k tomu v knihovnické profesi setrvat?

Dotazovaná: To pořád už jsem odpovídala na tuhle otázku.

Dotazující: Nevadí.

Dotazovaná: Neuvažovala jsem nad změnou.

Dotazující: Teď už jste spokojená. Teď tady zůstanete.

Dotazovaná: Jsem tady spokojená .. letos odcházím do penze, takže doufám, že mi knihovna zůstane. Chtěla bych tady i nadále pracovat, protože tady je zatím ten úvazek poloviční. Tak .. by mi to tak jako vyhovovalo být teda v penzi, ale zároveň teda mít i tu knihovnu dál.

Dotazující: To je tak často, že ..

Dotazovaná: Takže rozhodně se nechystám. Víte co to je, když se Vám na starý kolena v podstatě splní sen, který máte od dítěte? Projdete, já nevím, 50 let životem a ten sen pořád je takhle někde v dálce a najednou se stane ten zázrak, že .. se to dozvíte jenom jako informaci a najednou seberete tu odvalu „a mohla bych?“. A mohla. Takže od snů se neodchází. Jako vedlo by mě k tomu, že bych odešla .. závažný zdravotní stav.

Dotazující: Jasně.

Dotazovaná: Tak to je snad jediný důvod, který by mě donutil třeba přestat, když by to opravdu nešlo. Takže tak.

Dotazující: Tak já Vám moc přeju, abyste tady byla ještě dlouho.

Dotazovaná: Děkuju.

Dotazující: A doporučila byste knihovnickou profesi mladému člověku?

Dotazovaná: Určitě ano, protože .. myslím si, že mladý člověk je takový pružnější než .. beru to zase podle sebe, ve srovnání se sebou, že se snažím na maximum, ale těch sil už není tolik .. ty mladý lidi jsou takový pružnější. Řeknu, že třeba mají i lepší nápady, jo. Protože není to jenom o knihovně, o knížkách, ale měly by se dělat akce. Nějak se to ještě zpestřit .. ten provoz v té knihovně. Takže si myslím, že pro mladýho člověka by to vůbec nebylo špatný. Takže doporučovala bych. Mně kdyby řekla vnučka „babi, já budu jednou paní knihovnice“ (,) ona to teda říká ..

Dotazující: Jo?

Dotazovaná: Jo. Tak bych ji v tom podporovala. Určitě ano.

Dotazující: Dobře, děkuju. A jak se bude podle Vás vyvíjet oblíbenost a zájem o knihovnickou profesi do budoucna? .. to s tím taky trochu souvisí.

Dotazovaná: No, taky souvisí. Je to asi trošičku smutenější, protože dneska .. je tolik informací na internetu, jo. Jsou v oblíbenosti čtečky. Nic proti čtečkám, taky ji vlastním. No, ale je to takové .. já nevím. Tak jak svého času, jelikož jsem pracovala v té videopůjčovně, tak to k tomu hodně připodobním .. když jsem tam byla a bylo tam spousta filmů a lidi chodili si půjčovat filmy, ale jakmile se na internetu objevilo taková ta nepřeborná možnost, když si ty filmy stahovat. Tak ta videopůjčovna v podstatě zavřela proto, že .. poklesl zájem. Takže knihovna jako perspektiva asi .. jednak to, že teda ty knížky snad ještě pořád, budou dál a dál čtenáři. Ale na to, aby je sem přitáhla, musí pracovat i jinak. Nejenom jak to bylo za mě. Když já sem byla mladá, tak se šlo do knihovny (,) vyloženě se tam půjčovaly knížky. Když v pokročilejším věku bylo vidět, jak to narůstá, že se dělají nějaké besedy, nějaký ty akce pro to (,) tak bude to muset prostě nabývat toho víc a víc a nabízet. A tohle (,) bohužel se bojím toho, že zůstane jako taková okrajová část knihovny.

Dotazující: To půjčování?

Dotazovaná: To půjčování, no. Že to bude ..

Dotazující: Knihovníci budou spíš takový ti pořádatelé akcí ..

Dotazovaná: Tak. Spíš takový kulturní pracovníci než knihovníci. Tak to si myslím, že by mohlo nastat.

Dotazující: ... a v médiích se často objevují zprávy týkající se příchodu nových technologií a nutnosti přizpůsobení se tomuto novému trendu. Pociťujete tuto proměnu nějak ve Vaší knihovně?

Dotazovaná: .. no, to je to samý ..

Dotazující: Nějakou techniku, že jste musela pořizovat?

Dotazovaná: Zase, no tak musím se učit samozřejmě víc a víc s počítačem.

Dotazující: Ano.

Dotazovaná: Umím .. jsem takovej ten základní uživatel (,) takže víceméně základy. Takže nové programy (,) třeba přibyl, tak jsem se musela .. orientuju se na internetu opravdu velice .. v těch základech, že jsem schopná si něco vyhledat. A takovýhle věci. Nicméně, když by přišel (,) třeba někdo z dětí (,) a mají možnost tady ty počítače, že jo. Přes koronu je to teda (,) bylo odstaveno. Ale jinak .. čekám, až mi zase povolí je spouštět. Takže když by se mě ptaly na radu, tak nejsem schopná jim poradit. Takže .. velice to cejtím. A doháním, jak se dá. Učím se s tím pracovat ještě jako na trošku vyšším levelu, než jsem to doposavad potřebovala. Takže asi tak.

Dotazující: A to byla poslední otázka.

Dotazovaná: Fakt?

Dotazující: Teď už jenom otázka „existuje na tomto místě něco, co byste ráda k rozhovoru dodala? Něco, co jsme nezmínily.“

Dotazovaná: ... já Vám řeknu svoji zkušenost, kdo ve mně zbudil (,) a to už může bejt úplně mimo, to už je jenom taková perlička, to Vám k ničemu nebude. Já jako dítě jsem chodila do knihovny a měli jsme tam paní knihovnici, jmenovala se [jméno] (,) dodneška si ji pamatuju (,) a ona na mě byla úžasně hodná. Úžasně hodná a dovolila mi, abych jí tam pomáhala za pultem, a v těch knížkách byly ty knižní lístky, a já jsem je tam mohla zastrkávat. Mohla jsem jí pomáhat ty knížky odnést do těch polic. A já jsem si to hrozně užívala a tam tehdy vznikla taková ta veliká láska k tý knihovně. Takže já, když jsem sem nastoupila, tak jsem si dala závazek, že .. udělám maximum proto, abych takovouhle lásku k těm knížkám a k tý knihovně vzbudila tady u těch dětiček.

Dotazující: To je krásný.

Dotazovaná: To je taková perlička na závěr prostě. Jo, že si to opravdu dodneška pamatuju. A že už je to víc jak 50 let.

Dotazující: To je hezký. Děkuju moc.

Dotazovaná: Není vůbec zač.

Rozhovor s účastnicí výzkumu **Helenou**

Dotazující: Tak jo. První otázka. Kolik je Vám let?

Dotazovaná: [věková skupina 35-49 let]

Dotazující: Dobře. Děkuju. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Dotazovaná: Vysokoškolské.

Dotazující: A v jakém oboru?

Dotazovaná: .. design vizuálních komunikací.

Dotazující: Paráda. Máte odborné knihovnické vzdělání nebo jinou knihovnickou praxi?

Dotazovaná: Ne.

Dotazující: Vůbec?

Dotazovaná: Ne.

Dotazující: Myslíte si, že je pro knihovnickou profesi potřebné knihovnické vzdělání?

Dotazovaná: .. no ..

Dotazující: Obejdete se bez toho?

Dotazovaná: Já se bez toho obejdu, když mám kolegyni ..

Dotazující: Jo, vy se doplňujete.

Dotazovaná: My se doplňujeme. Určitě to je výhoda, ale asi bych neřekla, že je to nezbytný. Jako .. v týchle malý knihovně.

Dotazující: Jo. Děkuju. A popište, prosím, stručně knihovnu, ve které pracujete a Vaši současnou pozici/funkci v této knihovně. .. stačí stručně jenom.

Dotazovaná: Tak jo. Takže pracuju v malé komunitní knihovně tady ve [název obce], a .. knihovna je komunitní, takže, řekla bych, že (,) a jsme tady dvě, takže kolegyně vlastně právě zastane skvěle takovou tu profesionální část knihovnickou a .. tím pádem .. já prostě dělám .. spíš třeba grafiku, progagaci, komunikaci .. a takový věci.

Dotazující: A třeba i ty webový stránky?

Dotazovaná: A ty webový stránky.

Dotazující: Jsem na ně koukala. Jsou moc hezký.

Dotazovaná: Jo? Díky. Tak to je fajn. Ale ta knihovnická, takový to půjčování a ta komunikace s lidma .. je jako hrozně fajn, tak tu si nechci nechat jako .. uzmout. Ale pravda je, že v takových těch sofistikovanějších věcech, tam jsem fakt hodně jako pozadu.

Dotazující: Dobře. Tak jo, děkuju. Půjdeme dál. Vykonávala jste v životě i jinou profesi než knihovnickou?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: A jakou?

Dotazovaná: No, grafickou. Jsem grafička ještě.

Dotazující: Jo. A jak jste se k práci v knihovně dostala? Bylo Vaším přáním pracovat v knihovně?

Dotazovaná: .. no, vlastně jo. Takovým skrytým. A ... byla to souhra nějaké příležitosti a i nějaké asi frustrace z té mojí dosavadní práce a .. no a ta příležitost mě lákala.

Dotazující: Dostala jste tady nabídku.

Dotazovaná: Že se tady uvolnilo místo ... a vlastně jsme ho jako měly chuť .. prostě zaplnit jako .. měly jsme pocit, že dokážeme prostě tu knihovnu oživit.

Dotazující: Tak jo. Děkuju. A pracuje někdo z Vaší rodiny nebo blízkých lidí také v knihovně?

Dotazovaná: No, moje maminka, zdravotní sestra jako je, a masérka, ale jednu dobu, když jsem já byla malá, tak pracovala taky u nás ve vesnici v knihovně. Což byla místnost asi .. 15 metrů čtverečních. Ani ne. Bez oken a ... a taková špeluňka, kde jsme víceméně chodily samy dvě, ale jo.

Dotazující: Tak pracovala dřív. A jste se svou profesí v knihovně spokojená?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Ano. Připadá Vám práce v knihovně náročná?

Dotazovaná: Někdy jo.

Dotazující: Jo? Třeba fyzicky, časově?

Dotazovaná: (pauza) no, jak to říct no. Spíš ..

Dotazující: Tak někdy to tahání knížek je třeba fyzicky náročný ..

Dotazovaná: To asi takhle úplně nemám často, aby mě to nějak vyčerpávalo .. ale spíš .. vlastně ani nepřipadá. Spíš tak ... jak to říct? Koordinačně někdy jako.

Dotazující: Jenom to všechno zorganizovat a tak?

Dotazovaná: No, třeba někdy, když se pořádají akce, tak je to někdy takový náročnější třeba na tu organizaci a i na nějaký různý nedorozumění a vztahové věci občas. A všechno se musí hodně vykomunikovat.

Dotazující: Takže občas jo.

Dotazovaná: Občas jo.

Dotazující: Dobře. Tak půjdeme dál. A co Vás na této profesi baví a co naopak ne?

Dotazovaná: No, mě baví, že je to hodně různorodý .. že to opravdu obsahuje (,) že člověk může v podstatě v té knihovně dělat hrozně moc věcí a záleží na něm, kam to nasměruje nebo co si vybere. A to, že je ta práce pokaždý jiná. Hodně mě baví .. práce s lidma a s těma knížkama.

Dotazující: No jasně (,) a něco, co nebaví?

Dotazovaná: To se těžko asi hledá.

Dotazující: A tak to je dobře, že vlastně nevíte.

Dotazovaná: Dobrý. Vesměs dobrý.

Dotazující: Dobře. Můžeme dál. Jaká spatřujete pozitiva a jaká negativa na knihovnické profesi?

Dotazovaná: No, tak to je podobný, že?

Dotazující: Jestli si myslíte, že to má nějaké výhody třeba nebo nevýhody bejt knihovnicí?

Dotazovaná: No, pozitiva vidím v tom, jak jsem říkala, že (,) já to vnímám jako takový hodně teďka jako takovou svobodnou tu práci. Ale je to daný i tím, jaký tady máme podmínky dobrý. Že opravdu záleží na mě, co tady budu dělat. A (,) je v tom hodně takovýho jako uspokojení. A negativa .. tak ... to finanční ohodnocení třeba je takový prostě .. sice to tady jako nějak pořád zlepšujeme, ale vlastně .. obecně bych řekla, že to je vlastně na škodu. Že by si knihovníci zasloužili víc, protože teďka je ten vývoj v tom knihovnictví hrozně jako dynamický a ty lidi do toho dávají hodně. A neodpovídá to tomu platu.

Dotazující: K tomu tam pak ještě otázka bude. A jste spokojena s pracovním prostředím a atmosférou v knihovně?

Dotazovaná: Ano. Ještě se vrátím k té čtyřce, jestli můžu (,) tady ty negativa na knihovnické profesi.

Dotazující: Ano?

Dotazovaná: Vlastně ještě tady jako narážíme na to, že knihovna z principu je vlastně pod obecní správou, že jo. Nebo je spjatá prostě s vedením obce, tím pádem i nějak s politikou. A vlastně tady je takový křehký jako pole. Že vlastně vy tady můžete rozjet úžasnou knihovnu a v momentě, kdy se změní vedení, můžete vlastně přijít o všechno, co člověk vybudoval. I o motivaci třeba nebo v tomhleto je to takový ještě křehký, v té provázanosti.

Dotazující: Dobře. ... jo, a jste spokojená s pracovním prostředím a atmosférou v knihovně?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Jaké máte vztahy s kolegy/kolgyněmi v knihovně?

Dotazovaná: Výtečné.

Dotazující: Výborné. A existuje něco, co vám na pracovním prostředí vadí a co byste ráda změnila? .. tady v knihovně.

Dotazovaná: No, tak .. užily bysme ještě jednu místnost.

Dotazující: Jo. Větší prostor možná?

Dotazovaná: Nějaký separovaný místnosti třeba, když se tady pak koná nějaká akce .. nebo .. tak se ruší ten knihovnický provoz jakoby s tou dílnou třeba nebo tak.

Dotazující: Dobře. A připadá Vám práce knihovnice platově adekvátně ohodnocená?

Dotazovaná: No, tak o tom už jsme mluvily. Ne.

Dotazující: Takže ne. Jak se k Vám uživatelé knihovny obecně chovají?

Dotazovaná: Obecně .. mile.

Dotazující: Nemáte nějakou .. negativní zkušenost?

Dotazovaná: Máme jednu negativní.

Dotazující: Jo? Ale jinak přátelsky. ... a jak často se dostáváte do kontaktu s uživateli knihovny?

Dotazovaná: No (,) každou středu.

Dotazující: Jo. A vždycky někdo přijde když máte otevřeno?

Dotazovaná: Jo. To určitě. A vlastně tím, že je to komunitní takový, tak se setkáváme i jindy v podstatě.

Dotazující: Aha. I mimo knihovnu?

Dotazovaná: No. Na hřišti, v obchodě, všude, v kavárně.

Dotazující: A přichází za Vámi uživatelé knihovny s prosbou o radu?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Často?

Dotazovaná: No, někdy. Tak poradit s knížkou (,) to je jedna věc, ale občas, nevim, třeba přijdou .. přijde maminka se zeptat, že jsme zkušenější matky (,) tak jako jo.

Dotazující: Dobře, děkuju. A jste na svou profesi hrdá?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Ano. To je dobře. Připadá Vám knihovnická profese v porovnání s ostatními profesemi nedocenená?

Dotazovaná: No, asi jo.

Dotazující: A připadá Vám knihovnická profese méně oblíbená v porovnání s ostatními profesemi?

Dotazovaná: .. no, je to možný, že jo. Mám pocit, že ne všichni objevili to kouzlo (,) nebo .. že není tak pro všechny samozřejmostí, že má ta profese tak obrovský potenciál. Že ne všichni to vnímají, si myslím.

Dotazující: Dobře. A uvažovala jste někdy o změně profese? Co by Vás případně k takovému kroku vedlo? Nebo jaké máte důvody v knihovnické profesi setrvat? .. myslí se teď v současné době.

Dotazovaná: No tak pro mě spíš je změna profese to, že jsem teď knihovnice.

Dotazující: Ale teď už nechcete měnit?

Dotazovaná: Teď nechci měnit. A ... jo. Jaké máte důvody v knihovnické profesi setrvat. No, jako (,)

Dotazující: Jste spokojená.

Dotazovaná: (,) tady je .. velký potenciál právě k nějakému dalšímu rozvoji .. tady té naší knihovny. Takže to mě vlastně baví to tvořit. No, je možný, že v momentě, když už by to začlo bejt takový pořád stejný, tak nevim jo. Ale teďka je to takový naplňující.

Dotazující: Dobře. A doporučila byste knihovnickou profesi mladému člověku?

Dotazovaná: Určitě.

Dotazující: Třeba svým dětem?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Dobře. A jak se bude podle Vás vyvíjet oblíbenost a zájem o knihovnickou profesi do budoucna?

Dotazovaná: No, já si myslím, že .. s tím, jak roste počet těch knihoven, který fungují tak nově, takže se to bude rozšiřovat ta obliba.

Dotazující: Myslíte si, že mladý lidi budou chtít studovat knihovnický vzdělání?

Dotazovaná: No, tak záleží (,) nemám přehled, co nabízí ty školy ..

Dotazující: Jasně, dobře.

Dotazovaná: Jestli je to ono. Určitě to bude souviset i s tím platovým ohodnocením nebo ohodnocením ve společnosti.

Dotazující: Přesně tak.

Dotazovaná: Teďka je to asi hodně o těch nadšencích, no.

Dotazující: Tak jo. A poslední otázka. V médiích se často objevují zprávy týkající se příchodu nových technologií a nutnosti přizpůsobení se tomuto novému trendu. Pociťujete tuto proměnu nějak ve Vaší knihovně? .. třeba, že jste musely pořizovat nové technologie nebo jste se musela učit s něčím novým?

Dotazovaná: No .. u nás ne. Nebo .. jo, tak zavedli jsme jakoby tu .. to elektronický půjčování knih. Tak to bylo .. nový. Ale jako u nás je to tak, že spíš my ty trendy jako zase tady chceme nebo .. láká nás tady .. no, prostě láká nás to sem víc přitáhnout, a tím přitáhnout třeba mladý lidi a ..

Dotazující: Jo. Třeba elektronický čtečky máte?

Dotazovaná: Ne, to nemáme.

Dotazující: A uvažujete o tom třeba?

Dotazovaná: To jsme neuvažovaly, ale spíš jsme uvažovaly o nějaký virtuální realitě a možnosti programování pro děti, s těma Ozobotama jsme se seznámily.

Dotazující: Jo.

Dotazovaná: Tak tohle konkrétně, no.

Dotazující: Tak jo. Paráda. A existuje na tomto místě něco, co byste k rozhovoru ráda dodala? Něco, co jsme neřekly.

Dotazovaná: Asi .. mě nic nenapadá.

Dotazující: Dobře. Paráda. Tak moc Vám děkuju za rozhovor.

Dotazovaná: Já taky děkuju. Nashledanou.

Dotazující: Nashledanou.

Rozhovor s účastnicí výzkumu **Ivanou**

Dotazující: Kolik je Vám let?

Dotazovaná: [věková skupina 35-49 let]

Dotazující: Děkuju. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Dotazovaná: Vysokoškolské.

Dotazující: Máte odborné knihovnické vzdělání nebo jinou knihovnickou praxi?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Dobře. Myslíte si, že je pro knihovnickou profesi potřebné knihovnické vzdělání?

Dotazovaná: Já si myslím, že je výhodou ho mít. Ale hodně záleží na tom, v jakým typu knihovny ten člověk .. zastává tu roli knihovníka nebo knihovnice. Takže pokud je to malá venkovská knihovna .. tady našeho charakteru, tak si myslím, že to není rozhodně .. nutný. Myslím si, že v těch větších knihovnách, který nabízej mnohem větší spektrum služeb a odbornosti, tak (,) nebo v odborných knihovnách, kde se dělají rešerše a tak, tam si myslím, že už, nebo nemůže být každý katalogizátorem nebo katalogizátorkou.

Dotazující: Jo, jasně.

Dotazovaná: Takže hodně záleží na tom, co přesně .. potom je v náplni práce toho knihovníka. Takže .. pro tu moji roli, co já tady teď dělám, tak si myslím, že to moje vzdělání není jako .. nějak úplně nutný nebo potřebný.

Dotazující: Dobře.

Dotazovaná: Ale je výhodou.

Dotazující: Jo, jasně. Tak jo. A popiště, prosím, stručně knihovnu, ve které pracujete a Vaši současnou pozici/funkci v této knihovně.

Dotazovaná: Tak já pracuji v malé obecní venkovské komunitní knihovně ... kterou jsme se tak jako proměnit v takové kreativní a kulturní centrum obce .. z málo navštěvované knihovny. .. a pracuju na pozici knihovnice.

Dotazující: Paráda.

Dotazovaná: Se svojí kolegyní. Jsme obě knihovnice.

Dotazující: Jo. Paráda. A vykonávala jste v životě i jinou profesi než knihovnickou?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Jakou?

Dotazovaná: Pracuju ještě doteďka na poloviční úvazek jako fundraiserka, jako pečuji o dárce pro jednu neziskovou organizaci. A tam pracuju a tady to mám jenom jako .. koníček.

Dotazující: Dobře. Tak jo. Děkuju.

Dotazovaná: Zatím.

Dotazující: A jste (,) jak jste se k práci v knihovně dostala? Bylo Vaším přáním pracovat v knihovně?

Dotazovaná: Tak, když jsem šla studovat ten obor .. knihovnictví, tak jsem si tak jako představovala, že bych jednou mohla pracovat v knihovně. Po dostudování, po těch pěti letech jsem .. potřebovala jako pauzu od toho oboru ..

Dotazující: Jo.

Dotazovaná: .. protože mě to zas až tolik jako neuspokojovalo úplně .. to vzdělání. A ten prostě .. necítila jsem to najednou, že to okamžitě jít dělat. Takže jsem vlastně pracovala jinak. To jsem ještě pracovala pro jednu organizaci, kde jsem koordinovala kurzy. A pak jsem šla na mateřskou, na rodičovskou a potom jsme se potkaly se [jméno], a tady se naskytla možnost tu knihovnu právě nějak uchopit a dělat po svym. A to mě hrozně lákalo. Protože to byla právě taková ta role tý knihovnice na té malé obci, kde .. člověk fakt si to může udělat, jak chce, a je v kontaktu s těmi uživateli, se čtenáři. Protože mě baví ta práce s lidma. Takže (,) takže vlastně jsem jako tak .. no ..

Dotazující: Jste se taky chopila příležitosti.

Dotazovaná: .. chopila jsem se té příležitosti. Tak. A jsem hrozně ráda za to teď. Protože to už jsou tři roky a .. je to hrozná zábava.

Dotazující: Tak jo. A pracuje někdo z Vaší rodiny nebo blízkých lidí také v knihovně?

Dotazovaná: No teď už ne. Ale jinak vlastně pocházím z takový knihovnický rodiny, protože moje babička i děda (,) vlastně přednášeli na Filozofický fakultě, právě na .. Informačních studiích a knihovnictví. A babička zakládala knihovnu v [název města]. A moje maminka pracovala kdysi v městský knihovně. Takže .. takže jsem z knihovnický rodiny. Je to takový (,) zábavný.

Dotazující: .. tak, a jste se svou profesí v knihovně spokojená?

Dotazovaná: Já jsem moc spokojená. Právě moc.

Dotazující: Připadá Vám práce v knihovně náročná?

Dotazovaná: Připadá mi někdy náročná. Ale myslím si, že je to dáno právě tím, že co všechno, jakou laťku jsme si tady nastavily, že chceme mít. A i právě proto, že je to malá obec, všichni se znají, nebo všichni ne, ale hodně lidí se zná, a tím že se tady utvořila komunita kolem té knihovny, tak člověk má i nějakou prostě už takovou odpovědnost. A .. jsme financovaný obcí, tak jak to říkala [jméno] už přede mnou, a ... prostě je to někdy náročný .. jako nějak ..

Dotazující: Psychicky?

Dotazovaná: Spíš určitě psychicky než fyzicky.

Dotazující: Jo, jasně.

Dotazovaná: Ale mně třeba hodně jako pomáhá, že jsme právě spolu, že jsme dvě a že si to

vždycky dokážeme tak jako ... najít vždycky nějakou cestu a nějaký řešení, když se naskytne problém. Takže to je dobrý.

Dotazující: Tak jo, paráda. A co Vás na této profesi baví a co naopak ne?

Dotazovaná: Baví mě hodně práce s těma lidma, s tou komunitou. Hrozně mě třeba baví, když přijdou sem čtenáři, čtenářky a chtějí doporučit knihy, něco .. můžeme jim s něčím poradit, být jim nějak nápomocní a .. a baví mě vlastně bejt milá na lidi. Tak to mě třeba jako .. to mě naplňuje. Baví mě objednávání nových knížek a vybírání, obohacování našeho fondu. A moc mě nebaví třeba statistika (,) vyplňovat každý rok, kterou odesíláme do [název města], pod kterou regionálně spadáme. A tam to musíme posílat. A tak to je trošku takový otravný. To zatím ten systém neumí celý vygenerovat. Tak třeba to.

Dotazující: Jasně. Takže akorát nějaká administrativa.

Dotazovaná: Administrativa, no. A to si ještě myslím, že naše malá knihovna má tu administrativní zátěž vlastně docela malou.

Dotazující: Jo. Tak jo. A jaká spatřujete pozitiva a jaká negativa na knihovnické profesi? ... jaký výhody třeba (,) jestli to má nějaký nevýhody.

Dotazovaná: No. Pozitiva. Tak dostanu se (,) jsem u zdroje jako dobrý literatury. Tak to jsem ráda. Líbí se mi, že dokážeme i motivovat lidi k tomu, aby třeba četli, aby přišli .. udáváme nějaký, vlastně nějaký i trendy v té komunitě nebo v tom ... ty čtenáře. Tak to jo, tak to je hezký, že můžem i nějak ovlivnit názor nebo můžem přispět k tomu, aby tady byla nějaká angažovaná lidská společnost.

Dotazující: Jo. Prostě bejt součástí toho života tady (,) komunitního.

Dotazovaná: A vlastně probouzet v těch lidech jako zájem o to místo, ve kterým žiju. Tak to mi připadá, že je úžasný. Ta malá knihovna má jako takovouhle moc. A negativa. Negativa nějak v tuhle chvíli tolik jako nevidím. No, jsou tam samozřejmě ty platový .. podmínky, nějaký tabulkový platy a tak, ale to je prostě ve více oborech. Ale dobrý. Já tu práci mám ráda.

Dotazující: Tak (,) a jste spokojena s pracovním prostředím a atmosférou v knihovně?

Dotazovaná: Jsem. A myslím si, že tu atmosféru si tady samy můžeme nastavit a utvořit, takže ... když se nám podaří ji utvářet hezkou, tak pak je všechno dobrý.

Dotazující: A jaké máte vztahy s kolegyněmi v knihovně?

Dotazovaná: Řekla bych, že úplně nadstandardní. Na to, že jsme malý ženský kolektiv .. tak to máme dobrý. Máme to tady jako takovej pokojíček.

Dotazující: Paráda. A existuje něco, co Vám na pracovním prostředí vadí a co byste ráda změnila?

Dotazovaná: No .. ne. My jsme si to tady hodně (,) tady to dřív vypadalo jinak. Nebylo to tady moc příjemný. My jsme to tady tak jako zútlunily tak, aby se nám tady dobře pracovalo. Takže my jsme

s tím spokojený. A budeme se stěhovat .. tam vedle do toho zrekonstruovaného. Tam se zrekonstruuje domeček a knihovna se přesune tam, takže budeme mít od příštího roku novou knihovnu a .. myslím si, že to bude hezký.

Dotazující: Tak jo. A připadá Vám práce knihovnice platově adekvátně ohodnocená?

Dotazovaná: No, asi ne. Nepřipadá, protože .. aby ta knihovna fungovala tak a naplňovala nějaké svoje poslání, tak je potřeba opravdu nasazení. A to určitě není ... tak dobře ohodnocený.

Dotazující: Dobře. Jak se k Vám uživatelé knihovny obecně chovají?

Dotazovaná: Hezky.

Dotazující: Hezky. Jak často se dostáváte do kontaktu s uživateli knihovny?

Dotazovaná: Pokaždý, když je knihovna otevřená, tak chodí .. čili dvakrát týdně.

Dotazující: Přichází za Vámi uživatelé knihovny s prosbou o radu?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: A jste na svou profesi hrdá?

Dotazovaná: Ano.

Dotazující: Ano. Připadá Vám knihovnická profese v porovnání s ostatními profesemi nedoceněná?

Dotazovaná: Myslim si, že jo. Že to je trošku jako třeba s učitely.

Dotazující: Přesně tak. On je i ten knihovník trochu tak jako učitel.

Dotazovaná: No.

Dotazující: A připadá Vám knihovnická profese méně oblíbená v porovnání s ostatními profesemi?

Dotazovaná: Jako oblíbená, protože si ji někdo vybere jako že to bude studovat? Nebo že je oblíbená jako ve společnosti?

Dotazující: No (,) to je dobrá otázka. Né, myslim to tak, že kdyby se někdo rozhodoval mezi dvěma různými profesema ..

Dotazovaná: .. jo, myslim si, že to asi není úplně na špici jako, že (,) není to ani medicína, ani právo.

Dotazující: Jasně.

Dotazovaná: Ale ... nedokážu tolik posoudit, no.

Dotazující: Tak jo. A uvažovala jste někdy o změně profese? Co by Vás případně k takovému kroku vedlo? Nebo jaké máte důvody v knihovnické profesi setrvat?

Dotazovaná: No, tak já právě jsem nejdřív, přestože jsem ten obor vystudovala, tak jsem se mu třeba 10 let vůbec nevěnovala. Možná ještě víc. Ale pak jsem se naopak vlastně k němu vrátila a teďka v tomto oboru hodlám setrvat.

Dotazující: Nemáte žádný důvod měnit.

Dotazovaná: Ne. Právě naopak mám jako důvod (,) víc se k tomu přiklonit.

Dotazující: Tak jo. A doporučila byste knihovnickou profesi mladému člověku?

Dotazovaná: Doporučila bych ji.

Dotazující: Třeba svým dětem?

Dotazovaná: Klidně.

Dotazující: Paráda. Tak jo. A jak se bude podle Vás vyvíjet oblíbenost a zájem o knihovnickou profesi do budoucna? .. třeba mezi mladými lidmi.

Dotazovaná: .. záleží hodně, jak se, jak zareagují .. jako, bych řekla, většinou ty knihovny na to, co, na ty potřeby těch mladých lidí dnešních. Pokud se jim dokážou nějak přizpůsobit a nabídnout jim něco zajímavého, tak pak si myslím, že knihovny budou pro mladý lidi zajímavý. Pokud některý knihovny setrvaj tak, že to budou jenom půjčovny prostě .. knih tištěných, tak si myslím, že ten zájem tam nebude.

Dotazující: Jo. Souhlasím. Tak a poslední otázka. V médiích se často objevují zprávy týkající se příchodu nových technologií a nutnosti přizpůsobení se tomuto novému trendu. Pociťujete tuto proměnu nějak ve Vaší knihovně?

Dotazovaná: U nás si lidi hodně chodí (,) normálně pro papírový knížky. Občas si berou .. mluvený slovo třeba na céděčku. Vim, že někdo projevil i zájem, že by bylo fajn, kdyby si mohli půjčovat ty e-knihy. Ale to my zatím nenabízíme. Ale myslím si, že když se víc rozvinou naše služby a budeme tady častěji a budeme mít víc otevřeno, tak .. uvažuji i tady třeba o téhle službě. Pak jsme chtěly teda pořídit ty Ozoboty (,) a s dětma si s nima hrát. Ale jinak ty technologie ... myslím si, že tady v tý naší malé knihovně, že zatím jako ..

Dotazující: Ale počítač, internet, to máte všechno. Katalog.

Dotazovaná: .. to máme, to máme. Máme internet, máme katalog.

Dotazující: A zatím nepotřebujete nic víc.

Dotazovaná: To všechno jako normálně se tady využívá. Čtečku samozřejmě kódu, tiskárnu. Ale .. takhle zatím jako je to, vnímám, dostačující. Chodí minimum lidí, že by chtěli třeba na počítač, na internet. Občas někdo starší, ale jinak .. máme tady wifi, takže lidi si udělaj, všechno najdou.

Dotazující: Tak jo. A existuje na tomto místě něco, co byste ráda dodala?

Dotazovaná: ... no, líbilo by se mi, kdyby právě třeba studenti a studentky, který vystudujou tady ten náš obor, tak kdyby se, kdyby zůstávali v tom oboru. Protože přestože to je nějak zaměřený, tak vim, že je to obor, kterej skýtá pak velký uplatnění všude možně. Ale že pro ty knihovny mi připadaj mladý lidi, který maj chuť to dělat prostě jinak a dobře. Tak kdyby tam zůstávali a kdyby jeli i na zkušenou do světa a prostě se podívali, jak se dělaj komunitní knihovny, jak to funguje a (,)

Dotazující: Dobře.

Dotazovaná: (,) no, a líbilo by se mi, kdyby vlastně se toho ujali ty mladý lidi a dělali to tak jako s

nějakou energií a s drivem.

Dotazující: Tak jo. Paráda. Děkuju moc.

Dotazovaná: Jo? Tak to je celý.

Dotazující: Jasně, to je celý.

Dotazovaná: Tak prima. Díky. To bylo zajímavý.

Dotazující: Já děkuju.